

JUBILEUSZ 100 LAT

**POLSKIE TOWARZYSTWO
ANTROPOLOGICZNE**

BIULETYN PTA NR 27

Grudzień 2024

POLSKIE TOWARZYSTWO ANTROPOLOGICZNE

ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6, 61-614 Poznań

tel. 61 8295713 fax. 61 8295730

www.ptantropologiczne.pl

e-mail: biuro@ptantropologiczne.pl

Adres do korespondencji:

prof. dr hab. Jacek Tomczyk

ul. Wóycickiego 1/3, 01-938 Warszawa

**Z okazji nadchodzących Świąt Bożego Narodzenia
pragniemy przesłać wszystkim
Członkom i Sympatykom
Polskiego Towarzystwa Antropologicznego najlepsze
życzenia – zdrowia, radości i
pogody ducha.**

**Życzymy dobrego i szczęśliwego
Nowego Roku 2025.**

Zarząd PTA

POLSKIE TOWARZYSTWO ANTROPOLOGICZNE

ZARZĄD GŁÓWNY

Przewodniczący

prof. dr hab. Jacek Tomczyk

Zastępca przewodniczącego

dr hab. Marta Krenz-Niedbała, prof. UAM

Sekretarz

dr Aleksandra Lisowska-Gaczorek

Skarbnik

dr hab. Anna Myszk

Członkowie Zarządu

dr Beata Cienkosz-Stepańczyk

dr hab. Zbigniew Czapl, prof. UAM

dr hab. Łukasz Kryst, prof. AWF

dr Aleksandra Pudło

dr Jacek Szczurowski, prof. UPWr

dr hab. Anita Szwed, prof. UAM

dr hab. Małgorzata Waszak, prof. AWF

KOMISJA REWIZYJNA

Przewodnicząca

dr hab. Aleksandra Stachoń, prof. AWF

Zastępca przewodniczącego

dr n med. Ewa Wójtowicz

Członkowie

dr hab. Aleksandra Gawlikowska-Sroka,
prof. PUM

dr hab. Aneta Sitek, prof. UŁ

dr hab. Iwona Teul

SĄD KOLEŻEŃSKI

Przewodniczący

dr hab. Wioletta Nowaczewska

Sekretarz

dr Maciej Mularczyk

Członkowie

dr n.med. Aleksandra Karykowska

dr hab. Ewa Rębacz-Maron

dr hab. Agnieszka Suder, prof. AWF

RZECZNIK PTA

dr Joanna Nieczuja-Dwojackska

KOMUNIKATY ZARZĄDU GŁÓWNEGO PTA

W roku 2024 odbyły się cztery zdalne posiedzenia Zarządu PTA – w styczniu, maju, październiku i grudniu. Dotyczyły one bieżących spraw działalności Towarzystwa takich jak: organizacja konferencji Jubileuszowej w Poznaniu, wydarzeń Jubileuszowych organizowanych w oddziałach, spraw związanych z prowadzonymi projektami czy omówieniem kwestii finansowych. Podczas posiedzeń przyjęto kilka uchwał, dotyczących m.in. powołania Medalu Polskiego Towarzystwa Antropologicznego, czy zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego. Wszystkie komunikaty oraz uchwały są regularnie zamieszczane na stronie internetowej naszego Towarzystwa.

Podczas Walnego Zgromadzenia, które odbyło się 21 czerwca 2023 roku w Gdańsku, jednogłośnie przyjęto uchwałę dotyczącą ustanowienia Medalu Polskiego Towarzystwa Antropologicznego. Medal ten będzie przyznawany osobom, której mają szczególny wkład w rozwój antropologii biologicznej. Odznaczenie może zostać przyznane osobie fizycznej z Polski i/lub zagranicy za wybitne osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, popularyzatorskie lub organizacyjne w szeroko pojętej działalności na rzecz antropologii biologicznej. W skład Kapituły Medalu PTA wchodzi: Przewodniczący Polskiego Towarzystwa Antropologicznego, który przewodniczy obradom Kapituły, Członkowie Honorowi Polskiego Towarzystwa Antropologicznego, oraz Sekretarz Polskiego Towarzystwa Antropologicznego. W minionym roku Kapituła Medalu spotkała się on-line kilkakrotnie, aby opracować Regulamin przyznawania Medalu. Wszystkie informacje wraz z odpowiednimi formularzami zostały umieszczone na naszej stronie internetowej Towarzystwa.

Zarząd Towarzystwa w minionym roku dwukrotnie zorganizował spotkanie on-line dla władz oddziałów. Podczas spotkań omówiono między innymi zaangażowanie oddziałów w obchody jubileuszu 100lecia PTA oraz bieżące sprawy prowadzone w poszczególnych oddziałach.

Jacek Tomczyk

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI

KOMISJI ANTROPOLOGICZNEJ PAU W 2024 ROKU

Komisja Antropologiczna należy do najstarszych zespołów naukowych PAU. Powstała w 1873 r., jako Komisja Antropologiczna Akademii Umiejętności, wraz z rozpoczęciem działalności AU. W swoich początkach służyć miała syntezie całokształtu badań nad człowiekiem i dostarczać forum dla dyskusji nad wynikami badań prekursorów folklorystyki, uczonych zainteresowanych biologicznym zróżnicowaniem populacji ludzkich oraz prehistoryków, zorientowanych na współpracę z przyrodnikami.

Celem reaktywowanej Komisji Antropologicznej PAU, jest przede wszystkim integracja środowisk naukowych zajmujących się człowiekiem w wymiarze biokulturowym w tym antropologów biologicznych i kulturowych, archeologów, etnologów oraz specjalistów z zakresu psychologii czy też nauk medycznych i nauk o wychowaniu fizycznym.

Działalność Komisji skupia się na organizowaniu spotkań i sesji naukowych oraz interdyscyplinarnych dyskusji panelowych, podczas których członkowie Komisji wraz z zapraszanymi gośćmi dzielą się wynikami swoich badań z różnorodnych dziedzin i dyscyplin naukowych wskazując na wyjątkowość naszego gatunku w ujęciu holistycznym.

W dniu 24 października 2024 roku odbyły się wybory nowego Zarządu Komisji Antropologicznej Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie. W ich wyniku na następną kadencję zostali wybrani: Przewodniczący KA PAU prof. dr hab. Krzysztof Szostek, Zastępca Przewodniczącego dr hab. Henryk Głąb, Sekretarz KA PAU dr hab. Marcin Przybyła.

Obecnie w skład Komisji Antropologicznej PAU wchodzi następujące osoby:

Członkowie PAU - Prof. dr hab. Janusz K. Kozłowski oraz Prof. dr hab. Janusz Kruk

Członkowie Komisji - Prof. dr hab. Paweł Bergman, Dr hab. prof. UJ. Marcin Brocki, Prof. dr hab. Jadwiga Charzewska, Prof. dr hab. Joachim Cieślik, Dr hab. Henryk Głąb, Dr hab. Elżbieta Haduch, Prof. dr hab. Rimantas Jankasuskas, Prof. dr hab. Maria Kaczmarek, Dr hab. prof. nadzw. Danuta Kornafel, Prof. dr hab. Sławomir Kozieł, Prof. dr hab. Guido Kriesel, Dr hab. prof. nadzw. Danuta Penkala-Gawęcka, Prof. dr hab. Janusz Piontek, Dr hab. Marcin S. Przybyła, prof. UJ, Prof. Jiri Svoboda, Prof. dr hab. Krzysztof Szostek, Prof. dr hab. Jacek Tomczyk, Prof. dr hab. Ryszard Żarów, Prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska.

W bieżącym 2024 roku odbyły się następujące zebrania naukowe, których streszczenia oraz nagrania wideo można zobaczyć na platformie naukowej Polskiej Akademii Umiejętności.

2024 rok:

1. posiedzenie pierwsze:

Data: 27 marca 2024 rok

Referent: **dr inż. Adam Gonczarek, CHIEF TECHNOLOGY OFFICER w ALPHAMOON.**

Tytuł wystąpienia: **„Sztuczna inteligencja dziś i jutro - możliwości, szanse i zagrożenia”**

Streszczenie referatu:

Sztuczna inteligencja (AI) jest niewątpliwie jedną z najciekawszych i najbardziej obiecujących technologii w dzisiejszym świecie. Jej dynamiczny rozwój przez ostatnie kilkanaście lat zaowocował w praktyczne zastosowania niemalże we wszystkich branżach przemysłu i domenach życia. Obecnie prawie każda aplikacja w komputerze lub na telefonie w jakimś zakresie korzysta z algorytmów sztucznej inteligencji, przetwarzając i podejmując decyzje na podstawie zbieranych danych. Dzięki wspomagananiu i automatyzacji ludzkiej pracy, AI dostarcza potężną wartość, podnosząc efektywności procesów w biznesie i gospodarce, ale również ułatwiając

codzienne życie. Jej gwałtowny rozwój sprawia również, że oprócz niewątpliwych korzyści, pojawia się wiele nowych wyzwań i zagrożeń, które wymagają rozwiązania w niedalekiej przyszłości. Seminarium miało charakter wprowadzenia do zagadnień sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego (ang. machine learning). Przedstawiony został rozwój AI w ostatnich latach, począwszy od algorytmów uczenia maszynowego i uczenia głębokiego (ang. deep learning), aż po najnowsze osiągnięcia generatywnej AI (ang. generative AI, GenAI). Zostały zaprezentowane wybrane zastosowania algorytmów AI w różnych domenach oraz omówione możliwości i ograniczenia dzisiejszych technologii oraz kierunki rozwoju w najbliższej przyszłości.

2. posiedzenie drugie:

Data: 19 czerwca 2024 roku.

Referent: **Prof. dr hab. Rimantas Jankauskas, Faculty of Medicine, Vilnius University, Lithuania**

Tytuł wystąpienia: **„Reflections of changing life standards on skeletal markers of nutrition and morbidity in Late Medieval - Early Modern Vilnius”**

Streszczenie referatu:

Celem prezentacji było omówienie wpływu czynników społeczno-ekonomicznych i kulturowych na niespecyficzne markery zachorowalności (cribra orbitalia i osteoperiostitis) oraz zawartości stabilnych izotopów węgla i azotu na dużej próbie z XIII-XVIII-wiecznego Wilna - wielokulturowego i wielowyznaniowego miasta, które doświadczyło wczesnej urbanizacji (XIII-XV w.), dobrobytu (XVI w.), upadku i stopniowego ożywienia (XVII-XVIII w.). Baza danych składała się z ponad 2000 osób o znanym kontekście archeologicznym, przypisanych do wyznań katolickiego, prawosławnego i protestanckiego, elit społecznych i zwykłych

obywateli oraz profili biologicznych (wiek, płeć i patologie). Stwierdzono, że w przypadku *cribra orbitalia* płeć nie miała znaczącego związku natomiast częstość jej występowania zmniejsza się wraz z wiekiem. Osoby z niższym statusem społecznym we wczesnych okresach historycznych oraz osoby prawosławne z *cribra orbitalia* miały znacznie niższą przeżywalność. Wyniki te korelują z badaniami C13/N15 sugerującymi niższe spożycie białka przez mieszkańców wczesnych okresów Wilna podobnie jak u osób o niższym statusie społecznym i osób wyznania prawosławnego. Ograniczeniem badania jest jednak nierówny stan zachowania badanych materiałów i nierówna reprezentacja wyznań w różnych okresach.

Badanie zostało sfinansowane przez Litewską Radę ds. Badań Naukowych, Grant nr S-MIP-23-5.

3. posiedzenie trzecie:

Data: 24 października 2024 roku.

Referentka: **dr hab. Wioletta Nowaczewska z Zakładu Biologii Człowieka Uniwersytetu Wrocławskiego.**

Tytuł wystąpienia: **„Meandry neandertalskiej historii – neandertalczyki jako dawni mieszkańcy ziem polskich”**

Streszczenie referatu:

Historia neandertalczyków rozpoczyna się około 430 tys. lat temu w odległej od naszych ziem Hiszpanii. Chociaż pełna licznymi epizodami wędrówek i kontaktów z przedstawicielami innych grup homininów (naszych kopalnymi przodkami i denisowian), dobiega kresu około 40 tys. lat temu. Pomimo licznych świadectw ich występowania – pośrednich i bezpośrednich – wiedza o tych dawnych ludziach ciągle pozostaje niepełna. Niezwykle cennym źródłem informacji są ich szczątki kostne, w tym szczególnie zęby. W ostatnich latach doszło do kilku istotnych odkryć

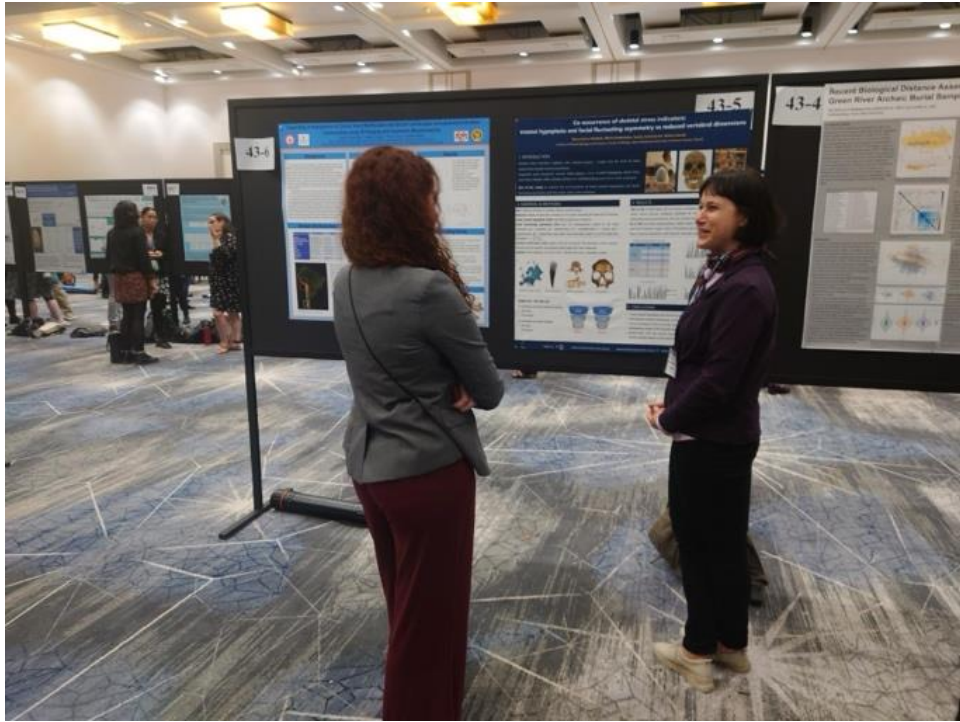
dokumentujących w bezpośredni sposób obecność neandertalczyków w południowym obszarze Polski. Znajdźiska te obejmują zęby należące do kilku osobników, z których udało się pomyślnie wydobyć mitochondrialne DNA. Wykład ten będzie poświęcony neandertalczykom (naszym bliskim krewnym), ich ewolucyjnej historii, w świetle której zostanie przedstawione znaczenie wyników badań dotyczących ich szczątków pochodzących z jaskini Stajnia.

W imieniu Komisji Antropologicznej PAU w Krakowie

Krzysztof Szostek

93rd Annual Meeting of the American Association of Biological Anthropologists

W marcu 2024 r. aktywnie uczestniczyliśmy w konferencji “93rd Annual Meeting of the American Association of Biological Anthropologists” w Los Angeles, organizowanej przez amerykańskie stowarzyszenie antropologów biologicznych (AABA) – najliczniejsze zrzeszenie naukowców zajmujących się biologią populacji ludzkich na całym świecie. Coroczne spotkania AABA są największą platformą wymiany pomysłów badawczych i tworzenia sieci współpracy. W tym roku konferencja AABA zgromadziła ponad dwa tysiące osób, w tym ok. 1300 aktywnych uczestników, prezentujących swoje badania w ramach ponad 760 wystąpień, podczas 59 sesji i 20 warsztatów. Konferencji towarzyszyły aukcje różnych przedmiotów i gadżetów antropologicznych, których sprzedaż miała szczytny cel – wsparcie młodych naukowców w wyjazdach badawczych. Zachęceni nim, wzięliśmy udział w licytacjach, które udało się wygrać i wesprzeć młodych badaczy. Konferencje AABA robią duże wrażenie swoim rozmachem i różnorodnością tematyczną – warto tam być i poznać najnowsze idee, metody i techniki badawcze tworzone przez naukowców z całego świata. Trudno było opuścić słoneczną Kalifornię, znaną jako Golden State. Zwłaszcza teraz przypominają się słowa “It never rains in Southern California”.

Auction Form

Item # A-18
Donor Ryan Rogers
Description Vintage Kibaki Forest Park Large T-shirt
Phone # or Email _____

Item # A-53
Donor Institute of Human Origins
Description IHO Gift Bag with water bottle + Adult M T-shirt
Phone # or Email _____

Minimum Bid	<u>15</u>

312-0354
@ A

Prof. UAM Marta Krenz-Niedbala i dr Sylwia Łukasik

XVII Ogólnopolska Studencka Konferencja Antropologiczna

Ogólnopolska Studencka Konferencja Antropologiczna (OSKA) jest wydarzeniem o wieloletniej tradycji, cieszącym coraz większą popularnością wśród młodych naukowców, których obszar badawczy związany jest z antropologią, naukami medycznymi i dyscyplinami pokrewnymi.

Jest to jedna z nielicznych konferencji o profilu antropologicznym, skierowana specyficznym do studentów. Pozwala ona młodym antropologom na możliwość komunikacji z innymi naukowcami, zarówno rówieśnikami, jak i starszymi doświadczeniem naukowym, reprezentantami wielu specjalizacji i dziedzin. Co istotne, OSKA gromadzi nie tylko samych studentów, ale także ich promotorów i opiekunów.

XVII edycja wydarzenia odbyła się w kwietniu 2024 roku w Krakowie. Na konferencję przybyło około 100 uczestników, a niemal 50 osób wygłosiło referaty!

Kolejna OSKA odbędzie się w dniach 4-6 kwietnia 2025 roku we Wrocławiu.

Magdalena Żegleń

31st European Congress on Obesity

European Congress on Obesity (ECO 2024) to prestiżowe wydarzenie naukowe, które gromadzi czołowych badaczy, lekarzy, specjalistów i liderów w dziedzinie otyłości i chorób z nią związanych.

Celem konferencji jest wymiana wyników najnowszych badań, informacji dotyczących innowacyjnych terapii oraz strategii profilaktycznych, które mają na celu walkę z otyłością w Europie i na świecie.

Program konferencji obejmuje wykłady plenarne, sesje naukowe, warsztaty oraz panele dyskusyjne, które poruszają tematy związane z patofizjologią otyłości, interwencjami dietetycznymi, psychologicznymi i chirurgicznymi, a także politykami zdrowotnymi.

Trzydziesta pierwsza edycja konferencji odbyła się w Wenecji (Włochy), w dniach 12-15 maja 2024 r.

Polskie Towarzystwo Antropologiczne reprezentowane było przez przedstawicieli Oddziału Krakowskiego – dr. hab. Łukasza Krysta i dr Magdalenę Żegleń. Zaprezentowany poster nosił tytuł: „Magic potion? No! It’s all you! Analysis of the psychological mechanisms of placebo effects on parameters related to physical fitness in the pediatric population”.

Childhood and Adolescent Obesity - LBC3.01

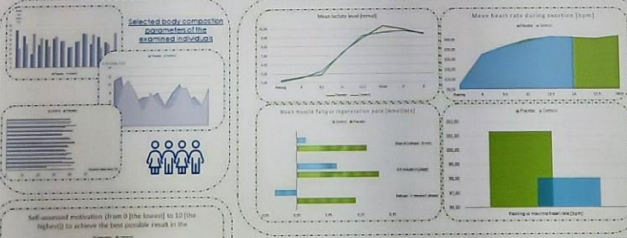
Magic potion? No! It's all you! Analysis of the psychological mechanisms of placebo effects on parameters related to physical fitness in the pediatric population

Magdalena Żegleń¹, Łukasz Kryst², Lidia Stanisł-Guzik³, Łukasz Wądrzyk⁴, Julia Badzińska⁵, Anna Rachowicz⁶, Dominika Gurbiel⁷, Jacek Słowik¹, Katarzyna Kosturska⁷, Przemysław Bąbel¹
¹Pain Research Group, Institute of Psychology Jagiellonian University in Kraków
²Department of Anthropology, Faculty of Physical Education and Sport, University of Physical Education in Kraków
³Human Motor Skills Laboratory, Faculty of Physical Education and Sports, University of Physical Education in Kraków
⁴Water Sports Department, Faculty of Physical Education and Sports, University of Physical Education in Kraków
⁵Doctoral School of Social Sciences, Pain Research Group, Institute of Psychology, Faculty of Philosophy of the Jagiellonian University
⁶Institute of Psychology Jagiellonian University in Kraków
⁷University of Physical Education in Kraków

TAKE HOME MESSAGE
 PLACEBO INTERVENTION POSITIVELY AFFECTS THE MOTIVATION FOR HIGH SPORTS AND FITNESS ACHIEVEMENT IN ADOLESCENTS, REGARDLESS OF THEIR BMI OR BODY COMPOSITION STATUS. IT MAY ALSO POSITIVELY AFFECT THE PHYSIOLOGICAL OUTCOMES, INDICATING HIGHER LEVEL OF EXERTION AND ENGAGEMENT IN THE EXERCISE.

STUDY: randomised, double-masked, controlled
POPULATION: 31 healthy adolescents (mean: 14.17 years, nine boys)
FINNEX TEST: beep-test (until the refusal to continue the test)
INTERVENTION: placebo drink presented as enhancing energy levels, strengthening muscles, and improving overall physical fitness
COMPARATOR: water
OUTCOMES: physiological, behavioural and subjective parameters related to the exercise

SUMMARY OF THE RESULTS
 Compared to the control, the placebo group:
 • had higher motivation to achieve the best possible result in the beep test ($p < 0.05$);
 • presented a trend ($p < 0.05$) towards:
 • faster recovery from muscle fatigue;
 • more intensive exercise (as illustrated by a higher heart rate, lactate level during the beep test and greater increase from resting to maximal heart rate).

Magdalena Žegleń

Funeralia Gnieźnieńskie 2024

Polskie Towarzystwo Antropologiczne wraz z Instytutem Kultury Europejskiej UAM w Gnieźnie zorganizowało już po raz czwarty konferencję „Funeralia Gnieźnieńskie”.

Od ponad 20 lat antropolodzy i archeolodzy spotykają się każdego roku, aby wymienić się nowymi informacjami oraz doświadczeniami w zakresie badań cmentarzysk. Podczas tych spotkań, z udziałem przedstawicieli wielu dyscyplin, prowadzone są dyskusje na temat technik badawczych, nowych odkryć, interpretacji, a także wierzeń, obrzędowości i tradycji sepulkralnych. Prezentowane najnowsze badania i wyniki analiz poddawane są krytycznej ocenie uczestników. Warto podkreślić, że konferencja skierowana jest nie tylko do doświadczonych badaczy, ale również do studentów. Pragniemy, aby także przyszli adepci nauki mieli możliwość zapoznania się z różnorodnymi technikami badawczymi, odmiennymi metodologiami oraz prezentowania swoich pierwszych prac badawczych.

W dniach 15-16.05.2024 odbyła się 24 konferencja pt.: *Od „Adama i Ewy” do współczesności: więzy rodzinne i społeczne w ujęciu biologicznym i kulturowym*. Współczesne badania antropologiczne i archeologiczne bardzo często dotyczą relacji biologicznych i społecznych, jakie charakteryzowały ludzi w czasach pradziejowych i historycznych. Na te pytania odpowiadają zarówno badania z obszaru genetyki, antropologii, odontologii, paleodemografii, jak i nauk społecznych. W 2024r. Funeralia zgromadziły zarówno specjalistów reprezentujących różne obszary badań, jak też osoby zainteresowane pogłębieniem wiedzy z tego zakresu.

Pierwszego dnia konferencji wykład wprowadzający pt. *Mierniki płodności i wielkości rodziny w mikroregionie Ostrowa Lednickiego* wygłosiła Pani dr hab. Alicja Budnik prof. ucz. (Instytut Nauk Biologicznych, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie). Drugi dzień obrad rozpoczęła prelekcja Pana

prof. dr hab. Marka Figlerowicza (Instytut Chemii Bioorganicznej PAN, Poznań)
zatytułowana: *Archeo-socjogenomika*.

Ważnym punktem konferencji było rozstrzygnięcie konkursu na najlepszy poster i najlepszy referat wygłoszony podczas Funeraliów. Najlepszy referat wg. Komisji konkursowej wygłosiła mgr Paulina Dobrowolska-Janicka (Zakład Transfuzjologii, Instytut Hematologii i Transfuzjologii); tytuł wystąpienia: „Drzewo pozbawione korzeni upada, człowiek też” – wywód genealogiczny rodziny Dobrowolskich”. Wyróżnienie w tej kategorii otrzymała Dominika Katarzyna Kuta (Koło Naukowe Antropołowcy” Uniwersytetu Łódzkiego), za wystąpienie pt. „Więzy rodzinne w Mościcach. Biologiczna i kulturowa ewolucja w sercu dzielnicy”. Nagrodę za najlepszy plakat otrzymała mgr Wiktoria Makowska (Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych, Wydział Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego), za poster pt. „Pochówki dziecięce w grobach zbiorowych jako źródło do badań społecznych (na przykładzie cmentarzysk kurhanowych okresu staroruskiego z terytorium Białorusi)”. Wyróżnienie otrzymały Nicole Victoria Thunberg i Zuzanna Dlouhy (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), za plakat pt. „Kostniak i zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa w kontekście populacji pradziejowych”.

Zgodnie z przyjętą nową formułą, konferencja zakończyła się warsztatami naukowymi, które poświęcone były zagadnieniom wykorzystania materiałów genetycznych w badaniach szczątków pochodzących ze stanowisk archeologicznych. Warsztaty prowadzili specjaliści w tej dziedzinie, Pani dr hab. Anna Juras oraz Pan dr Maciej Chyleński z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Książka abstraktowa, jak i galeria ze spotkania w Gnieźnie zostały umieszczone na stronie głównej PTA.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że Polskie Towarzystwo Antropologiczne pozyskało finanse na organizację Funeraliów. Projekt był finansowany ze środków *Doskonała nauka – Wsparcie konferencji naukowych* (KONF/SP/0439/2023/01).

Funeralia Gnieźnieńskie 2024

Jacek Tomczyk

CZASOPISMO *ANTHROPOLOGICAL REVIEW*

Dzięki przyznanym środkom projektowym (RCN/SP/0058/2021/1) przyznanym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego udało się dokonać digitalizacji numerów archiwalnych naszego czasopisma. Opracowane cyfrowo artykuły od 1976r. są już dostępne na stronie internetowej *Anthropological Review*. Serdecznie zachęcamy do korzystania z tej bazy wiedzy i cytowania artykułów publikowanych w czasopiśmie. Dzięki wsparciu finansowemu ministerstwa wdrożono również system anti-plagiatowy oraz elektroniczny system przesyłania i obsługi manuskryptów.

Z przyjemnością informujemy, że do grona Władz Rektorskich Karkonoskiej Akademii Nauk Stosowanych dołączył Pan Prof. dr hab. Sławomir Kozieł, wybitny naukowiec w dziedzinie biologii oraz Redaktor czasopisma *Anthropological Review*. Niestety z racji nowych obowiązków Pan Profesor podjął decyzję o rezygnacji z dalszego prowadzenia czasopisma. Zarząd Polskiego Towarzystwa Antropologicznego przyjął tę rezygnację, równocześnie powołując na to stanowisko Panią dr Justynę Miskiewicz (Uniwersytet Queensland, Australia).

W imieniu Władz Polskiego Towarzystwa Antropologicznego oraz wszystkich członków pragniemy serdecznie podziękować za pracę, jaką Pan Profesor Sławomir Kozieł wykonał na rzecz naszego czasopisma. Dzięki Jego ogromnemu zaangażowaniu w pracę Redakcji czasopismo zwiększyło swój prestiż i renomę.

Z Redakcji czasopisma odchodzi również Pani dr Agnieszka Tomaszewska, która pełniła funkcję Sekretarza. Również Pani doktor Agnieszce Tomaszewskiej pragniemy złożyć najserdeczniejsze podziękowania i wyrazy uznania za wykonaną pracę. Do zespołu sekretarzy czasopisma *Anthropological Review* od stycznia 2025r. dołącza pani dr Joanna Nieczuja-Dwojicka z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Prezentujemy sylwetkę naukową nowego Redaktora czasopisma

Dr Justyna Miszkiewicz jest antropologiem biologicznym. Jej wiedza specjalistyczna obejmuje histologię szkieletową, którą wykorzystuje do badań materiałów anatomicznych, archeologicznych i paleontologicznych. Pani Justyna uzyskała tytuł licencjata w 2010r. a stopień doktora w dziedzinie antropologii biologicznej w 2014r. na Uniwersytecie w Kent w Wielkiej Brytanii, gdzie w latach 2013–2014 prowadziła także wykłady z antropologii biologicznej. Następnie pracowała jako asystentka naukowa w dziedzinie medycyny w Imperial College w Londynie, a w 2016r. przeprowadziła się do Australii, aby objąć stanowisko wykładowcy antropologii biologicznej na Australijskim Uniwersytecie Narodowym w Canberze. W latach 2019–2022 Pani Doktor przebywała na stażu badawczym dla początkujących naukowców (DECRA) ufundowanym przez Australijską Radę ds. Badań Naukowych, zajmując się histologią starożytnych kości ludzkich z Azji i Pacyfiku. W 2022r. ukończyła krótkie stypendium Martina i Temmincka w Naturalis Biodiversity Center w Lejdzie w Holandii, podczas którego zajmowała się

histologią kości ssaków wyspiarskich. Obecnie pracuje na Uniwersytecie Queensland w Brisbane, gdzie w styczniu 2025r. rozpocznie staż dla naukowców w połowie kariery Future Fellowship ufundowany przez Australijską Radę ds. Badań Naukowych, którego celem będzie badanie ewolucji osteoporozy. W swoim dorobku posiada ponad 60 publikacji, granty badawcze (o wartości około 3,3 miliona dolarów). Dr Justyna Miskiewicz posiada doświadczenie redakcyjne z Scientific Reports, Proceedings of the Royal Society of Queensland, Anthropological Review oraz sekcji Human Bioarchaeology and Paleopathology w Frontiers in Environmental Archaeology.

Nowej Pani Redaktor i Pani Sekretarz życzymy sił i entuzjazmu w prowadzeniu czasopisma.

Jacek Tomczyk

Medal za prace naukowe dla dr Justyny Miszkiewicz

W kwietniu 2024 roku dr Justyna Miszkiewicz została uhonorowana prestiżowym medalem Trail-Crisp Award 2024 przez Linnean Society of London za wybitny wkład w rozwój mikroskopii jako kluczowego narzędzia w badaniach nad historią naturalną. To jedno z najbardziej cenionych wyróżnień w dziedzinie nauk przyrodniczych. Dr Miszkiewicz dołączyła tym samym do grona ośmiu innych wybitnych naukowców, którzy otrzymali nagrodę za swoje osiągnięcia w obszarze biologii.

Prace dr Justyny J. Miszkiewicz dotyczące wzrostu kości poprzez histologiczną analizę tkanek kostnych dostarczyły istotnych informacji na temat wpływu warunków społecznych i środowiskowych, a ich wyniki mają praktyczne zastosowanie w badaniach nad chorobami kości związanymi z czynnikami społecznymi. Dr Justyna przeprowadziła również pionierskie badania nad karłowatymi jeleniami i hipopotamami z Morza Śródziemnego oraz gigantycznymi szczurami z Timoru, wykazując, że mniejsza masa ciała na wyspach wiąże się z wyższą gęstością komórek kostnych oraz zwiększonym tempem ich przebudowy. Medal Trail-Crisp Award został wręczony dr Justynie Miszkiewicz przez Prezydenta Linnean Society of London w Burlington House w Londynie w kwietniu 2024 r.

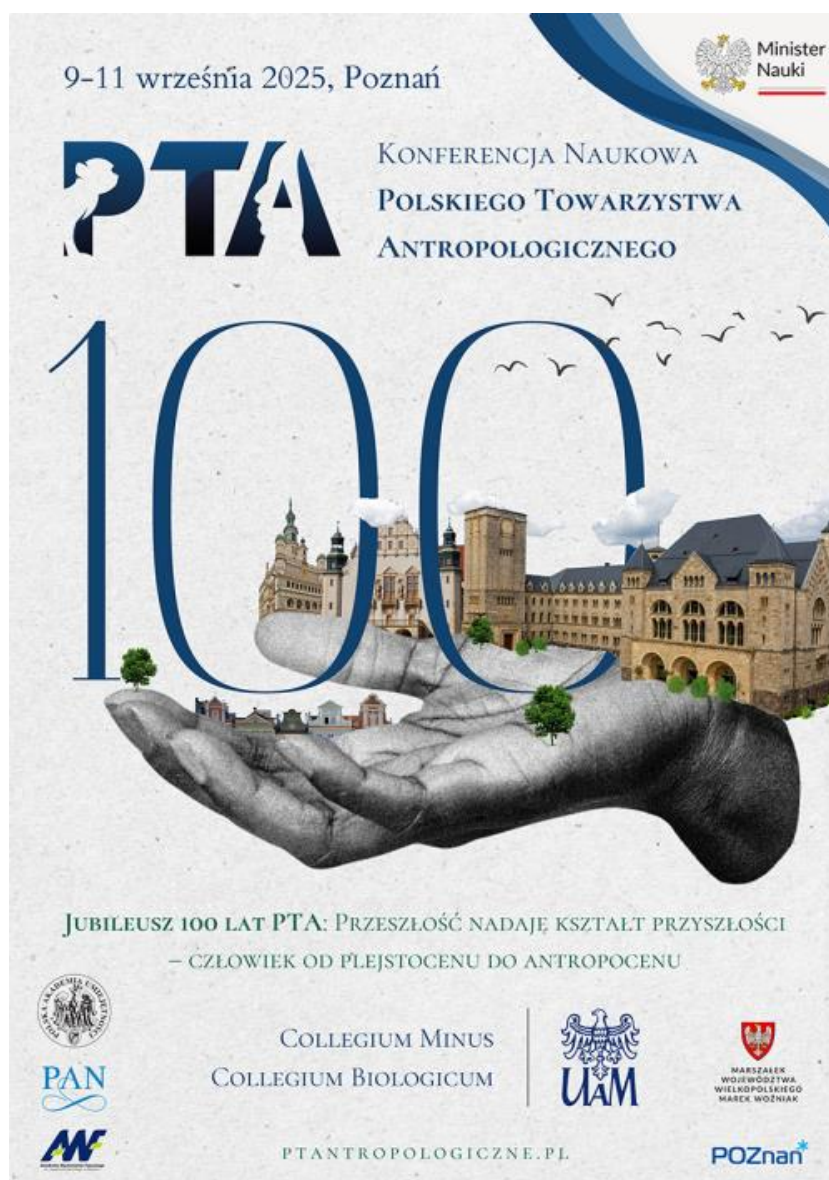

Justyna Miszalska

L Ogólnopolska Konferencja Naukowa

Szanowni Państwo,

Serdecznie zapraszamy Was do wzięcia udziału w L Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Polskiego Towarzystwa Antropologicznego. Jubileusz 100 lat PTA Przeszłość nadaje kształt przyszłości – człowiek od plejstocenu do antropocenu, która odbędzie się w dniach 9-11 września 2025 r. na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Nadchodzące wydarzenie będzie miało szczególny charakter, ponieważ w 2025 r. Polskie Towarzystwo Antropologiczne obchodzi zaszczytny jubileusz – 100-lecie swojej działalności.

Poniżej prezentujemy II komunikat

Ogólnopolska Konferencja Naukowa Polskiego Towarzystwa Antropologicznego
Jubileusz 100 lat PTA: *Przeszłość nadaje kształt przyszłości*
- człowiek od plejstocenu do antropocenu.
Poznań 9-11.09.2025 r.

KOMUNIKAT II

Rejestracja

Osoby zainteresowane uczestnictwem w konferencji prosimy o wypełnienie Formularza zgłoszeniowego (w terminie **do 15.01.2025**) dostępnego na podstronie portalu Polskiego Towarzystwa Antropologicznego, zawierającej wszystkie informacje dotyczące wydarzenia. Formularz znajduje się w zakładce Rejestracja i opłaty.

<http://ptantropologiczne.pl/konferencja-jubileuszowa/>

Formy uczestnictwa

Zapraszamy do zgłaszania chęci **aktywnego uczestnictwa** w konferencji w ramach trzech form zaangażowania: **referat, plakat, warsztat**. Możliwy jest także **udział bierny**.

Przygotowując **referaty** prosimy pamiętać o maksymalnym czasie przeznaczonym na wystąpienie, który wynosi 15 minut (10 minut na prezentację + 5 minut na dyskusję).

Osoby chętne do wzięcia udziału w **sesji posterowej** prosimy o przygotowanie plakatów w formacie A1 (841 x 594 mm), w orientacji pionowej.

Zasady przygotowania streszczeń zawarte są w załączniku (Formularz abstraktu) do niniejszego komunikatu.

Osoby zainteresowane zorganizowaniem i poprowadzeniem **warsztatów** również prosimy o zapoznanie się z wytycznymi zawartymi w Formularzu abstraktu. Czas trwania warsztatów jest określony na 1,5h lub 3h. Organizator warsztatów zapewnia we własnym zakresie materiały i narzędzia niezbędne do realizacji warsztatu.

Oficjalnym językiem konferencji jest język polski. Chcemy jednak umożliwić czynne uczestnictwo w konferencji zagranicznym naukowcom. Osoby nie posługujące się językiem polskim mogą więc przygotować abstrakty i wystąpienia (referaty/plakaty/warsztaty) w języku angielskim.

Prosimy o nadsyłanie abstraktów do dnia **28.02.2025 r.** na adres mailowy: ptaconference@amu.edu.pl lub przez formularz na stronie konferencji: <http://ptantropologiczne.pl/konferencja-jubileuszowa-abstrakty/>

Zakwalifikowanie wystąpienia uzależnione jest od pozytywnej recenzji Komitetu Naukowego.

Wpłaty

Opłatę konferencyjną, której wysokość została podana w Komunikacie I, należy wpłacić na niżej podane konto do dnia **30.04.2025 r.**

94 1020 1026 0000 1302 0641 6806

Polskie Towarzystwo Antropologiczne
ul. Uniwersytetu Poznańskiego 6, 61-614 Poznań

Ważne! W tytule przelewu prosimy koniecznie podać imię i nazwisko z dopiskiem “Konferencja PTA 2025 Poznań”

Zakwaterowanie

Nocleg w Domu Studenckim „Meteor”

Miło nam poinformować, że dla uczestników konferencji zostały zarezerwowane pokoje w **Domu Studenckim „Meteor”** (Kampus Morasko, ul. Uniwersytetu Poznańskiego 9; w odległości ok 550 m od Wydziału Biologii UAM). Do dyspozycji uczestników są miejsca noclegowe w pokojach jedno- (180 PLN/doba) i dwuosobowych (240 PLN/doba). Liczba miejsc jest ograniczona.

UWAGA: Dom Studencki „Meteor” nie zapewnia śniadań, jednak w bufecie „Ostoja”, znajdującym się na **Wydziale Chemii UAM**, nieopodal DS „Meteor”, możliwe będzie **wykupienie karnetów na śniadania** w formie bufetu w cenie 30 zł/śniadanie.

Informacje dotyczące chęci rezerwacji miejsc noclegowych w Domu Studenckim „Meteor” prosimy zamieścić w Formularzu zgłoszeniowym. Płatności za noclegi należy dokonać we własnym zakresie.

Formularz zgłoszeniowy zawiera również pytanie o chęć skorzystania ze śniadań w bufecie „Ostoja”. Ta informacja będzie miała charakter orientacyjny i pomoże usprawnić organizację posiłków firmie cateringowej.

W przypadku pytań dotyczących **noclegu w Domu Studenckim „Meteor”** prosimy o kontakt z osobą koordynującą rezerwację noclegów w tym obiekcie - **dr hab. Małgorzatą Waszak**:

e-mail: malwasz@interia.pl - w tytule wiadomości prosimy o wpisanie **„50-ta Konferencja PTA”**
tel.: +48 504 297 300 - w przypadku trudności z połączeniem prosimy o wysłanie na podany numer wiadomości sms.

Inne opcje noclegu

Uczestnicy mogą również skorzystać z oferty innych miejsc noclegowych. Pełna lista proponowanych hoteli, hosteli i apartamentów, wraz z odległością od miejsc obrad konferencyjnych, została załączona w oddzielnym pliku PDF (Propozycje noclegów-Poznań).

Organizatorzy nie pośredniczą w rezerwacji miejsc noclegowych (za wyjątkiem noclegów w Domu Studenckim „Meteor”). W przypadku wyboru innego niż DS „Meteor” obiektu noclegowego prosimy o dokonywanie rezerwacji we własnym zakresie.

Jacek Tomczyk

BYDGOSKI ODDZIAŁ PTA

Z początkiem roku 2024, rolę przewodniczącego bydgoskiego oddziału PTA przejął mgr Tomasz Koczorski, vice przewodniczącego dr Bartłomiej Niespodziński, sekretarza Jerzy Eksterowicz. Zmianie uległa także siedziba naszego oddziału na Wydział Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego ul. Sportowa 2 w Bydgoszczy. Z inicjatywy oddziału w marcu tego roku została podpisana Umowa Ramowa o współpracy pomiędzy Wyższą Szkołą Nauk o Zdrowiu w Bydgoszczy, a Polskim Towarzystwem Antropologicznym. Nasi członkowie wzięli również udział w popularyzacji wiedzy o człowieku, wystawiając 2 stoiska na Pikniku Prozdrowotnym organizowanym przez Wyższą Szkołę Nauk o Zdrowiu, który odbył się 11 maja 2024 r., na Wyspie Młyńskiej w Bydgoszczy. Zapoczątkowaliśmy także cykliczne warsztaty antropologiczne dla studentów oraz uczniów bydgoskich liceów, które odbywają się na różnych bydgoskich uczelniach wyższych.

Członkowie bydgoskiego oddziału PTA na zebraniu w gmachu Wyższej Szkoły Nauk o Zdrowiu w Bydgoszczy.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

1. Udział w konferencjach

- The 29th Annual Congress of the European College of Sport Science (ECSS). Glasgow, Szkocja, 2-5.07.2024:
  - Durzyska A., Brzezinska P., Kochanowicz M., Niespodzinski B., Grad R., Antosiewicz, J., Kochanowicz A., Mieszkowski J. Circulating Growth Hormone, Cortisol and Testosterone in relation to Vitamin D status: Influence of Lower and upper body Wingate Anaerobic Test (WAnT) in elite artistic gymnasts.
  - Waldzinski T., Kochanowicz, A., Niespodzinski B., Brzezinska P., Kochanowicz M., Antosiewicz J., Mieszkowski J. Acute inflammatory response following lower-and upper-body Wingate Anaerobic Test in elite gymnasts in relation to iron status

2. Organizacja konferencji

- I International Scientific Conference: Sport of the Disabled People in Scientific Research, 19.04.2024 Bydgoszcz, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego. Pełniona rola członków: przewodniczący konferencji - dr Bartłomiej Niespodziński; vice-przewodnicząca konferencji - dr Michalina Kuska.

3. Działalność społeczna

- dr Andrzej Lewandowski był organizatorem i uczestnikiem XVII Mistrzostw UMK w Tenisie o Puchary Prorektora ds. Collegium Medicum.

Dr Andrzej Lewandowski podczas meczu tenisowego w ramach XVII Mistrzostw UMK w Tenisie o Puchary Prorektora ds. Collegium Medicum.

Dr Andrzej Lewandowski ze zwycięzcami XVII Mistrzostw UMK w Tenisie o Puchary Prorektora ds. Collegium Medicum.

- Dr Lewandowski współpracował na rzecz organizacji osób z niepełnosprawnością "Dziecięce Graffiti" i "Dzielnych Los Wspomaga" – spotkania mikołajkowe połączone z wręczaniem odznaki TPD "Przyjaciół Dziecka".

Spotkanie mikołajkowe organizacji osób z niepełnosprawnością "Dziecięce Graffiti".

Dr Lewandowski rozdaje mikołajkowe upominki zgromadzonym.

4. Popularyzacja nauki:

- Piknik Prozdrowotny, który odbył się 11 maja 2024 r., na Wyspie Młyńskiej w centrum Bydgoszczy. Wydarzenie było organizowane przez Wyższą Szkołę Nauk o Zdrowiu w Bydgoszczy, które patronatem objęły m.in. władze miasta Bydgoszczy i Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Bydgoski oddział PTA wystawił 2 stoiska, które ogólnie zarysowały obszar zainteresowań antropologii fizycznej, tj. człowiek żywy ale także szczątki kostne jakie po nim pozostają.

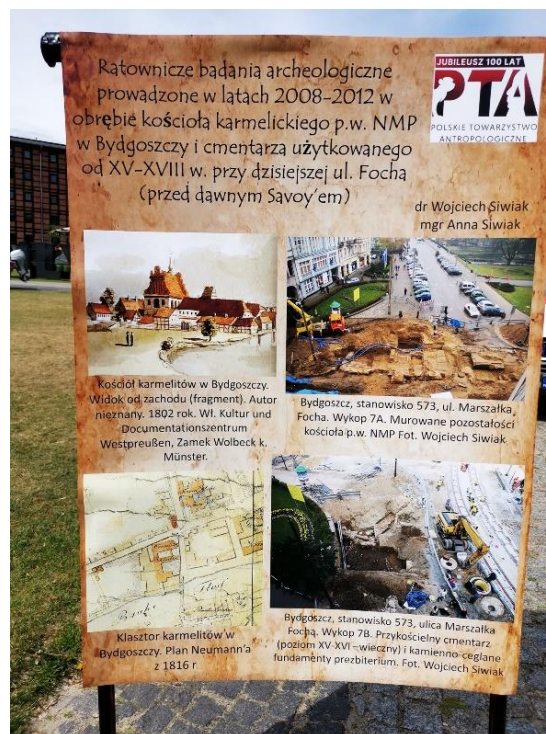

- Stoisko „osteologiczne” w formie wystawy posterów związanych z badaniami antropologicznymi i ratowniczymi badaniami archeologicznymi prowadzonymi w latach 2008-2012 w obrębie cmentarza nieistniejącego już kościoła karmelickiego NMP w Bydgoszczy, użytkowanego od XV-XVIII w. przy dzisiejszej ul. Focha (przy dawnym Savoy’u). Przewodniczący bydgoskiego oddziału PTA mgr Tomasz Koczorski opowiadał zgromadzonym bydgoszczanom o tych, którzy żyli w ich mieście przed wiekami.

Stoisko „osteologiczne” wystawione w ramach Pikniku Prozdrowotnego na Wyspie Młyńskiej w Bydgoszczy, 11 maja 2024 r., prezentujące plakaty ze zdjęciami z badań antropologicznych szczątków ekshumowanych podczas ratowniczych badań archeologicznych, prowadzonych na cmentarzu przy nieistniejącym kościele karmelickim NMP w Bydgoszczy.

Plakat ze zdjęciami z ratowniczych badań archeologicznych prowadzonych na cmentarzu przy nieistniejącym kościele karmelickim NMP w Bydgoszczy, przez archeologów dr. Wojciecha Siwiaka i mgr Annę Siwiak.

- Stoisko „rozwojowe” na, którym vice-przewodniczący bydgoskiego oddziału PTA dr Bartłomiej Niespodziński za pomocą dynamometru wykonywał pomiary siły ścisku ręki ochotnikom, odnosząc się do norm dla różnych kategorii wieku i płci. Ponadto przenośny elektrostymulator do pobudzania mięśni i nerwów pomógł uzmysłowić śmiałkom, fizjologiczny mechanizm sterowania skurczem mięśni (np. tych wymaganych do ścisku dynamometru).

Dr Bartłomiej Niespodziński na stoisku „rozwojowym” wystawionym w ramach Pikniku Prozdrowotnego na Wyspie Młyńskiej w Bydgoszczy, 11 maja 2024 r.

Badanie siły ścisku ręki ochotniczki, na stoisku „rozwojowym”.

- Warsztaty antropologiczne przeprowadzone przez bydgoski oddział PTA, 29 czerwca 2024 r., w auli Wyższej Szkoły Nauk o Zdrowiu (WSNoZ), przy ul. Jagiellońskiej 9 w Bydgoszczy. Spotkanie było skierowane do studentów uczelni.

Sekretarz bydgoskiego oddziału dr Jerzy Eksterowicz z antropometrem i studentem fizjoterapii WSNoZ w Bydgoszczy.

Przewodniczący bydgoskiego oddziału PTA podczas prezentacji czaszki dziecka z uszkodzeniem okołosmiertnym.

- Warsztaty antropologiczne przeprowadzone przez bydgoski oddział PTA 29 listopada 2024 r., odbyły się w auli Wydziału Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego przy ul. Sportowej 2 w Bydgoszczy. Spotkanie skierowano tym razem do uczniów klas licealnych o profilu biologiczno-chemicznym.

Mgr Tomasz Koczorski podczas prelekcji w ramach warsztatów antropologicznych na Uniwersytecie Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy.

Przewodniczący bydgoskiego oddziału PTA podczas prezentacji czaszki mężczyzny z uszkodzeniami okołosmiertnymi.

**5. Promocje i nominacje do funkcji kierowniczych dla członków
bydgoskiego oddziału PTA:**

- dr hab. Mirosława Szark-Eckardt, prof. uczelni, została mianowana Prorektorem ds. Studenckich i Jakości Kształcenia Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego
- dr Michalina Kuska została mianowana Prodziekanem ds. kształcenia Wydziału Nauk o Zdrowiu i Kulturze Fizycznej Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego

dr Jerzy Eksterowicz

GDAŃSKI ODDZIAŁ PTA

SEMINARIA

W dniu 22.04.2024 roku odbyło się seminarium zrealizowane w ramach obchodów 100-lecia istnienia Polskiego Towarzystwa Antropologicznego . W trakcie seminarium referat pt. „Morfologia ciała a skok wzwyż” wygłosił dr hab. Włodzimierz Stefan Erdmann, prof. em. AWFIS z Zakładu Biomechaniki i Inżynierii Sportowej Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku. W trakcie wystąpienia Pan Profesor omówił następujące zagadnienia: skok wzwyż jako forma ruchu, skok wzwyż jako konkurencja sportowa, rozmiary ciała skoczków, położenie tułowia względem poprzeczki, położenie środka masy ciała względem poprzeczki. W seminarium uczestniczyło 72 członków i sympatyków PTA.

W związku z organizacją w dniu 18.06.2024 pierwszych warsztatów dla dzieci i młodzieży „*Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka*” odbyło się 5 spotkań w trakcie których omawiano oraz opracowywano stronę formalną i merytoryczną zajęć edukacyjnych. Podejmowane decyzje konsultowano z nauczycielami pracującymi z młodzieżą klas 4-5 szkoły podstawowej. Celem konsultacji było dostosowanie tematyki i formy zajęć do programu nauczania. Prace organizacyjne zaangażowani byli zarówno członkowie, jak i sympatycy PTA. Podczas każdego ze spotkań uczestniczyło 9 osób. Organizatorzy jednogłośnie podjęli decyzję o cykliczności wydarzenia.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

1. Udział w konferencjach

- Erdmann W.S. (2024). Torun and Hansa. II International Scientific Conference “Cities of the Hanseatic League: Heritage, Tourism,

Development”, Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa, Gdańsk, 13 June 2024, 44th International Hanseatic Day, Gdańsk, 14 June 2024.

- Erdmann W.S. (2024). Analiza biomechaniczna taktyki w grach sportowych: Podejście historyczne. XII Sympozjum Biomechaniki Sportu i Rehabilitacji, 5-6.12.2024, Akademia Wychowania Fizycznego, Warszawa.
- Labun J., Sieńkowska B., Piernicka M., Szumilewicz A., „Zmiany w aktywności nerwowo-mięśniowej mięśni dna miednicy u mężczyzn po uczestnictwie w 6-tygodniowym programie treningowym- badanie pilotażowe”, Konferencja Metodyczno-Naukowa, 12.04.2024, AWF iS w Gdańsku.
- Pudło A. – wygłoszenie referatu pt. „Pochówki osób powiązanych rodzinie na wczesnośredniowiecznym cmentarzysku w Ciepłym” podczas konferencji Funeralia Gnieźnieńskie 2024 organizowanej przez PTA, Instytut Kultury Europejskiej UAM i Muzeum Początków Państwa Polskiego, która odbyła się w dniach 14-16 maj 2024.
- Pudło A. – wygłoszenie referatu przygotowanego wraz z dr Robertem Dąbrowskim z Nowej Soli pt. „Pierwsi mieszkańcy Gdańska w świetle badań antropologicznych” podczas Konferencji naukowej organizowanej przez Muzeum Gdańsk, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku i Uniwersytet Gdański pt. „Początki Gdańska. Rozwój osadnictwa w X-XII wieku”, która odbyła się w dniu 10 października 2024 r.
- Szumilewicz A., The New Era of Pre- and Postnatal Exercise (NEPPE) project – how to reach over 40 countries with the evidence-based, online training for exercise professionals? Invited symposium: “How to exercise for the health of two generations? – international, evidence-based initiatives for the global promotion of physical activity during pregnancy and postpartum” European Congress of Sport Science (ECSS), 02-05.07.2024, Glasgow, Szkocja.

- Szumilewicz A. we współpracy z Santos-Rocha R. i Adamo K., “Practical and Evidence-based approach to implement the Exercise Testing and Prescription Process during Pregnancy”, American College of Sports Medicine (ACSM) Annual Meeting, 27.05-31.05.2024, Boston, MA, USA.
- Szumilewicz A. „Gdański Kongres Zdrowia Kobiet, panelistka w debacie pt. „Reprodukcyjne życie kobiet - bez owijania w bawełnę”, Europejskie Centrum Solidarności, Gdańsk, 8.03.2024.
- Wójtowicz E., czynny udział w konferencji on-line *Prezentacja międzynarodowej platformy cyfrowej VM3.0 do praktycznej nauki histologii z elementami histopatologii – multiplier event*, 30.11.2024, Organizator: Gdański Uniwersytet Medyczny, Katedra i Zakład Histologii.

2. Wykłady na zaproszenie

- Szumilewicz A., „Sport kobiet w ciąży i po porodzie”, Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Aktywność ruchowa na obszarach górskich Polski i świata”, panel: „Kobiety w szeregach kadr szkoleniowych w sportach zimowych”, 27-29.11.2024, Szklarska Poręba, wykład na zaproszenie.
- Szumilewicz A., „Aktywność rekreacyjna dla zdrowia dwóch pokoleń – rekomendacje i badania naukowe dotyczące ćwiczeń w ciąży”, Jubileuszowa Konferencja Naukowa pt. „Pół wieku nauki i dydaktyki na kierunku turystyka i rekreacja w poznańskiej AWF”, 22.10.2024, Poznań, wykład na zaproszenie.
- Szumilewicz A., „Aktywność fizyczna w ciąży i po porodzie – wytyczne PTGiP i PTMS oraz nowe trendy w badaniach naukowych i praktyce”, V Kongres Medycyny Stylu Życia, sesja „Exercise is Medicine: Z aktywnością przez życie”, 06-07.09.2024, Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego w Warszawie, wykład na zaproszenie.
- Szumilewicz A. „Czy sport jest tylko dla wybranych? Aktywność fizyczna a profilaktyka chorób przewlekłych w różnych etapach życia”, Konferencja pt.

“Rola aktywności fizycznej w profilaktyce i terapii chorób cywilizacyjnych w wieku rozwojowym”, Centrum Samorządowe w Szemudzie, 17.09.2024, wykład na zaproszenie.

- Szumilewicz A. „Fakty i mity o ćwiczeniach w ciąży - co w tym temacie mówi nauka? Dyplomatorium studiów podyplomowych „Fizjoterapia mięśni dna miednicy” Gdański Uniwersytet Medyczny, 09.06.2024, wykład na zaproszenie.

3. Udział w grantach/projektach badawczych

- Szumilewicz Anna – projekt badawczo-treningowo-edukacyjny HIIT Mama; pełen tytuł: „Wpływ specjalnych ćwiczeń w ciąży i po porodzie metodą ciągłą o umiarkowanej intensywności (MICT) oraz metodą interwałową o wysokiej intensywności (HIIT) na zmiany w wybranych biologicznych, funkcjonalnych i psychologicznych markerach powikłań i dolegliwości ciążowych oraz chorób cywilizacyjnych u matek i ich dzieci”, realizowany w Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku. Szumilewicz A. jest koordynatorem projektu. Pełen protokół badań: HIIT vs MICT During Pregnancy and Health and Birth Outcomes in Mothers and Children - Full Text View - ClinicalTrials.gov (01.2021-12.2031)
- Szumilewicz Anna – Międzynarodowy project finansowany w programie COST European Cooperation in Science & Technology), pt “Maternal Perinatal Stress and Adverse Outcomes in the Offspring: Maximising infants’ development” (TREASURE), nr CA22114. Kandydatka jest członkiem następujących grup roboczych: WG2: “Exploring intergenerational and transgenerational impact of maternal perinatal stress on the offspring through epigenetic and biomedical research”; WG4: “Optimising the perinatal period to reduce the adverse impact on the offspring” oraz WG6: “Communication, dissemination and knowledge transfer”. Szumilewicz A. jest wykonawcą projektu (2023- 2027)

- Szumilewicz Anna – Międzynarodowy projekt pt. “Delphi Study on Postpartum Contraindications and Physical Activity Pre-screening”, koordynowany przez prof. Margie Davenport, University of Alberta, Faculty of Kinesiology, Sport, and Recreation. Zgoda komisji bioetyki University of Alberta (Pro00137153). Celem projektu jest wypracowanie międzynarodowego konsensusu nt. przeciwwskazań do aktywności fizycznej po porodzie oraz opracowanie narzędzia skriningowego: „Get Active Questionnaire for Postpartum”. Szumilewicz A. jest wykonawcą projektu (2024-2025)
- Szumilewicz Anna – Międzynarodowy projekt pt. “Postpartum Return to Sport Delphi study” koordynowany przez prof. Kathryn E. Ackerman z Harvard Medical School, Boston, USA oraz National Leadership Council - Wu Tsai Human Performance Alliance. Celem projektu jest wypracowanie międzynarodowego konsensusu nt. powrotu do sportu po porodzie. Szumilewicz A. jest ekspertem w tym projekcie (2024-2025)
- Szumilewicz Anna – Międzynarodowy projekt pt. “Delphi study on Postpartum Return to Running”, koordynowany przez prof. Jeanne Bertuit, School of Health Sciences (HESAV), University of Applied Sciences and Arts Western Switzerland (HES-SO)- Lausanne, Switzerland. Celem projektu jest wypracowanie międzynarodowego konsensusu nt. powrotu do treningów biegowych po porodzie. Szumilewicz A. jest ekspertem w tym projekcie (2024-2025)
- Szumilewicz Anna – Międzynarodowy program edukacyjno-wdrożeniowy: Blended Intensive Programme „The Challenges of Physical Activity Adherence During Pregnancy”, w ramach programu BIP Erasmus plus - opracowanie i wdrożenie międzynarodowego szkolenia nt. planowania i realizacji programów aktywności fizycznej w ciąży we współpracy z siedmioniu uczelniami zagranicznymi: ESDRM Sport Sciences School of Rio Maior – IPSANTAREM Polytechnic Institute of Santarém, Portugal

(koordynator); Faculty of Education Sciences - University of Sevilla, Spain; Department of Movement, Human and Health Sciences, University of Rome "Foro Italico", Italy; Faculty of Physical Culture, Gdansk University of Physical Education and Sport, Gdansk, Poland; Lithuanian Sport University, Lithuania; Norwegian School of Sport Science, Norway. Szumilewicz A. jest ekspertem i wykładowcą w tym projekcie (2022-2024)

- Szumilewicz Anna – projekt badawczo-treningowy pt. „Trening mięśni dna miednicy z użyciem elektromiografii powierzchniowej”. Zgoda Komisji Bioetycznej przy Okręgowej Izbie Lekarskiej w Gdańsku nr KB – 8/13 z dnia 26.03.2013 (ze zmianami 9/14). Badania finansowane z dotacji podmiotowej MNiSW na utrzymanie potencjału badawczego AWFIS w Gdańsku, w ramach działalności statutowej Wydziału Turystyki i Rekreacji w poszczególnych latach. Kandydatka jest koordynatorem projektu. Powyższy projekt, pt. „Pelvic Floor Muscle Training with the use of surface electromyography - PFMTe Project”, został zarejestrowany w międzynarodowym rejestrze badań eksperymentalnych ISRCTN: DOI: 10.1186/ISRCTN92265528. Szumilewicz A. jest koordynatorką tego projektu badawczego (od 2012- aktualnie)
- Szumilewicz Anna – Projekty międzynarodowe związane z tematyką europejskich ram kwalifikacji w sektorze szeroko pojętego sportu - Międzynarodowy projekt pt. “Accreditation standards in clinical exercise physiology: an audit of existing standards across international accrediting bodies, realizowany w ramach zadań statutowych The International Confederation of Sport and Exercise Science Practice (ICSESP), koordynowany przez Griffith University, Australia. W projekcie kandydatka pełni rolę eksperta reprezentującego Polskę. DOI:10.11124/JBIIES-21-00242 (2022-2024)

4. Udział w badaniach terenowych

- Pudło Aleksandra – udział w badaniach antropologicznych podczas badań archeologicznych na terenie Westerplatte. Badania były organizowane przez Muzeum II Wojny Światowej. W trakcie XI sezonu badań odkryto szczątki kostne osób, które brały udział w porządkowaniu Westerplatte na początku 1940 r.
- Pudło Aleksandra – udział w badaniach antropologicznych podczas badań archeologicznych na terenie Pruszcza Gdańskiego, na cmentarzysku z okresu wpływów rzymskich. Badania prowadziło Muzeum Archeologiczne w Gdańsku.

5. Redakcja czasopism

- Erdmann W.S. (red.) (2024). *I International Scientific Conference 'Cities of the Hanseatic League: Heritage, Tourism, Development'. Proceedings.* Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa, Gdańsk, 25-26 .05.2023.

6. Uzyskane nagrody i wyróżnienia

- Szumilewicz Anna – Diamentowy Laur Rektora 2024 za całokształt dorobku pracownika szczególnie zasłużonego dla AWFIS, Rektor AWFIS
- Szumilewicz Anna – List dziękczynny od Komisji Sportu Kobiet przy Polskim Komitecie Olimpijskim za dotychczasową współpracę w zakresie promocji sportu kobiet
- Kosiński Adam – nagroda Rektora GUMed za publikację pod tytułem “Adipose-Derived Mesenchymal Stromal Cells In Basic Research and Clinical Applications”

7. Współpraca z innymi ośrodkami badawczymi

- Szumilewicz Anna - wizyta studyjna, Joslin Diabetes Center, Harvard Medical School, Boston, MA, USA (05.2024)

- Szumilewicz Anna - wizyta studyjna, Mother Infant Research Institute, Tufts Medical Center, Boston, MA, USA (05.2024)

8. Członkostwo w gremiach

- Borman Andrzej – przewodniczący Gdańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego
- Borman Andrzej – członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego
- Erdmann Włodzimierz – członek Redakcji *Acta of Bioengineering and Biomechanics*
- Erdmann Włodzimierz – członek Redakcji *MOJ Applied Bionics and Biomechanics*
- Kosiński Adam – członek Polskiej Komisji Akredytacyjnej
- Karafová Anna – sekretarz Oddziału Polskiego Towarzystwa Antropologicznego w Gdańsku
- Pudło Aleksandra – członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Antropologicznego
- Pudło Aleksandra – Vice-Przewodnicząca Oddziału Polskiego Towarzystwa Antropologicznego w Gdańsku
- Smaruj Mirosław – Prodziekan ds. kierunku Wychowanie Fizyczne, AWFIS w Gdańsku
- Szumilewicz Anna – Dyrektor Szkoły Doktorskiej AWFIS (2023-2024)
- Szumilewicz Anna – Członek Senatu AWFIS
- Szumilewicz Anna – Członek Rady Naukowej AWFIS
- Szumilewicz Anna – Członek z mianowania - Naukowa Rada Doradcza “THiNK Active” (THiNK Active Scientific Advisory Board) przy EuropeActive (04.2021-2024).

- Szumilewicz Anna – Rada ds. Kształcenia i Doskonalenia Kadr Kultury Fizycznej przy Ministerstwie Sportu, Wiceprzewodnicząca Rady ds. Sportu Powszechnego; powołanie przez Ministra Sportu i Turystyki
- Szumilewicz Anna – American College of Sports Medicine (USA), przewodnicząca ds. współpracy międzynarodowej w Komitecie Sterującym Special Interest Group for Pregnancy and Postpartum
- Szumilewicz Anna – Członek Zespołu ekspertów ds. przygotowania projektu podstawy programowej dla przedmiotu „Edukacja zdrowotna”, powołanie przez Minister Edukacji Narodowej
- Szumilewicz Anna – Dyrektor Wykonawczy ds. Standardów Zawodowych EuropeActive’s Professional Standards Committee (EA PSC)
- Szumilewicz Anna – członek European College of Sport Science (ECSS)
- Szumilewicz Anna – członek Toruńskiego Związku Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej (od 2002 do dziś)
- Szumilewicz Anna – członek Polskiego Towarzystwa Medycyny Sportowej (od 2022)
- Wójtowicz Ewa – Vice-Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej Polskiego Towarzystwa Antropologicznego
- Wójtowicz Ewa – Przewodnicząca Oddziału Gdańskiego Polskiego Towarzystwa Antropologicznego
- Wójtowicz Ewa – Członek Uczelnianej Komisji ds. Jakości i Programów Kształcenia, AWFIS w Gdańsku

9. Czynny udział w wydarzeniach popularyzujących naukę

- Pudło A. – prezentacja wystawy czasowej pt. „Mieszkańcy Pruszcza Gdańskiego sprzed dwóch tysięcy lat”, która została udostępniona na terenie Wydziału Historycznego Uniwersytetu Gdańskiego w okresie 7.06-3.07.2024 r. Wystawa opowiada o dawnych mieszkańcach Pruszcza

Gdańskiego, na podstawie badań antropologicznych, z młodszego okresu przedrzymskiego i okresu wpływów rzymskich.

- Pudło A. – przygotowanie i prowadzenie warsztatów antropologicznych dla dzieci pt.: „Co nam mówią kości” z okazji „Dni historii w Cukrowni” w Pruszczu Gdańskim, które odbyły się 7 lipca 2024 r.
- Pudło A. – przygotowanie i prowadzenie warsztatów antropologicznych dla dzieci z okazji festynu pt. „Niedziela z Archeologią” w Błękitnym Baranku Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, które odbyły się 22 września 2024 r.
- W ramach warsztatów dla dzieci i młodzieży „*Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka*” zorganizowanych w dniu 18 czerwca 2024 r. przez Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Antropologicznego we współpracy z Akademią Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku oraz Muzeum Archeologicznym w Gdańsku. Koordynator warsztatów-Ewa Wójtowicz, przygotowanie i prowadzenie zajęć:
  - - Pudło A., Wójtowicz E. - „*Antropologia w terenie*”
  - - Smaruj M., Łuszczuk M.- „*Aktywność fizyczna*”
  - - Karafová A., Piernicka M.- „*Anatomia narządów wewnętrznych*”
  - - Micielska K., Jeżyk D.- „*Anatomia narządu ruchu*”
- Piernicka M. koordynator szkolenia "Profesjonalne kompetencje w sporcie” - Zintegrowany System Kwalifikacji"organizowanej przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, Rada do spraw Kształcenia i Doskonalenia Kadr Kultury Fizycznej przy Ministrze Sportu i Turystyki oraz Akademia Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku, 21.11.2024. Tematem przewodnim szkolenia były profesjonalne kompetencje trenerów i instruktorów sportu, ich rola w osiąganiu wysokiego wyniku sportowego, a także to jak istotny mają wpływ na jakość i bezpieczeństwo prowadzonych zajęć w sporcie dla wszystkich. Wydarzenie było do prezentacji i dyskusji na temat Sektorowej Ramy Kwalifikacji w Sporcie oraz zasad i standardów funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji oraz o możliwościach stworzenia na

ich podstawie systemu zapewniającego jakość kształcenia kadr szeroko rozumianego sportu.

- Szumilewicz A. jako gość Małgorzaty Perl: Webinar LIVE #ACSMtrends2024 “Aktywność fizyczna w ciąży i po porodzie” Exercise is Medicine Poland, Instagram, 05.03.2024.
- Szumilewicz A., „Aktywność fizyczna w ciąży i ćwiczenia mięśni dna miednicy w okresie okołoporodowym”, „Festiwal dobrego porodu”, organizowany przez Szkołę Rodzenia Super Mama, Gdańsk, 02.03.2024.

10. Inne

- Kosiński Adam – promotor pracy doktorskiej mgr Agaty Kaczyńskiej-Miotk, pod tytułem „Morfologia drogi odpływu prawej komory serca człowieka dorosłego”
- Borman Andrzej – recenzent rozprawy doktorskiej lek. Tomasza Rosochowicza zatytułowanej „Zaburzenia temperatury głębokiej ciała w autoimmunologicznym zapaleniu mózgu i rdzenia kręgowego u szczura. Analiza temperatury ciała wybranych przypadków klinicznych stwardnienia rozsianego” - Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wydział Lekarski, Collegium Medium w Bydgoszczy (06. 03.2024)
- Borman Andrzej – przygotowanie opinii (recenzji naukowej na prośbę Gdańskiego Towarzystwa Naukowego) do wniosku o nagrodę GTN za pracę doktorską dla dr Jana Rucińskiego zatytułowaną „Wpływ galaktooligosacharydów na behavior oraz wybrane obwodowe i ośrodkowe komponenty reakcji stresowej u szczurów w warunkach długotrwałej elektrycznej stymulacji jądra środkowego ciała migdałowatego” (listopad 2024)
- Borman Andrzej – wykłady w ramach obowiązkowego szkolenia dla studentów trójmiejskich uczelni uczestniczących w wykonywaniu procedur związanych z wykorzystaniem zwierząt do celów naukowych, pt.:

„Argumenty za i przeciw wykorzystywaniu zwierząt do celów naukowych oraz zasady etyczne postępowania ze zwierzętami” oraz „Zasady bezpieczeństwa i higieny pracy ze zwierzętami laboratoryjnymi” (28.10.2024).

WARSZTATY DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W ramach obchodów 100-lecia istnienia Polskiego Towarzystwa Antropologicznego, Gdański Oddział PTA w dniu 18.06.2024 roku zorganizował pierwsze warsztaty dla dzieci i młodzieży „*Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka*”. Członkowie Gdańskiego Oddziału podjęli decyzję o przyjęciu cyklicznego charakteru wydarzenia. Kolejne warsztaty odbędą się wiosną 2025 roku.

Organizatorem zajęć edukacyjnych był Gdański Oddział Polskiego Towarzystwa Antropologicznego we współpracy z Akademią Wychowania Fizycznego i Sportu w Gdańsku oraz Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

W zajęciach wzięło udział 40 uczniów klas 4-5 szkoły podstawowej wraz z nauczycielami. Zajęcia odbywały się w 10-osobowych grupach pod kierunkiem

wykwalifikowanej i doświadczonej w zakresie antropologii, anatomii, biologii, dietetyki, genetyki, fizjoterapii oraz aktywności fizycznej kadry naukowo-dydaktycznej: dr n. med. Wójtowicz, dr Aleksandra Pudło, dr Anna Karafová, dr n.med. Damian Jeżyk, dr Marcin Łuszczuk, dr Katarzyna Micielska, dr Magdalena Piernicka, dr Mirosław Smaruj, Anna Białecka-Lewandowska, Jacek Freza, Marcin Klebba.

Warsztaty przeprowadzone zostały w czterech blokach tematycznych: „Anatomia narządu ruchu”, „Anatomia narządów wewnętrznych”, „Aktywność fizyczna”, „Antropologia w terenie”. Młodzież korzystając z naturalnych materiałów kostnych zapoznała się z budową ludzkiego szkieletu, topografią i zależnościami między narządami wewnętrznymi, a w laboratorium wysiłku fizycznego obserwowała oraz analizowała reakcję organizmu na wysiłek fizyczny odpowiadający naturalnemu wzorowi aktywności fizycznej dziecka ucząc się planowania aktywności fizycznej i kontrolowania jej wpływu na własne zdrowie.

Po zakończeniu warsztatów dzieci udały się do Muzeum Archeologiczne w Gdańsku – Oddział Spichlerz Błękitny Baranek, który mieści się w XVI wiecznym zabytkowym spichlerzu, gdzie przechowywano dawniej zboże. Zwiedzający zapoznali się z wystawą archeologiczną prezentującą skarby odkryte przez archeologów w Gdańsku oraz przeszli po średniowiecznej uliczce gdańskiej, na której znajdują się odtworzone na podstawie badań antropologicznych postacie z średniowiecznego Gdańska i wysłuchali ciekawych opowieści przewodników – Marcina Klebby i Jacka Frezy z Muzeum. Dzieci były bardzo zachwycone opowieściami o tajemnicach dawnego Gdańska.

RELACJE Z WYDARZEŃ

Dziekan Wydziału Kultury Fizycznej AWFiS dr Piotr Makar wraz z uczestnikami warsztatów, sympatykami PTA oraz organizatorami. Pierwsze Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”, Gdańsk. 18.06.2024. Fot. Beata Zarach

Członkowie Oddziału PTA w Gdańsku gotowi do pierwszych Warsztatów dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”, Fot. A. Pudło

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka” - dr hab. prof. AWFIS Barbara Duda-Biernacka i dr Ewa Wójtowicz witają uczestników. Fot. A. Pudło

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka” - dr Ewa Wójtowicz, dr Damian Jeżyk. podczas przywitania uczestników. Fot. Beata Zarach

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka” – uczestnicy, sympatycy PTA i organizatorzy. Fot. A. Pudło

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”- Dr Aleksandra Pudło prowadząca zajęcia pt. „Antropologia w terenie”. Fot. Beata Zarach

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka” – dr Ewa Wójtowicz wraz z uczestnikami po zakończeniu zajęć pt. „Antropologia w terenie”.

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”- zajęcia pt. „Antropologia w terenie” prowadzone przez dr Aleksandrę Pudło i dr Ewę Wójtowicz.

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”- zajęcia pt. „Anatomia narządów wewnętrznych” prowadzone przez dr Annę Karafová oraz dr Magdalenę Piernicką.

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”- zajęcia pt. „Anatomia narządu ruchu” prowadzone przez dr Katarzynę Micielską. Fot. A. Pudło

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”- dr Katarzyna Micielska wraz z młodymi anatomami. Fot. Beata Zarach

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”- zajęcia „Anatomia narządu ruchu” prowadzone przez dr n.med. Damiana Jeżyka. Fot. A. Pudło

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”- zajęcia „Aktywność fizyczna” prowadzone przez dr Marcina Łuszczyka i dr Mirosława Smaruja. Fot. Beata Zarach

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”-zajęcia „Aktywność fizyczna” prowadzone przez dr Marcina Łuszczyka. Fot. Ewa Wójtowicz

**Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”- zwiedzanie Muzeum Archeologicznego w Gdańsku – Oddział Spichlerz
Błękitny Baranek na zakończenie warsztatów. Fot. M. Jodczyk**

**Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka”- zwiedzanie Muzeum Archeologicznego w Gdańsku – Oddział Spichlerz
Błękitny Baranek na zakończenie warsztatów. Fot. M. Jodczyk**

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka” - zwiedzanie Muzeum Archeologicznego w Gdańsku – Oddział Spichlerz Błękitny Baranek na zakończenie warsztatów. Fot. M. Jodczyk

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka” - zwiedzanie Muzeum Archeologicznego w Gdańsku – Oddział Spichlerz Błękitny Baranek na zakończenie warsztatów. Fot. M. Jodczyk

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka” - zwiedzanie Muzeum Archeologicznego w Gdańsku – Oddział Spichlerz Błękitny Baranek na zakończenie warsztatów. Fot. M. Jodczyk

Warsztaty dla dzieci i młodzieży „Antropologia nauka interdyscyplinarna - ciekawe ciało człowieka” - zwiedzanie Muzeum Archeologicznego w Gdańsku – Oddział Spichlerz Błękitny Baranek na zakończenie warsztatów. Fot. M. Jodczyk

Konferencja o początkach Gdańska odbyła się w Dworze Artusa w Gdańsku. Fot. A. Pudło

Dr Aleksandra Pudło i dr Robert Dąbrowski na konferencji naukowej o początkach Gdańska odbyła się w Dworze Artusa w Gdańsku. Fot. M. Fedoruk

Badania wykopaliskowe na terenie Westerplatte, sezon 2024. Fot. A. Pudło

Wystawa pt. "Mieszkańcy Pruszcza Gdańskiego sprzed dwóch tysięcy lat" na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego. Fot. A. Pudło

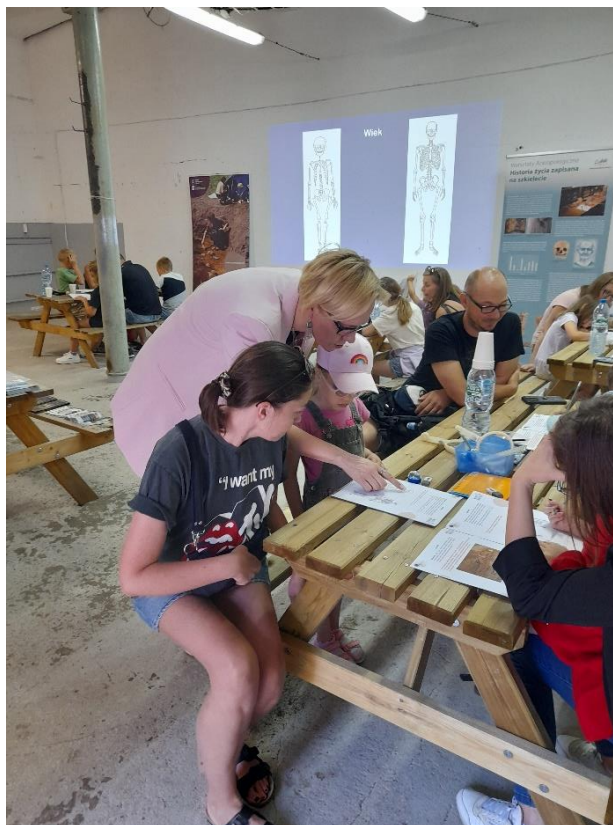

Oprowadzenie po wystawie pt. „Mieszkańcy Pruszcza Gdańskiego sprzed dwóch tysięcy lat” na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego. Fot. A. Pudło

Warsztaty pt. „Co nam mówią kości” prowadzone przez dr A. Pudło w Pruszczu Gdańskim. Fot. M. Klebba

Warsztaty pt. „Co nam mówią kości” prowadzone przez dr A. Pudło w Pruszczu Gdańskim. Fot. M. Klebba

Warsztaty antropologiczne prowadzone przez dr A. Pudło podczas festynu pt. „Niedziela z Archeologią” w Błękitnym Baranku Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Fot. M.Fedoruk

*Anna Karafová
Ewa Wójtowicz*

KRAKOWSKI ODDZIAŁ PTA

SEMINARIA

W roku 2024 odbyły się dwa seminaria Oddziału Krakowskiego PTA. W każdym z nich udział wzięło jedenaście osób. Referaty przedstawili:

- mgr Jacek Słowik - „Rola wieku biologicznego w procesie szkolenia młodych piłkarzy”
- dr Barbara Mnich - „Rola antropologa w analizie obrazu z kamer monitoringu wizyjnego”

Wykaz wygłoszonych seminariów w jednostkach naukowych:

- dr hab. Łukasz Kryst, prof. AWF:
  - Seminarium naukowe Instytutu Biologii i Ewolucji Człowieka, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wystąpienie pt. „Wpływ pandemii COVID-19 na budowę i skład ciała oraz tryb życia młodzieży z populacji krakowskiej” – 23.01.2024.
  - Seminarium naukowe Instytutu Nauk Biomedycznych, Akademia Wychowania Fizycznego. Wystąpienie pt. „Globalne trendy w zakresie połączonego obciążenia niedowagą i otyłością w latach 1990-2022: zbiorcza analiza populacji ludzkich” – 27.03.2024.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

1. Udział w konferencjach

- Organizacja XVII Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Antropologicznej „Skąd przychodzimy? Kim jesteśmy? Dokąd zmierzamy? Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość antropologii jako nauki interdyscyplinarnej”, 19-21 kwietnia 2024, Kraków.

a) Komitet Naukowy:

- Członek Komitetu Naukowego I Ogólnopolskiej Konferencji Przyszłość Fizjoterapii. Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie 20. 04. 2024, Kraków – dr hab. Agnieszka Suder prof. AWF
- Członkowie Komitetu Naukowego XVII Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Antropologicznej „Skąd przychodzimy? Kim jesteśmy? Dokąd zmierzamy? Przeszłość, terażniejszość i przyszłość antropologii jako nauki interdyscyplinarnej”, 19-21 kwietnia 2024, Kraków – dr hab. Łukasz Kryst prof. AWF, dr Magdalena Żegleń

b) Referaty:

- Badzińska J. (kwiecień 2024) Od starożytności do współczesności: oblicza bólu na przestrzeni czasu
- Bańbur-Pawłowska S., Żarów R. (kwiecień 2024) Opinions of pregnant women and young mothers on infant participation in water-based physical activity,
- Schab K., Żarów R. (kwiecień 2024) Physical activity and lifestyle of female students of the Faculty of Health Sciences University of Applied Sciences in Tarnów (Poland), Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Człowiek w zdrowiu i chorobie – profilaktyka i postępowanie w chorobach cywilizacyjnych”

c) Plakaty:

- Badzińska J., Żegleń M., Bąbel P. (sierpień 2024). Scaling pain: An analysis of the effectiveness of calibration methods in experimental pain study. 20th World Congress on Pain [International Association for the Study of Pain, IASP].
- Cienkosz-Stepańczyk B. Isotopic Integrity Under Stress: Evaluating

Hypoplastic Teeth for Dietary and Weaning Reconstruction, 31st International Conference on Comprehensive Biology: from Molecule to Organism

- Żegleń M., Kryst Ł., Stanisław-Guzik Ł., Wądrzyk Ł., Badzińska J., Rachowicz A., Gurbiel D., Słowik J., Kosturska K., Bąbel P. (wrzesień 2024). Can nothing motivate you? The effects of placebo intervention on fitness-related parameters of adolescents with varying body mass and composition status - The role of motivation in physical activity. 23 EAA, 16 ISGA - SSHB Congress, Zagreb, Croatia.
- Żegleń M., Kryst Ł., Stanisław-Guzik Ł., Wądrzyk Ł., Badzińska J., Rachowicz A., Gurbiel D., Słowik J., Kosturska K., Bąbel P. (maj 2024). Magic potion? No! It's all you! The placebo effect on parameters related to physical fitness in adolescents. 31st European Congress on Obesity.

d) Udział bierny:

- Konferencja „Przeszłość-Teraźniejszość-Przyszłość” z okazji 30 rocznicy reaktywacji Oddziału Krakowskiego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego (marzec 2024)
- VIII Forum na Rzecz Pacjenta Onkologicznego w Krakowie (marzec 2024)
- 46. Konferencja Naukowa “Spotkania Kliniczne Chirurgów Dziecięcych z Pediatrami” (maj 2024)
- Menopause and obesity: strategies for care and management. European Association for the Study of Obesity, Collaborating Centres for Obesity Management. Webinar, 30. 04. 2024
- Initial assessments. BMC Editorial Engagement. Webinar, 23. 05. 2024
- Making editorial decisions. BMC Editorial Engagement. Webinar, 23. 05. 2024

2. Wykłady na zaproszenie:

- „Bolesne wnioski: braki danych, marnotrawstwo badawcze oraz kryzys replikacyjny w eksperymentalnych badaniach nad bólem” (listopad 2024). X Kongres Młodej Psychologii (mgr Julia Badzińska).
- „Czy szczątki mogą mówić, a jeśli tak, to co powiedzieć mogą?”, Konferencja popularnonaukowa „Tajemnice tarnowskiej katedry” organizowana przez Parafię Katedralną w Tarnowie

3. Granty/projekty kontynuowane i uzyskane w nowym roku przez członków Oddziału PTA:

- Magic potion? No! It's all you! Analysis of the psychological mechanisms of placebo effects on parameters related to physical fitness in the pediatric population (projekt finansowany w ramach konkursu Inicjatywa Doskonałości Uczelnia Badawcza UJ „Granty wspierające publikacje w najlepszych czasopismach i wydawnictwach");
- Granice bólu. Badanie odczuwania i tolerancji bólu w różnych warunkach środowiskowych – grant finansowany w ramach Regionalnej Inicjatywy Doskonałości Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie (numer grantu 2/RID/2024)
- Zmiany wskaźnika BMI oraz występowania nadwagi i otyłości u dzieci i młodzieży (11-15 lat) z Krakowa podczas pandemii COVID-19 – opracowanie materiału” (numer grantu 330/BS/INB/2023).
- Ocena efektów dwunastotygodniowego oporowego treningu stacyjnego z aktywną przerwą oraz treningu połączonego z dietą o niskim indeksie glikemicznym na parametry morfologiczne i poziom adipokin u mężczyzn z otyłością brzuszną. Projekt nr 368/BS/INP/2024 (MNiSW).
- Siatki centylowe wysokości, masy ciała i wskaźnika masy ciała dzieci i młodzieży w Polsce. Projekt badawczy Nauka dla Społeczeństwa II nr: NdS-II/SN/0183/2024/01, 2024, MNiSW. Instytut Sportu – Państwowy

Instytut Badawczy w Warszawie.

4. Udział w innych projektach i grantach

- Udział w badaniach dzieci i młodzieży w ramach współpracy z Małopolskim Związkiem Pływackim;
- Udział w badaniach młodzieży trenującej piłkę nożną (Akademia Piłkarska Wisły Kraków)
- Udział w projekcie “Badanie kompetencji kognitywnych i motorycznych predysponujących do chirurgii endoskopowej” w ramach współpracy z Uniwersyteckim Szpitalem Dziecięcym w Krakowie

5. Udział w badaniach terenowych:

- Dr Cienkosz-Stepańczak uczestniczyła w eksploracji sarkofagów Księżnej Teofilii i Księcia Janusza Ostrogskich pochowanych w Krypcie Ostrogskich w Katedrze pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Tarnowie

Eksploracja sarkofagów z Krypty Ostrogskich w Katedrze w Tarnowie Fot.

Anna Sielska

6. Redakcja czasopism:

- Dr hab. Agnieszka Suder, prof. AWF - BMC Sports Science, Medicine

and Rehabilitation (Part of Springer Nature) – Członek Zespołu Redakcyjnego.

7. Uzyskane nagrody i wyróżnienia:

- 23 EAA Congress, Zagreb, Croatia - nagroda EAA Early Career Award za najlepszą prezentację posterową (dr Magdalena Żegleń);
- nagroda rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego za osiągnięcia naukowe z roku 2023 (dr Magdalena Żegleń);
- IX Międzynarodowe Sympozjum Polskiego Towarzystwa Badania Bólu - wyróżnienie w sesji plakatowej (mgr Julia Badzińska, dr Magdalena Żegleń).
- Wyróżnienie za najlepsze wystąpienie w ramach XVII OSKA (mgr Julia Badzińska)

8. Współpraca z innymi ośrodkami badawczymi:

- Instytut Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego
- Instytut Psychologii Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej
- Uniwersytecki Szpital Dziecięcy w Krakowie

9. Członkostwo w gremiach:

- dr hab. Łukasz Kryst, prof. AWF:
  - Członek Senatu AWF Kraków
  - Członek Komitetu Rehabilitacji, Kultury Fizycznej i Integracji Społecznej Polskiej Akademii Nauk

10. Czynny udział w wydarzeniach popularyzujących naukę

- Organizacja warsztatów z antropologii sportowej pt.: „Ten sport (nie) jest dla Ciebie - cechy budowy ciała w różnych dyscyplinach sportowych” dla uczniów Szkoły Podstawowej im. Bohaterów

Września 1939 roku w Jordanowie (6.03.3024).

- Organizowanie i prowadzenie zawodów okręgowych Olimpiady Biologicznej dla uczniów szkół średnich w woj. małopolskim i podkarpackim
- Organizowanie i prowadzenie kursów szkoleniowych dla nauczycieli biologii oraz uczniów przygotowujących się do startów w Olimpiadzie Biologicznej

Pomiary zawodników Akademii Wisły Kraków

fot. Bartek Ziółkowski

fot. Bartek Ziółkowski

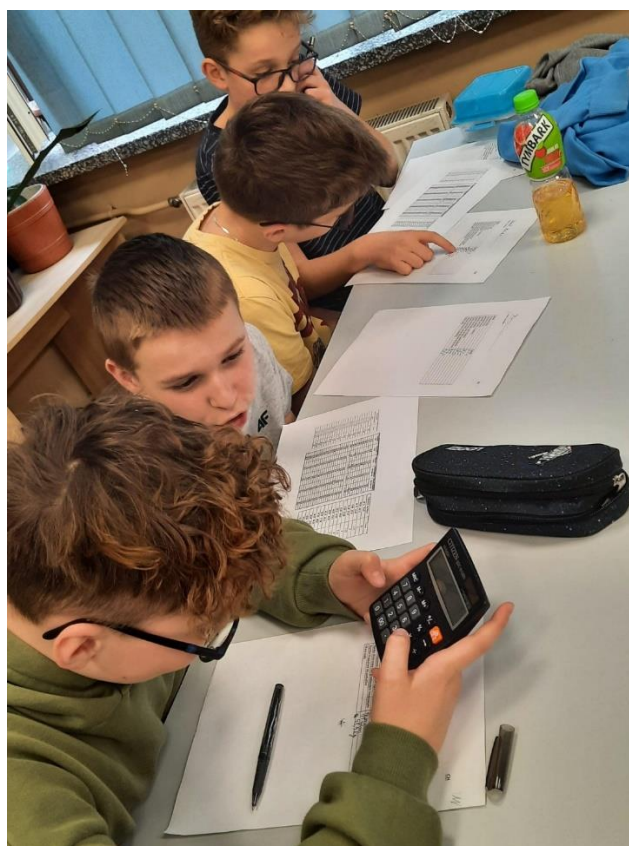

Badania w ramach projektu Magic potion? No! It's all you! Analysis of the psychological mechanisms of placebo effects on parameters related to physical fitness in the pediatric population

Zajęcia w ramach warsztatów z antropologii sportowej:

Spotkanie Oddziału:

Magdalena Żegleń

ŁÓDZKI ODDZIAŁ PTA

SEMINARIA

W dniu 04.09.2024 o godz. 15:00 odbyło się seminarium łódzkiego oddziału PTA. Podczas spotkania wykład online wygłosił dr Francesco Maria Galassi pt. "The Antiquity of Cardiovascular Diseases: what can ancient mummies and sources tell us?". Wykład skupiał się na retrospektywnej diagnostyce chorób układu krążenia w starożytnych populacjach i znaczenia podejścia multidyscyplinarnego w tego typu badaniach, obejmującego analizy mumii, materiału osteologicznego oraz badanie historycznych źródeł pisanych.

Liczba uczestników: 11 uczestników

W dniu 15.11.2024 odbyło się seminarium łódzkiego oddziału PTA podczas którego Profesor Maciej Henneberg przedstawił wykład online pt. „Wielka ludzka rodzina - 7 milionów lat niekończącej się ewolucji”, podczas którego poruszone zostały kwestie czynników wpływających na proces ewolucji Homo sapiens, a także przedstawione zostały potencjalne związki zwrotne wpływające na powstawanie ludzkiego gatunku. Wykład związany był z najnowszą książką prof. Henneberga pt. „Our one human family. A story of continuing evolution.”

Liczba uczestników: 38 uczestników

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

1. Udział w konferencjach czynny i bierny:

a) Referaty:

- Karina Woźniak „Przykład rekonstrukcji zażyciowej twarzy mężczyzny z wczesnośredniowiecznego cmentarzyska z terenów Kujaw”. XVI Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa TYGIEL 2024, opiekun dr Beata Borowska;

- Dominika Kuta „Analiza genealogiczna i genetyczna w badaniach rodzinnych. W ujęciu wybranych ksiąg metrykalnych”. XVI Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa TYGIEL 2024, opiekun dr Beata Borowska;
- Katarzyna Muzyka „Ocena pochodzenia niezidentyfikowanego osobnika na podstawie cech metrycznych czaszki w praktykach antropologiczno-sądowych”. XVI Interdyscyplinarna Konferencja Naukowa TYGIEL 2024, opiekun dr Marta Kurek
- Dominika Kuta „W drodze na szafot. O procesach czarownic w Polsce”. Konferencja OSKA 2024, opiekun dr Beata Borowska;
- Nikola Bieleka, Marcelina Bogucka, Amelia Bukowska „Oględziny jako źródło informacji o człowieku”. Konferencja OSKA 2024, opiekun dr Beata Borowska;
- Beata Borowska „Nikt nie śpi w tę noc. Odkryte szczątki kostne w centrum Łodzi w świetle badań antropologa sądowego”. X Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Metody badawcze w kryminalistyce i medycynie sądowej”;
- Maria Wróbel, Iwona Wronka , Tomasz Kupiec , Ewelina Pośpiech , Andrzej Ossowski , Aneta Sitek, Bożena Wysocka , Magdalena Spólnicka, Magdalena Marcińska, Agnieszka Parys-Proszek, Wojciech Branicki „Identification of novel DNA loci shaping human facial morphology that can enhance facial appearance reconstruction”. 31st International Conference on Comprehensive Biology: from Molecule to Organism;
- Aleksandra Pisarek-Pacek, Joanna Rudnicka, Rezvan Noroozi, Bożena Wysocka, Aleksander Masny, Magdalena Spólnicka, Andrzej Ossowski, Aneta Sitek, Aneta Macur, Jarosław Janeczko, Gabriela Kania, Marta Sikora-Polaczek , Wojciech Branicki , Ewelina Pośpiech “Towards accurate epigenetic age prediction in sperm: meta-analysis of known CpG markers and development of a 6 CpGs model”. 31st International Conference on Comprehensive Biology: from Molecule to Organism;

- Pruszkowska-Przybylska P., Opoka A., Żądzińska E. “Female finger proportion as an indicator of the higher blood pressure risk” 23rd European Anthropology Association Congress - 16th International Society for the Study of Human Growth and Clinical Auxology Congress, Congress of the Society for the Study of Human Biology;
- Anna Spinek, Marta Kurek, Anna Drażkowska ” The unique example of the palatal obturator prosthesis from 18th-century Cracow (Poland).” 30th European Association of Archaeologists (EAA) Annual Meeting.

b) Plakaty

- Anna Opoka, Paulina Pruszkowska-Przybylska, Elżbieta Żądzińska “Does breastfeeding have an impact on the teething process?”. 23rd European Anthropology Association Congress - 16th International Society for the Study of Human Growth and Clinical Auxology Congress, Congress of the Society for the Study of Human Biology.

c) Udział bierny

- Dr Paulina Borówka, European Molecular Biology Organisation EMBO|EMBL Symposium: Reconstructing the human past: using ancient and modern genomics, 17-20 September, Heidelberg, Germany.

2. Granty/projekty kontynuowane i uzyskane w nowym roku przez członków PTA

- Dr Joanna Mietlińska uzyskała grant MINIATURA 8 „Budowa morfologiczna kręgu a predyspozycja do wystąpienia spondylolizy zmęczeniowej w populacji ludzkiej - badania geomorfometryczne na materiale szkieletowym”;
- Mgr Karina Woźniak otrzymała dwa granty studenckie IDUB:

- Badanie tomograficzne fardo funeralio ze stanowiska archeologicznego Cerro Colorado w Barranca (Peru) ; opiekun dr Beata Borowska
- Rekonstrukcja zażyciowa twarzy na podstawie tomografii komputerowej z wykorzystaniem metod modelowania trójwymiarowego pomocna w antropologii sądowej i kryminalistyce : opiekun dr Beata Borowska

3. Udział w innych projektach i grantach

- Udział w projekcie „CYBERSHIELD -wzmocnienie kompetencji Policji w zakresie zwalczania cyberprzestępczości”
- Udział w projekcie „Raczkowice. Największe cmentarzysko kultury przeworskiej w międzyrzeczu Warty i Pilicy”. https://www.facebook.com/people/Cmentarzysko-kultury-przeworskiej-w-Raczkowicach/61566627029628/?_rdr (dr Beata Borowska)
- Udział w projekcie „Osada i cmentarzysko kultury pucharów lejkowatych w Markowicach na Kujawach (dr Beata Borowska)

4. Udział w badaniach terenowych

- Wykopaliska w Peru: Badania polsko-peruwiańskie w ramach programu „Programa De Investigación “Los Valles De Barranca, dzięki zaproszeniu do współpracy przez dr Justynę Marchewkę-Długońską, Łukasza Majchrzaka, Guillien Plinio. Udział w badaniach wykopaliskowych czerwiec/lipiec 2024 r. brały dr Beata Borowska oraz mgr Karina Woźniak (Szkoła Doktorska BioMedChem, Katedra Antropologii);
- Udział w badaniach wykopaliskowych studentów Koła Naukowego „Antropołowcy” m.in. w Mnichu, Kwiatkowicach, Ostrowite, lipiec-wrzesień 2024r., opiekun dr Beata Borowska.

5. Redakcja czasopism

- Dr hab. Aneta Sitek, prof. UŁ - od września 2022 r. Editorial Board Member, Scientific Reports
- Dr Beata Borowska – od maja 2022r. Guest Editor, International Journal of Environmental Research and Public Health

6. Uzyskane nagrody i wyróżnienia

- Mgr Karina Woźniak otrzymała I miejsce oraz nagrodę publiczności w konkursie Talking Science, który odbył się 14 maja 2024 na Wydziale Zarządzania UŁ (opiekun dr Beata Borowska)

7. Szczególne osiągnięcia dydaktyczne

- Dr hab. Aneta Sitek, prof. UŁ – tytuł nauczyciela roku akademickiego 2023/24 w studenckim plebiscycie spośród nauczycieli akademickich w Instytucie Ekologii i Ochrony Środowiska UŁ oraz Srebrny Medal za Długoletnią Służbę
- Dr Marta Kurek - Brązowy Medal za Długoletnią Służbę

8. Członkostwo w gremiach:

- Pani prof. Elżbieta Żądzińska została powołana w nowej kadencji od 2024 roku do European University Association Research and Innovation Strategy Group jako przedstawiciel KRASP (Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich)
- Pani prof. Elżbieta Żądzińska została jednogłośnie wybrana Przewodniczącą Komitetu Biologii Organizmalnej PAN

9. Czynny udział w wydarzeniach popularyzujących naukę

- Wywiad dr Beaty Borowskiej do artykułu w Gazecie Wyborczej „Kat wkłada czerwony frak. Powiesi 104 łodzian. Jedna z ofiar czeka na pochówek” w czerwcu 2024;
- Wywiad do artykułu prasowego w Peru Barranca mgr Kariny Woźniak (Szkoła Doktorska BioMedChem, Katedra Antropologii), gazeta „Andina”, lipiec 2024;
- Wywiad dla Polskiej Agencji Prasowej, która zainteresowała się udziałem studentów w wykopaliskach w Mnichu: dr Beata Borowska (Katedra Antropologii), dr Wojciech Rutkowski (Instytut Archeologii UŁ), członkinie Koła Naukowego „Antropołowcy” Pani Natalia Jaroniak, Pani Hanna Grzelak (wrzesień 2024r). Informacje w portalach m.in. <https://www.gov.pl/web/nauka/cenne-odkrycia-naukowcow-ul-na-cmentarzysku-kultury-przeworskiej-w-mnichu>;
<https://dzieje.pl/dziedzictwo-kulturowe/cenne-odkrycia-naukowcow-ul-na-cmentarzysku-kultury-przeworskiej-w-mnichu>);
<https://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/3432511,Pogrzebowe-zwyczaje-ktorych-sie-nie-spodziewano-Naukowcy-z-Lodzi-przebadali-cmentarzysko-sprzed-tysiacleci>

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

1. Organizowanie konferencji, warsztatów, szkoleń naukowych

- Noc Biologów (12.01.2024) - warsztaty antropologiczne przeprowadzone przez dr Beatę Borowską oraz Sekcję Antropologiczną „Antropołowcy”;
- Drzwi Otwarte UŁ (6.04) podczas których odbyła się promocja Koła Naukowego „Antropołowcy”

- Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki (18.04. 2024) warsztaty „Zbrodnia prawie doskonała” prowadzone przez dr Beatę Borowską oraz Koło Naukowe „Antropołowcy”
- W dniu 14 maja Rada Wydziału oficjalnie zatwierdziła zmianę formalną Sekcji Antropologicznej "Antropołowcy" SKN na Koło Naukowe "Antropołowcy" (opiekun dr Beata Borowska),
- Wykład i szkolenia pt. „Antropologia Sądowa”, wykłady i szkolenia w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie (czerwiec 2024) przeprowadziła dr Beata Borowska.
- 22 listopada „BUŁ łączy”, promocja Koła Naukowego „Antropołowcy”

2. Organizowanie wydarzeń popularyzujących naukę

- W dniu 11.01. 2024 odbył się wykład dra Francesco Maria Galassi dla studentów Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska UŁ organizowany przez łódzki oddział PTA pt. ” Mummy Studies and Forensic Anthropology: An Introduction”.

3. Uzyskane nagrody i wyróżnienia za działalność organizacyjną

- Mgr Karina Woźniak otrzymała wyróżnienia za działalność studencką na rzecz i dla dobra Uniwersytetu Łódzkiego

Dr Beata Borowska, dr Marek Michalski, mgr Karina Woźniak podczas wyprawy do Peru.

Wywiad mgr Kariny Woźniak (UŁ), dr Justyny Marchewki -Długińskiej (UKSW) oraz Łukasza Majchrzaka (UJ) i dr Michała Wasilewskiego (UJ) w Peru (Barranca)

Prace wykopaliskowe na stanowisku Ostrowite

Prace wykopaliskowe na stanowisku Mnich

POZNAŃSKI ODDZIAŁ PTA

SEMINARIA

W mijającym roku w ramach działalności Poznańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Antropologicznego odbyło się jedno seminarium naukowe 7.02.2024, które zgromadziło 30 uczestników, oraz dwa spotkania sprawozdawczo-organizacyjne (w każdym uczestniczyło 10 członków):

- Wystąpienie zatytułowane „Wiedza antropologiczna jako podstawa nauk o człowieku” wygłosił prof. dr hab. Krzysztof Łastowski z Wydziału Psychologii i Kognitywistyki UAM.

Kolejne dwa spotkania (01.2024 oraz 07.2024) miały charakter sprawozdawczo-organizacyjny: omówione zostały działania Oddziału zaplanowane z okazji Jubileuszu PTA oraz prace komitetu organizacyjnego jubileuszowej konferencji.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

1. Udział w konferencjach

a) Referaty

- Brodowska-Przybyłka A., Racicka-Pawlukiewicz E., Kuć K., Hanć T. Jakość życia dzieci z ADHD: porównanie perspektywy dziecka z perspektywą rodzica. XVII Ogólnopolska Studencka Konferencja Antropologiczna, Kraków, 19-21.04.2024.
- Golian J., Liczbińska G. Urban-Rural Differences in Marriage Patterns in the Face of Cholera Epidemic. The study of the Detva population (The Upper Hungary Kingdom), 1831-1920. EAUH, Ostrava, 6 września 2024.
- Hanć T. ADHD u osób dorosłych: vademecum terapeuty ACT. Międzynarodowa Konferencja ACT Katowice „Od studenta do eksperta”, Organizatorzy: Uniwersytet SWPS i ACBS Polska, 15-17.03.2024
- Hanć T., Byl E., Szcześniewska P., Dutkiewicz A., Słopień A., Dmitrzak-Węglarz M. The effects of SNP RS9939608 of FTO gene and adverse childhood experiences' interactions on the level of body fat in school age children in Poland. International Conference on Nutrition & Growth, Lizbona, 15-17.02.2024.
- Kaczmarek M., Durda-Masny M. Timing of sexual initiation among Polish adolescents and associated factors: implications for HPV vaccination programmes and future fertility. 23rd EAA Congress – 16 ISGA Congress – SSHB Congress 5-8 September 2024 Zagreb, Croatia
- Koníková L., Liczbińska G., Králík M. Growth in Urban Space: Effects of War-Related Stress on Body Proportions in Women Born Before, During, and After World War II. EAUH, Ostrava, 6 września 2024.
- Koníková L., Liczbińska G., Králík M. The Effects of War-Related Stress on Human Development: Differences in Body Proportions of Women Born

Before, During and After World War II. 15th Conference of Young Demographers, Praga, 7–9 luty 2024.

- Krenz-Niedbała M., Łukasik S., Buikstra J.E., Matczak M., Walczak A., Ignaczak M., Sikorski A. Differential diagnosis of remarkable unilateral upper limb anomalies: case study from medieval-early modern Europe. 24th European Meeting of Paleopathology Association, Leiden, Niderlandy.
- Liczbińska G. Remove poverty and tuberculosis will disappear: the effect of changes in the standard of living in 19th century Poznan family on the prevalence of tuberculosis. IUSSP Workshop: Tuberculosis: The White Death as a Social Disease, 27 września 2024, Alghero.
- Liczbińska G., Brabec M., Rachwał P. Single mothers gave birth to more daughters than sons. Evidence from the 19th-century city of Poznań. Family History in Global Perspectives, 24 maja 2024. Paryż.
- Liczbińska G., Poznań Population Database (1830-1930). Kick-off Meeting The Great Leap. Multidisciplinary approaches to health inequalities, 1800-2022. 2 maja 2024, Nijmegen.
- Liczbińska G., Vögele J., Gender differences in mortality caused by 1866 cholera epidemic in the city of Poznań. EAUH, Ostrava, 6 września 2024.
- Pankowski P, Antosik Sz, Vögele J., Brabec M, Liczbińska G. Climate vulnerability of Poznań population: age differences and time trends of temperature-humidity-related mortality due to infectious diseases (1850–1900), Workshop "Epidemics and their determinants: Past and present", Barcelona, Universitat Oberta de Catalunya (Open University of Catalonia), 9 luty 2024.
- Pankowski P., Antosik Sz., Vögele J., Brabec M., Liczbińska G. Mortality from Infectious Diseases in the 19th Century in Poznań and its Socioeconomic Reasons. EAUH, Ostrava, 6 września 2024.
- Szwed A, Durda-Masny M, Manske F, Mazela J, Englert-Golon M, Szymankiewicz-Bręborowicz M, Ciomborowska-Basheer M, Makołowski

W, Makałowska I. Gut microbiota and catch up growth in weight in children born Small for Gestational Age (SGA). 11th International Conference On Nutrition And Growth, 15 - 17 February 2024, Lisbon, Portugal

b) Plakaty

- Krenz-Niedbała M., Gratkowska M., Andrzejczak S., Łukasik S. Co-occurrence of skeletal stress indicators: enamel hypoplasia and facial fluctuating asymmetry vs reduced vertebral dimensions. 93rd Annual Meeting of the American Association of Biological Anthropologists, Los Angeles, Kalifornia, USA.
- Łukasik S., Krenz-Niedbała M., Sinika V. Ancient Warriors: Inter- and Intra-population Variability of Dental Nonmetric Traits of Black Sea Scythians. 93rd Annual Meeting of the American Association of Biological Anthropologists, Los Angeles, Kalifornia, USA.
- Walczak A., Krenz-Niedbała M., Łukasik S. Insight into age-related changes of the human facial skeleton based on medieval European osteological collection. The 5th Forum Conference 2024, Poznań.

2. Wykłady na zaproszenie

- Hanć T. „Nastolatek i młody dorosły z ADHD: wyzwania diagnostyczne i terapeutyczne”, V Konferencja Edukacyjno-Szkoleniowa „Psychoterapia młodych”, UMP, 18-19.03.2024 (Wykład na zaproszenie)
- Hanć T. Niekorzystne doświadczenia (ACEs) w dzieciństwie osób z ADHD. II Wielkopolski Kongres Psychiatrii, Organizator: Neo-Vinci, Poznań, 24-25.10.2024 (Wykład na zaproszenie)
- Krenz-Niedbała M. Analiza biologii populacji ludzkich na podstawie szczątków kostnych. Wykład w dniu 9.05. 2024, miejsce: Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu, na zaproszenie Dyrektora Kliniki Neurologii WUM

- Liczbińska G. “The Poznan Family in the 19th Century: Opening new Perspectives”, History of the Family Global Perspective (HISFAM GLOBAL), George Baritiu Institute of History of the Romanian Academy and EHESS Paris, 28 listopada 2024.
- Liczbińska G. “Body height as a determinant of the biological standard of living: past and present”, keynote speaker, II Summer Worksop “New perspectives on inequality and human capital in southern Europe in the long term, university of Saragossa, 27 czerwca 2024.
- Łukasik, S., Krenz-Niedbała, M. Rulers of the steppes: biology of ancient nomads from the Black Sea region. I International Archaeological Symposium “Horizons and paradigms of Eurasian archaeology in contemporary times”, Almaty, Kazachstan. 25-27 września 2024

3. Granty/projekty kontynuowane i uzyskane w nowym roku przez członków Oddziału PTA

- Liczbińska G. 2022-2024 Rodzina jako źródło wiedzy o historycznym Poznaniu, 1830-1930 (NdS/529068/2021/2021), MEiN „Nauka dla Społeczeństwa"
- Liczbińska G. 2022-2026 Epidemia cholery w 1866 roku jako przełom w dziejach Poznania (NCN, OPUS 2021/41/B/HS3/00594)
- Liczbińska G. 2021-2025 Długoterminowe koszty społeczne niekorzystnych warunków we wczesnym okresie życia w XIX-wiecznych populacjach na przykładzie miasta Poznania, (NCN, PRELUDIUM BIS 2020/39/O/HS3/00524)

4. Udział w innych projektach i grantach

- Krenz-Niedbała M. Mikroewolucyjne zmiany czaszki człowieka od średniowiecza do współczesności, NCN Preludium 2024/53/N/NZ8/02043, 2025-2027, 209 590 PLN, opiekun naukowy projektu mgr A. Walczak

- Krenz-Niedbała M. Factors underlying an effective adaptive strategy of Eurasian nomadic populations in the Early Iron Age, Initiative of Excellence - Research University ID-UB 038/04/NP/0011, 2022-2024, 43 337,21 PLN, badania we współpracy z dr S. Łukasik
- Liczbińska G. Seasonality of marriages in the Detva parish, 1830-1920. The role of the type of economy and labor migrations. Opieka naukowa and projektem Jána Goliana, Catholic University in Ružomberok (Slovakia) (Visegrad Funds, V4- 52310331) (2024–2025).
- Liczbińska G. The Nineteenth-Century Population Database as a landmark in research on populations from the past. Opieka naukowa nad projektem Lindy Konikovej, Masaryk University Brno (2023-1-CZ01-KA131-HED-000137380/ OUTSMP/004724) (2024).
- Liczbińska G. Naturaleza humana y condiciones socioeconómicas. Explorando la relación entre la biología humana y los factores económicos a través del estudio de los sex ratios al nacimiento. Opieka naukowa and projektem Francisco J. Marco-Gracia, University of Zaragoza (Programa CAI-Ibercaja de Estancias de Investigación) (2023–2024).
- Liczbińska G. Długoterminowe koszty demograficzne i zdrowotne późnego rodzicielstwa u potomstwa w społeczeństwach okresu industrializacji na przykładzie miasta Poznania. Opieka naukowa and projektem Heleny Repczyńskiej (NCN, PRELUDIUM 21, 2022/45/N/HS3/00779) (2022–2025).
- Liczbińska G. Księgi parafialne z XVI-XVIII w. – źródło do badań nad dziedzictwem rodzinnym i kulturowym Polski (MNiE NdS/531706/2021/2021); PI: Piotr Rachwał, KUL, Lublin (2022-2024), wykonawca w granie.
- Liczbińska G. The Great Leap. Multidisciplinary approaches to health inequalities, 1800-2022 (CA22116; PI: Angelique Janssens, Radboud University Nijmegen), stoję na czele komitetu sterującego do

reprezentowania Polski w COST Action CA22116. Ponadto, jestem liderem WG1 (razem z Elena Crinelą Holom i Michaiłem Raftakisem) (2023–2027), international research network partner.

- Liczbińska G. Studying the History of Health in (Port) Cities (SHiP+), PI: Angelique Janssens, Radboud University, The Netherlands (reprezentując Polskę w SHIP+ Action) (2022–2024) international research network partner.

5. Redakcja czasopism

- Durda-Masny M. Sekretarz redakcji Anthropological Review
- Liczbińska G. Editor of special Issue of the History of the Family: Family and Society in the Face of Environmental Stresses (Grażyna Liczbińska & Jörg Vögele, 2024).
- Liczbińska G. Editor of special Issue of Historical Life Course Studies: Sources and Databases on Causes of Death in Historical Societies (1800-1950) (Tim Riswick, Michail Raftakis, Grażyna Liczbińska & Elena Crinela Holom, 2024).
- Liczbińska G. Editorial Board, Romanian Journal of Population Studies
- Liczbińska G. Plos ONE (Academic Editor)

6. Uzyskane nagrody i wyróżnienia

- Brodowska-Przybyłka A. Wyróżnienie za referat wygłoszony na XVII Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji Antropologicznej, Kraków, 19-21.04.2024, tytuł wystąpienia: „Jakość życia dzieci z ADHD: porównanie perspektywy dziecka z perspektywą rodzica”.
- Krenz-Niedbała M. Nagroda zespołowa II stopnia JE Rektor UAM za osiągnięcia w pracy dydaktycznej.
- Krenz-Niedbała M. Medal Komisji Edukacji Narodowej.

7. Współpraca z innymi ośrodkami badawczymi

- Arizona State University, USA
- Catholic University in Ružomberok, Ružomberok, Slovakia
- Centre for Population Studies, Cluj Napoca Romania
- Department of Anthropology Masaryk University Brno
- Department of Anthropology, Dr.H.S. Gour Vishwavidyalaya (A Central University), Sagar, India
- Department of Anthropology, West Bengal State University, Kolkata 700126, West Bengal, India
- Department of Applied Economics and Instituto Agroalimentario de Aragón (IA2), Universidad de Zaragoza, Zaragoza, Spain
- Department of Biostatistics, National Institute of Public Health, Prague, Czech Republic
- Department of the History, Philosophy and Ethics of Medicine, University of Düsseldorf, Germany
- Department of Kinesiology and Health Education, University of Texas, Austin, Texas, USA
- Department of Statistical Modelling, Institute of Computer Science, The Czech Academy of Sciences, Prague, Czech Republic
- Department of Statistical Sciences "Paolo Fortunati", University of Bologna, Italy

- École des Hautes Études en Sciences Sociales, Paris
- Eötvös Loránd University, Węgry
- Harvard University, USA
- Indian Statistical Institute, Kolkata, India
- Institute of Bioinformatics WWU Münster
- Katedry Ginekologii, Położnictwa i Onkologii Ginekologicznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
- Katedra i Klinika Neonatologii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
- Katedra i Zakład Historii i Filozofii Nauk Medycznych Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu
- Katedra Źródłoznawstwa, Archiwistyki i Dydaktyki Historii KUL
- Klinika Pulmonologii, Alergologii i Onkologii Pulmonologicznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu
- Margulan Institute of Archaeology, Kazachstan
- Norwegian University of Science and Technology, Trondheim, Norway, and Center for Economic Policy Research (CEPR), London, United Kingdom
- Pridnestrovian State University named after T. G. Shevchenko, Mołdawia
- Radboud University, Nijmegen, Netherlands
- School of Public Health and Information Sciences, University of Louisville, Louisville, Kentucky, USA
- Stockholm University, Szwecja
- The University of Queensland, Australia
- University of Copenhagen, Dania
- University of Southampton, Anglia
- University of Ss. Cyril and Methodius in Trnava, Slovakia
- University of Tübingen, Niemcy
- Wydział Meteorologii i Klimatologii, Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych, UAM, Poznań

8. Szczególne osiągnięcia dydaktyczne

- Krenz-Niedbała M. Udział w zespole wydziałowym WB UAM ds. modyfikacji programu studiów stacjonarnych drugiego stopnia na kierunku biologia, w ramach konkursów ID-UB nr 077 i 078 „RESEARCH INTENSIVE STUDY PROGRAMS”. Program został pozytywnie zaopiniowany przez URK i uchwalony przez Senat UAM.
- Liczbińska G. Opieka dydaktyczna nad Lindą Koníkovą, Masaryk University, w ramach projektu CEEPUS 2023-1-CZ01-KA131-HED-000137380/ OUTSMP/004724).
- Liczbińska G. Opieka dydaktyczna nad Jánem Golianem, University of Trnava, Slovakia, w ramach projektu CEEPUS CIII-Freemover-2324-179087)

9. Członkostwo w gremiach

- Czapla Z., Krenz-Niedbała M., Szwed A., Waszak M. – członkowie Zarządu Polskiego Towarzystwa Antropologicznego
- Durda-Masny M. Członek zarządu Europejskiej Asocjacji Antropologicznej (European Anthropological Association, EAA)
- Durda-Masny M., Hanć T., Kaczmarek M., Szwed A. Członkowie Auxological Society Deutsche Gesellschaft für Auxologie
- Durda-Masny M., Hanć T., Krenz-Niedbała M., Szwed A. Członkowie Rady Naukowej dyscypliny nauki biologiczne na Wydziale Biologii UAM
- Durda-Masny M. Pełnomocnik Dziekana Wydziału Biologii ds. praktyk zawodowych na kierunku Biologia i Zdrowie Człowieka
- Hanć T. Członek Komisji etycznej UAM ds. badań naukowych prowadzonych z udziałem ludzi
- Hanć T. Członek Rady Programowej dla kierunku Neurobiologia, UAM.
- Hanć T. Członek komisji oceny śródkresowej doktorantów, szkoła doktorska nauk przyrodniczych UAM

- Kaczmarek M. Przewodnicząca Europejskiej Asocjacji Antropologicznej (European Anthropological Association, EAA)
- Krenz-Niedbała M. Członek Rady Naukowej dyscypliny nauki biologiczne na Wydziale Biologii UAM
- Krenz-Niedbała M. Członek Wydziałowego Zespołu Mentorek i Mentorów wspierających rozwój kariery akademickiej w Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
- Krenz-Niedbała M. Członek Rady Programowej
- Krenz-Niedbała M. Kurator Zbiorów Osteologicznych, wchodzących w skład Zbiorów Przyrodniczych Wydziału Biologii
- Krenz-Niedbała M. Przewodnicząca Komisji ds. nagrody za najlepszy artykuł doktoranta Instytutu Biologii i Ewolucji Człowieka
- Krenz-Niedbała M. Przewodnicząca Komisji ds. oceny jakości prac dyplomowych na Wydziale Biologii UAM
- Liczbińska G. Member of Advisory Board for Marie Curie Doctoral Network, COST ACTION, EU (invited position)
- Liczbińska G. Council Member of the European Society of Historical Demography (invited position)
- Liczbińska G. Board Member of the International Commission for Historical Demography (invited position)
- Szwed A. Dziekan ds. studenckich Wydziału Biologii UAM
- Szwed A. Członek Polskiej Komisji Akredytacyjnej
- Szwed A. Członek Polskiego Towarzystwa Mukowiscydozy

10. Czynny udział w wydarzeniach popularyzujących naukę

- Hanć T. 2024. Dorosłe życie z dziecięcą traumą. Newsweek Psychologia, 1/2024.
- Hanć T. Przygotowanie tekstu na okładkę książki: Harris R. ACT skoncentrowana na traumie. Praca z umysłem, ciałem i emocjami z

wykorzystaniem terapii akceptacji i zaangażowania. GWP, ISBN: 9788382581287

- Hanć T. Dorosły/a z ADHD w terapii: jak łączyć rekomendowane metody CBT z elastycznością ACT. Szkolenie online zorganizowana przez Wyższą Szkołę Zarządzania i Psychologii, 20.04.2024.
- Hanć T. „ADHD u osób dorosłych. Vademecum terapeuty ACT.” Szkolenie online dla terapeutów w Ukrainie, 24.04.2024
- Hanć T. ACTywnie z ADHD: terapia akceptacji i zaangażowania w pracy z dorosłymi z ADHD. Warsztat podczas 25 Konferencji Polskiego Towarzystwa Terapii Poznawczej i Behawioralnej im. Prof. Zdzisława Bizonia „Szyta na miarę. Terapia poznawczo-behawioralna”. 17-19.05.2024
- Hanć T. „ADHD u dorosłych” – podcast w audycji Dariusza Bugalskiego „K3 podcast o dobrym życiu” 2024.06 odcinek nr 206
- Hanć T. Przygotowanie tekstu na okładkę książki: Safren i wsp. 2024. Poskromić ADHD. Poznawczo-behawioralna terapia dorosłych. Podręcznik terapeuty. GWP. ISBN: 978-83-8258-151-5
- Hanć T. Przygotowanie tekstu na okładkę książki: Wahl J. 2024. Być lepszym dla siebie i dla świata Terapia skoncentrowana na współczuciu. Wydawnictwo Sensus.
- Hanć T. Z ADHD od plejstocenu do antropocenu. Konferencja Rozwój cywilizacyjny i dobrostan – czy synergia jest możliwa? Wyższa Szkoła Zarządzania i Psychologii, Poznań 14.09.2024
- Hanć T. ADHD i niekorzystne doświadczenia w dzieciństwie i adolescencji. Wykład dla grona pedagogicznego III Liceum im. Św. Jana Kantego w Poznaniu, 11.2024
- Hanć T. Dzieciństwo i dorastanie z ADHD – co może pójść źle? O niekorzystnych doświadczeniach, powikłaniach i współchorobowości. Wykład dla Strefa Nauczyciela UAM, 10.12.2024.

- Hanć T. ADHD stresuje, czy stres ADHDyzuje? Newsweek Psychologia. Wydanie specjalne: Neuroróżnorodność w neurotypowym świecie, 2/2024, s. 64-67.
- Krenz-Niedbała M. Udział w przygotowaniu warsztatów dla uczestników XIII edycji Nocy Biologów

11. Inne

- Krenz-Niedbała M. Udział w certyfikowanych warsztatach “Trauma and thermal damage to skeletal elements: keys to identification and interpretation”. Organizatorzy: Alexandria Orozco (University of Central Florida), Joe Kider and Lori Walters (University of Central Florida IST, School of Modeling, Simulation, and Training) Scott Branting (University of Central Florida Department of Anthropology), American Association of Biological Anthropologists (22.03.2024).
- Krenz-Niedbała M. Udział w warsztatach “Perikymata Imaging Using Conventional Microscopy”. Organizatorzy: Emily Moes, Heather Edgar, Dental Anthropology Association (20.03.2024).
- Liczbińska G. International workshop Family History in Comparative Perspectives, 16th – 21st centuries (Histoire de la Famille : perspectives comparatives 16e-21e siècles), École des Hautes Études en Sciences Sociales, Paris (10-14.05.2024).

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

1. Organizowanie konferencji, warsztatów, szkoleń naukowych

- Golian J., Vögele J., Liczbińska G. "Pandemics, Society and Ecology in historical urban space", sesja w ramach Conference of the European Association for Urban History (EAUH), Ostrava, Czech Republic, 4–7 IX 2024

- Hanć T. Międzynarodowa Konferencja ACT Katowice „Od studenta do eksperta”, Organizatorzy: Uniwersytet SWPS i ACBS Polska, 15-17.03.2024 – komitet naukowy
- Hanć T. V Konferencja Edukacyjno-Szkoleniowa „Psychoterapia młodych”, UMP, 18-19.03.2024 – komitet naukowy.
- Liczbińska G., Vögele J. Toward the Elimination of Cholera Epidemics: From the Past to Contemporary Societies", Warsztaty pod patronatem IUSSP i COST-Action (19 kwietnia 2024).
- Rachwał P., Liczbińska G. Warsztaty “Demografia zdrowia i choroby w obliczu nierówności społecznych i zmian środowiskowych. Warsztaty Zdrowie i Choroba, Katedra Źródłoznawstwa, Archiwistyki i Dydaktyki Historii KUL, 28 X 2024.
- Riwick T., Quarnata L., Liczbińska G, Revuelta-Eugercios B., Jaadala H. Summer Training School ‘Research on health inequalities using longitudinal demographic data’ (24 VI 2024 to 4 VII 2024; Lund University)

2. Uzyskane nagrody i wyróżnienia za działalność organizacyjną

- Hanć T. Nagroda zespołowa II stopnia JM Rektor UAM przyznana w 2024 za osiągnięcia w pracy dydaktycznej
- Hanć T. Nagroda indywidualna III stopnia JM Rektor UAM przyznana w 2024 za osiągnięcia w pracy organizacyjnej

WARSZAWSKI ODDZIAŁ PTA

SEMINARIA

Zarząd oddziału posadowiony w AWF w Warszawie w ciągu roku sprawozdawczego spotykał się często i regularnie w celu omówienia kluczowych dalszych działań oddziału, szczególnie w aspekcie aktywności dedykowanych Jubileuszowi 100-lecia Polskiego Towarzystwa Antropologicznego. W trakcie organizowanej przez Wydział Wychowania Fizycznego AWF w Warszawie Jubileuszowej XX Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych (7.06.2024 r.) miała miejsce zorganizowana przez oddział Antropologiczna Sesja Specjalna dedykowana w całości Jubileuszowi PTA. W trakcie sesji *Antropologia w naukach o kulturze fizycznej* wygłoszonych zostało osiem referatów naukowych. Dodatkowo wykład plenarny otwierający konferencję wygłosił zaproszony Przewodniczący PTA, Pan Profesor Jacek Tomczyk. W trakcie konferencji swoje wyniki przedstawiło 77 młodych badaczy, reprezentujących 10 wiodących ośrodków akademickich z Polski. W konferencji uczestniczyło ponad 100 uczestników. Część członków oddziału aktywnie uczestniczyła w pracach organizacyjnych i naukowych komitetów konferencji. Dodatkowo w trakcie roku 2024 odbyły się dwa seminaRIA naukowe.

Liczba uczestników: ok. 130 osób

- 07.03.2024 r. g. 17:00 wykład stacjonarny, Prelegentka: Dr n. biol. Anna Zielińska (Pracownia Antropologii Instytut Pomnik Zdrowia Dziecka w Warszawie). Temat wykładu: „Diagnostyk i monitorowanie stanu odżywienia dzieci i młodzieży w oparciu o metody antropologiczne”.
- 27.06.2024 r. o g. 17:00 wykład stacjonarny, Prelegent: Doktor Janusz Dobosz (AWF w Warszawie, Zakład Teorii i Metodyki Wychowania Fizycznego). Temat wykładu: „Diagnoza kondycji fizycznej dzieci i młodzieży w Polsce na tle badań w innych krajach europejskich. Zmiany rozwoju somatycznego i sprawności fizycznej w latach 1979-2022(2024)”.

Tematy obu wystąpień dotyczyły diagnostyki i monitorowania stanu biologicznego i funkcjonalnego dzieci i młodzieży. Wystąpienie Pani Doktor Anny Zielińskiej koncentrowało się na ocenie stanu odżywienia, a wystąpienie Pana Doktora Janusza Dobosza na diagnostyce i monitorowaniu zmian rozwoju somatycznego i sprawności fizycznej polskich dzieci i młodzieży na przestrzeni kilkudziesięciu lat. Oba wystąpienia były wysoce eksperckie, badacze to osoby o dużej wiedzy i doświadczeniu naukowym, co przyczyniło się do głębszego zrozumienia poruszanych zagadnień przez uczestników spotkania, również nie będących antropologami. Prelekcje wywołały wysoce ożywione i wielogodzinne dyskusje przedstawicieli kluczowych instytucji naukowych prowadzących badania w zakresie auksologii. Wystąpienia potwierdziły konieczność dalszych eksploracji i wielośrodkowych konsultacji podjętych tematów.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

1. Udział w konferencjach czynny i bierny:

a) Referaty

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie i Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w Warszawie

- Tokyo 8th International Conference on Innovative Studies & Contemporary Scientific Research Congress January 12-14, 2024, Tokyo – Japan. 1. Kopiczko A., Piotrowska J., Jusiakowska-Piputa M., Bieńko N.: Osteosarcopenia in postmenopausal Caucasian women: cross-sectional observational study. 2. Trzcńska S., Ciepłńska J., Kopiczko A., Kuszewski M., González-Sánchez M.: Assess the impact of sedentary habits and physical activity levels on spinal curvature parameters in young adults with postural

disorders and to verify the influence of time spent passively on the parameters of thoracic kyphosis and lumbar lordosis.

- IX International European Conference on Interdisciplinary Scientific Research January 19 - 21, 2024 / Valencia, Spain. 1. Kopiczko A., Boguszewski D., Adamczyk J.: Determinants of bone mass and bone mineral density in young Caucasian athletes of different disciplines: cross-sectional study. 2. Boguszewski D., Krawczyk A., Kopiczko A., Adamczyk J.: Delayed onset muscle soreness of the quadriceps femoris after Tabata training – the effect of foam rolling. 3. Malara M., Widłak P. The biochemical parameters in the blood, diet, physical activity, and body composition of young women and men who accurately or inaccurately assess their own silhouette.
- 3rd International Paris Congress on Applied Sciences February 17-19, 2024 / Paris, France. Kopiczko A., Cieplińska J., Bieńko N., Łopuszańska-Dawid M.: Effect of lifestyle on bone mineral density in European men: the results of cross-sectional observational study.
- VII World Women Studies Conference, March 07-09, 2024 / New Delhi, INDIA. Active participation and presented research: Kopiczko A., Bieńko N., Charzewska J.: Dietary patterns and determinants of food choice among European young women: the results of cross-sectional observational study.
- UMTEB International Scientific Research Congress-XV, Universitas Kristen Indonesia, Jakarta, Indonesia March 24-25, 2024. Kopiczko A.: Risk factors for the development of osteosarcopenia in Caucasian women.
- VI. International Conference on Global Practice of Multidisciplinary Scientific Studies April 09-16, 2024, Lisbon, Portugal. Kopiczko A., Cieplińska J.: Determinants of Bone Mineral Density After Spinal Cord Injury.
- 2nd Scientific Conference “Lifestyle Medicine for Longevity. BLUE ZONES INSPIRATIONS” 23-24 MAY 2024, Poznań, Poland. Kopiczko A.: Determinants of bone mass and bone mineral density.

- International British Congress Interdisciplinary Scientific Research & Practices June 27-29, 2024, London. Widłak P., Kopiczko A.: Assessment and comparison of range of motion in major upper and lower limb joints and spine in masters athletes.
- Atlas 12th International Congress on Advanced Scientific Studies and Interdisciplinary Research July 1-3, 2024 - Paris, France. 1. Bałdyka J., Kopiczko A., Gryko K., Adamczyk J., Nyré M.: Bone mineral density and bone mineral content in female elite masters athletes. 2. Widłak P., Boguszewski D., Adamczyk J., Michalak B.: Functional assessment of male athletes competing in the masters category.
- 8th ISPEC International Conference on Medical & Health Sciences July 04-06, 2024 / Kyrenia, Cyprus. 1. Bałdyka J., Kopiczko A.: Determinants of Bone Mineral Density in Elite Track and Field Athletes: A Cross-Sectional Study. 2. Cieplińska J., Kopiczko A.: Forearm Bone Mineral Density in Adolescent Caucasian Boys with Myelomeningocele. 3. Widłak P., Boguszewski D., Adamczyk J., Michalak B.: Evaluation of functional fitness and range of joint mobility in female masters athletes.
- X International European Congress on Advanced Studies in Basic Sciences 26-28 July 2024 Amsterdam, Netherlands. Kopiczko A., Cieplińska J.: Association between body mass index, biological status, habitual past and present physical activity, dietary patterns and bone mineral density in Caucasian women.
- 8th International Congress of “Multidisciplinary Scientific Studies and Global Applications” 25-29 September 2024 / Dubai. Bałdyka J., Kopiczko A., Widłak P., Adamczyk J.: Determinants of bone mineral density in female elite masters athletes: a cross-sectional study.
- II Athletics Conference - High Performance Training, 5-6.10.2024 Warszawa. Kopiczko A.: Gęstość mineralna kości, index osteogeny - zastosowanie dowodów naukowych w praktyce trenerskiej.

- Tokyo Summit – IX Tokyo 9th International Innovative Studies & Contemporary Scientific Research Congress October 10-11, 2024, Tokyo – Japan. Bałdyka J., Kopiczko A.: Determinants of bone mineral density in professional track and field athletes.
- 3rd International Congress on Food Researches 16-18 October 2024, Sivas, Türkiye. Kopiczko A., Bałdyka J., Pietrzak W.: Relationship of consumption dairy products and nutritional status with forearm bone mineral density in adolescent Caucasian boys: cross-sectional study.
- 2nd International Canadian Scientific Research Congress October 24-25, 2024 Toronto, Canada. 1. Kopiczko A., Widłak P., Bałdyka J., Gryko K., Adamczyk J.: Effects of long-term exercise with different osteogenic index, dietary patterns, and biological factors on forearm bone mineral density in women. 2. Widłak P., Kopiczko A., Boguszewski D., Michalak B.: Assessment of functional fitness in track and field athletes competing in the masters category.
- IV World Youth Studies Congress November 12-13, 2024, Roma. Pietrzak W., Kopiczko A.: Determinants of bone mineralization in gymnastic sports - a systematic review.
- Ankara International Congress on Scientific Research-IX, IKSAD Institute. Ankara, TUR, 2023.12.26-29. Widłak P., Malara M., Kuk A., Dania A., Panagiotakou G., Papoulia G. Assessment and comparison of the frequency of high processed food and fast food consumption among Polish and Greek students.
- Business Journal 2nd International Paris Applied Science Congress. Paris, FR, 2023.12.21-24. Widłak P., Malara M., Kuk A., Dania A., Papoulia G. Assessment of dietary habits among Polish and Greek students concerning recommendations based on the principles of the Mediterranean diet.
- XX. International European Congress on advanced studies in basic sciences. Amsterdam, NL, 2024.07.26, 2024.07.28. Widłak P., Adamczyk J.,

- Boguszewski D., Michalak B.: Functional assessment of masters category athletes using the FMS method.
- 3rd International Paris Congress on Applied Sciences. Paris, FR, 2024.02.17, 2024.02.19. Widłak P., Malara M. Body fat, lipid profile and selected hormones in active Polish students characterized by lower and higher normal TSH levels.
  - Łopuszańska-Dawid M, Kopecky M. Kondycja psychiczna a aktywność fizyczna i inne zachowania zdrowotne dorosłych kobiet. I Konferencja naukowa: Człowiek – Sportowiec – Mistrz. Od kryzysu przez wzrost po sukces w sporcie. Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, 14-15.11.2024, Warszawa, Polska. Materiały konferencyjne, s. 32. Referat stacjonarny.
  - Szczepański M., Łopuszańska-Dawid M. Uwarunkowania szybkości reakcji zawodniczek i zawodników tenisa stołowego na najwyższym poziomie rozgrywkowym. I Konferencja naukowa: Człowiek – Sportowiec – Mistrz. Od kryzysu przez wzrost po sukces w sporcie. Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, 14-15.11.2024, Warszawa, Polska. Materiały konferencyjne, s. 23. Referat stacjonarny.
  - Szczepański M., Łopuszańska-Dawid M. 2024. Uwarunkowania szybkości reakcji elitarnych zawodniczek i zawodników tenisa stołowego. II Ogólnopolska Konferencja Naukowa Sport Kobiet w 100-lecie polskiego debiutu olimpijskiego, Warszawa AWF, 22-23.11.2024 r. Referat stacjonarny.
  - Szczepański M., Łopuszańska-Dawid M. 2024. Uwarunkowania szybkości reakcji zawodniczek i zawodników tenisa stołowego badania pilotażowe. XX Ogólnopolska Konferencja Studenckich Kół Naukowych, Zagadnienia kultury fizycznej i zdrowia w badaniach młodych naukowców, Książka Abstraktów s. 25. Referat stacjonarny.
  - Łopuszańska-Dawid M., Kopecky M. 2024. Determinants of health behaviors among Polish residents: the role of economic and social factors. VIII

International Conference On Global Practice Of Multidisciplinary Scientific Studies. 25-29.09.2024, Dubaj, ZEA. IKSAD Publishing House Institution of Economic Development and Social Researches. Proceedings Book (Abstracts & Full Texts), Editors: Mehmet Firat BARAN, Seyithan SEYDOSOGLU, s. 123, ISBN: 978-625-367-870-8. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13926476>. Referat on-line.

- Łopuszanska-Dawid M., Sienkiewicz-Dianzenza E., Piotrowska J., Leś A., Kubot P. 2024. Mental Condition And Basic Health Behaviors Of Adult Women From Large Polish Cities. International Scientific Research And Innovation Congress -II, December 16-18, 2024. Adana, Türkiye (przyjęte do wystąpienia).
- Kaźmierska S., Łopuszańska-Dawid M. 2024. Styl życia i samoocena tancerek i tancerzy warszawskich. I Ogólnopolska Konferencja Naukowa Doktorantów. 28.05.2024 r., AWF Warszawa. Referat stacjonarny.
- Piotrowska A., Łopuszańska-Dawid M. 2024. Ilość snu w ciągu doby, a wysokość ciała młodych pływaków. I Ogólnopolska Konferencja Naukowa Doktorantów. 28.05.2024 r., AWF Warszawa. Referat stacjonarny.
- Kaźmierska S., Łopuszańska-Dawid M. 2023. Wybrane aspekty zdrowotne tancerzy w dobie pandemii COVID-19. X Jubileuszowe Forum Młodych Naukowców, Nauki Przyrodnicze i Medyczne, 1-2 grudnia 2023 r., Lublin, Książka abstraktów, s. 70, ISBN 978-83-962774-6-6. Referat stacjonarny.

Pracownia Antropologii Instytut - Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka

- 01.03.2024 dr n. med. Anna Majcher, dr hab. n. biol. Agnieszka Rózdżyńska-Świątkowska, prof. IPCZD Wykład na konferencji: Standardy medyczne w praktyce neonatologicznej i pediatrycznej pt: Czy można wyprostować nóżkę podczas mierzenia? Czyli jak przeprowadzić badanie antropometryczne u noworodków i niemowląt.

**Zakład Antropologii Środowiskowej i Toksykologii, Instytut Nauk
Biologicznych UKSW w Warszawie**

- Myszka Anna, Jędrys Mikołaj, Osseous non-metric variations of the femoral head-neck junction. Poirier's facet in the skeletal population from Radom (14th-17th and 18th-19th centuries). 23 EAA Congress, (Zagreb, Croatia 2024).
- Nowak Marek, Mnich Barbara, Szostek Krzysztof, Nowak Oskar, Rodzińska-Nowak Judyta, Przybyła Marcin. The dietary practices of human communities at site 3 in Miechów (southern Poland) from the Neolithic to the Iron Age. 30th EAA Annual Meeting (Rome, Italy 2024)
- Tomczyk Jacek. XX ogólnopolska konferencja studenckich kół naukowych zagadnienia kultury fizycznej i zdrowia w badaniach młodych naukowców, referat plenarny „Aktywność fizyczna w badaniach antropologicznych”, (Warszawa, 7.06.2024).
- Witan Joanna, Dolezalowa Jana, Szostek Krzysztof, Lisowska-Gaczorek Joanna, Molak Martyna, Pośpieszny Łukasz, Blazek Jan. The bioarchaeological study of migration period elite graves from Drouzkovice (Czech Republic) – Preliminary Report. 30th EAA Annual Meeting (Rome, Italy 2024).

**Mummy Research Center/Royal Anthropological Institute of Great Britain
and Ireland / Warsaw Mummy Project/Instytut Kultur Śródziemnomorskich
i Orientalnych PAN**

Mumie z Warszawy w Polsce i na Świecie. Na przełomie stycznia i lutego mieliśmy przyjemność uczestniczyć w międzynarodowej konferencji Mumie i Starożytni Egipcjanie w Budapeszcie. Zaprezentowaliśmy najnowsze wyniki prowadzonych przez nas badań mumii oraz szczątków szkieletowych oraz metodologię naszych badań.

W. Ejsmond, M. Ożarek-Szilke i prowadząca sesję Prof. Slima Ikram na konferencji w Budapeszcie

Stanisław Szilke i Marcin Jaworski zaprezentowali w referacie pt. „Techniki obrazowania mumii egipskich”, ów metody stosowane podczas pracy nad mumiami badanymi w ramach Warsaw Mummy Project oraz w Mummy Research Center. Przedstawili różne aspekty tworzenia trójwymiarowych obrazów na podstawie tomografii komputerowej mumii egipskich oraz ich wykorzystania na potrzeby analizy i popularyzacji badań archeologicznych. Różnica między obrazami stworzonymi do celów badawczych i wystawienniczych została zaprezentowana na przykładzie mumii ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie. Szczególną uwagę zwrócono na problemy napotkane podczas analizy danych DICOM mumii, podkreślając przydatność obrazowania 3D w kwestii spornych interpretacji oraz jakie są ograniczenia wynikające z metody badawczej opartej na skali gęstości Hounsfielda. Omówili także znaczenie badań uzupełniających z wykorzystaniem obrazów rentgenowskich. Ponieważ gama dostępnych programów i technik wizualizacji pozwala na osiągnięcie szerokiego wachlarza rezultatów: można uzyskać rendery objętościowe, segmentacje oraz modele 3D, które mogą być wykorzystywane w formie wydruków 3D, animacji (w tym holograficznych). Dla celów wystawienniczych i popularyzatorskich można wykonać kopie artefaktów, narządów wewnętrznych, kości i innych ciał obcych udokumentowanych wewnątrz mumii. Ponadto, Stanisław i Marcin poruszyli aspekt etyczny związany z prezentacją szczątków ludzkich.

S. Szilke i M. Ozarek-Szilke podczas wystąpień na konferencji w Budapeszcie

Kolejne wystąpienie zespołu w składzie: Wojciech Ejsmond, Marzena Ozarek-Szilke, Stanisław Szilke oraz Marcin Jaworski “Warsaw Mummy Project – aktualny stan badań i perspektywy” dotyczył projektu realizowanego od grudnia 2015 roku, którego celem jest przeprowadzenie kompleksowych i multidyscyplinarnych badań mumii w Muzeum Narodowym w Warszawie. Projekt ten obejmuje badania nieinwazyjne, takie jak tomografia komputerowa i zdjęcia rentgenowskie. Pierwszym krokiem było sprawdzenie, czy mumie są autentyczne i ujawnienie, co znajdowało się pod ich bandażami. W ten sposób na światło dzienne wyszły nieoczekiwane odkrycia dotyczące mumii, która wcześniej była uważana za fałszywą (200334 MNW). Tomografia komputerowa pomogła odpowiedzieć na pytania dotyczące płci, wieku biologicznego i możliwych przyczyn śmierci osób. W jednym przypadku (236805/3 MNW, tzw. Tajemnicza Dama) mumia uważana wcześniej za mężczyznę okazała się być kobietą w ciąży. Ponadto, obrazy tomografii komputerowej i rentgenowskie dają możliwość odnalezienia śladów chorób, które występowały w czasach starożytnych (np. zaburzeń metabolicznych). Oprócz przedstawienia aktualnego stanu badań nad wyżej wymienionymi osobnikami, na konferencji przedstawione zostały także mumie Panepiego (147801/2 MNW) i dwojga dzieci (Vr.St. 184 i 142474/5 MNW) wraz z licznymi fragmentami mumii zachowanymi w muzeum. Pokazuje to pewne problemy metodologiczne. Co więcej, projekt wykracza poza analizy medyczne. Innowacją są najnowsze metody obrazowania, takie jak np. hologram mumii, który jest nowym

sposobem wyświetlania obrazów radiologicznych, a modelowanie 3D umożliwia także druk 3D oraz rekonstrukcję wyglądu przyżyciowego. Takie wizerunki pomagają zwiększyć świadomość na temat zabalsamowanych szczątków ludzkich i mogą być wykorzystane do pokazania, że nie są to tylko okazy muzealne, ale kiedyś były to żywe osoby, których historie możemy opowiedzieć na podstawie ich szczątków. Referat na temat rekonstrukcji twarzy mumii Tajmniczej Damy „Od kryminalistyki do muzeów: rekonstrukcja twarzy w kontekście historyczno-archeologicznym” wygłosiła współpracownik Warsaw Mummy Project dr Milani Chantal.

Poza badaniami mumii z Warszawy Dr Magdalena Łaptaś zaprezentowała w referacie pt. „Rzeczywistość czy idealizacja? Porównanie mumiowego portretu kobiety w Muzeum Egipskim w Kairze z jej prawdziwymi szczątkami”, wyniki prac międzynarodowego zespołu specjalistów w dziedzinie archeologii, historii sztuki, konserwacji, antropologii i radiologii badającego mumie z Muzeum Egipskiego w Kairze, autorami wystąpienia byli: Magdalena Łaptaś, Marzena Ożarek-Szilke, Abdel Rahman Medhat, Tomasz Poboży, Wafaa Habib, Mohammed Abd El Rahman.

Serię wystąpień z Polski zamknął referat Marzeny Ożarek-Szilke „Badania antropologiczne mumii i szczątków szkieletowych z cmentarzysk Naqlun w Oazie Fajum”, na którym zaprezentowane zostały wyniki badań antropologicznych koptyjskich mumii i szczątków szkieletowych prowadzonych z cmentarzy A i C w Deir an-Naqlun w Egipcie, znanego również w literaturze jako Deir el-Malak Ghubriel (Klasztor Archanioła Gabriela). Jest to jeden z najstarszych i wciąż działających klasztorów koptyjskich w Egipcie, którego początki sięgają VI/VII, a może nawet V wieku n.e. Wykopaliska na stanowisku prowadzone są od 1986 r. przez Centrum Archeologii Śródziemnomorskiej Uniwersytetu Warszawskiego. W trakcie badań zlokalizowano trzy cmentarzyska chrześcijańskie (A, B, C): późnoantyczny i średniowieczny. W trakcie prac prowadzonych w latach 2006-2014 wyeksplorowanych zostało ponad sto grobów zawierających szczątki ludzkie. Stan zachowania szczątków był bardzo zróżnicowany, od dobrze zmumifikowanych

ciał po słabo zachowane kości. Na cmentarzysku C, pochodzącym z przełomu VI i VII wieku n.e., znajdowały się naturalnie zmumifikowane szczątki męskie. Natomiast na średniowiecznym cmentarzysku A zlokalizowanym przy klasztorze znajdowały się głównie szczątki szkieletowe społeczności związanej z pobliskim zespołem klasztornym. Podczas analiz ciałach i kościach stwierdzono liczne zmiany paleopatologiczne, w tym gruźlicę kości u młodej kobiety, urazy i choroby metaboliczne. Ponadto, podczas badań próbek gleby z jam brzusznych, udało się wykryć infekcje pasożytnicze. Prezentacja była podsumowaniem badań antropologicznych, których celem jest kompleksowa ocena stanu zdrowia i warunków życia chrześcijańskich mieszkańców Oazy Fajum, związanych z funkcjonującym tam klasztorem.

Marzena Ożarek-Szilke i Wojciech Ejsmond przeprowadzili kilka wykładów gościnnych na temat badań mumii z Warszawy, między innymi na Uniwersytecie w Katowicach, Uniwersytecie w Lejdzie oraz dla towarzystw naukowych i miłośników Egiptu.

Dr Wojciech Ejsmond przez pół roku prowadził badania „Nowe spojrzenie na tożsamość nubijską w Egipcie w III tysiącleciu p.n.e.” w ramach stażu doktorskiego na prestiżowym Uniwersytecie w Bonn, uczestniczył również w XXX. Konferencji Europejskiego Stowarzyszenia Archeologów w Rzymie, na której poza referatem na temat kierowanych przez siebie badań na stanowisku Gebelein w Egipcie zaprezentował poster o badaniach mumii z Warszawy.

We wrześniu została w Warszawie zarejestrowana Międzynarodowa Fundacja Mummy Research Center, której celem jest organizacja i wspieranie badań mumii z całego świata oraz poprawa komunikacji i integracji środowiska badaczy mumii, popularyzacja nauki oraz pomoc prawna dla badaczy. Jednym z głównych programów, realizowanych przez Fundację jest też edukacja w zakresie własności intelektualnej i etyki prowadzonych badań naukowych. Na prezesa fundacji decyzją Fundatorów została wybrana Marzena Ożarek-Szilke.

M. Ożarek-Szilke jako gość honorowy prezentująca referat na konferencji „Kobiety w onkologii”

Pod koniec roku Marzena Ożarek-Szilke wzięła udział w dwóch ważnych konferencjach onkologicznych. Na konferencji „Kobiety w onkologii”, na zaproszenie organizatorów, wygłosiła wykład „Nowotwory w starożytnym Egipcie”. Na LifeScience Open Space w Krakowie zorganizowany przez Krakowski Klaster LifeScience, Sano-Centre of Personalised Medicine International Research Fundation oraz Uniwersytet Jagielloński w auli Audytorium Maximum UJ wygłosiła wykład otwierający sesję LifeScienc pt. „Przyszłość w przeszłości. Nauki przyrodnicze w badaniach mumii”. Występnie poświęcone było możliwościom jakie dają najnowsze metody badań mumii dla współczesnej i przyszłej medycyny. Ponadto, omówiła założenia swojego programu badań ewolucji chorób nowotworowych.

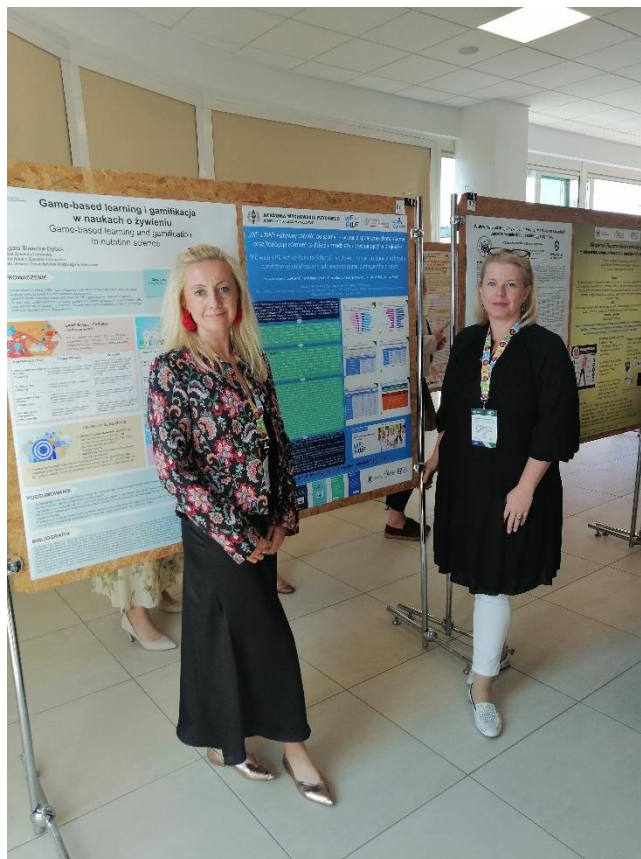
M. Ożarek-Szilke podczas Life Science Open Space 2024 w Krakowie.

b) Plakaty:

**Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie i
Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w
Warszawie**

- 8 Narodowy Kongres Żywieniowy - Partnerstwo instytucjonalne w trosce o zdrowie dzieci i młodzieży. Warszawa, PL, 2024.09.19, Łopuszańska-Dawid M., Tomaszewski P., Dobosz J., Milde K., Widłak P., Molik B. WF z AWF Aktywny powrót do szkoły - sytuacja społeczno-ekonomiczna oraz kondycja zdrowotna dzieci i młodzieży uczestniczącej w projekcie, Aktywność fizyczna i zdrowy styl życia. Książka Abstraktów, str. 37. Plakat tradycyjny.

8 Narodowy Kongres Żywieniowy - udostępnione przez: Monika Łopuszańska-Dawid.

Pracownia Antropologii Instytut - Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka

- 15-17.02.2024 Nutrition & Growth Lizbona, Portugalia DISTRIBUTION OF PALPEBRAL FISSURE LENGTHS IN POLISH CHILDREN – PILOT STUDY Agnieszka Rozdzynska-Swiatkowska, Anna Zielinska, Anna Swiader-Lesniak, Honorata Kolodziejczyk

c) Wykłady na zaproszenie

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie

- Kopiczko A. Wykład na zaproszenie LAKADEMIA podczas 2 edycji Athletics Conference High Performance Training pt. „Gęstość mineralna kości, index osteogeny - zastosowanie dowodów naukowych w praktyce trenerskiej”. Warszawa 05-06.10.2024 r.
- Kopiczko A. Wykład na zaproszenie Warszawsko Mazowieckiego

Okręgowego Związku Żeglarskiego pt.: Antropologia sportu. Ontogeneza sportowa, biomedyczne podstawy rozwoju fizycznego. Warszawa 07.03.2024 r.

- Kopiczko A. Wykład na zaproszenie Polskiego Związku Koszykówki pt.: Żywnienie i suplementacja w sporcie. Warszawa 13-14.12.2024 r.
- Kopiczko A. Wykład na zaproszenie Polskiego Związku Gimnastyki podczas Konferencji Sportu Powszechnego PZG pt.: Odżywianie małych mistrzów, jak wspierać rozwój przez właściwą dietę? Warszawa 14.12.2024 r.
- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Uwarunkowania zachowań zdrowotnych mieszkańców Polski – znaczenie czynników ekonomicznych i społecznych. Wykład prozony w Sesji „Profilaktyka Zdrowotna Poprzez Aktywność Fizyczną”, Kongres Gospodarka i Zdrowie, 5-6 marca 2024 r., Szkoła Główna Handlowa, Warszawa.

Dostępne:<https://www.sgh.waw.pl/wydarzenia/kongres-gospodarka-i-zdrowie-0>.

Organizatorzy Kongresu Gospodarka i Zdrowie, udostępnione przez: Monika Łopuszańska-Dawid

- Łopuszańska-Dawid M., Tomaszewski P., Milde K., Molik B. 2024. Rodzinne wzorce zdrowotne jako fundament aktywnego stylu życia dzieci. Wykład prozony w panelu: Zdrowe i aktywne dziecko – od alfabetu ruchowego do społeczeństwa wykształconego fizycznie, 6. Kongres „Zdrowie Polaków”, nauka dla zdrowia społeczeństwa. Platforma wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy medycyną a innymi gałęziami nauki. 25-27.11.2024 r. Dostępne: <https://kongres-zdrowiepolakow.pl/>

d) Granty/projekty kontynuowane i uzyskane w nowym roku przez członków Oddziału PTA

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie i Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w Warszawie

- Bieńko N. (Zakład Żywienia i Wartości Odżywczej Żywności, Pracownia Norm i Oceny Sposobu Żywienia) ekspert w zakresie badań stanu żywienia, stanu odżywienia oraz aktywności fizycznej w projekcie finansowanym przez Agencję Badań Medycznych (ABM) pt.: „Żywieniowe i żywnościowe czynniki ryzyka wielochorobowości w zakresie chorób dietozależnych oraz ocena wpływu edukacji żywieniowej na zmianę nawyków żywieniowych i poprawę parametrów zdrowotnych w profilaktyce wielochorobowości w populacji dorosłych w Polsce”; /badania realizowane do roku 2033
- Charzewska J. kontynuacja projektu we współpracy z Department of Epidemiology „Michigan State University, USA oraz z Ośrodkiem Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów OPEN w Poznaniu w zakresie charakterystyki mikrobioty u kobiet z rakiem piersi vs grupa kontrolna.
- Kopiczko A., Widłak P., Gryko K.: kontynuacja międzynarodowego projektu badawczego Track and Field Masters Athletes Cohort Study z udziałem zespołów z Polski (AWF Warszawa i AWF Poznań), Niemiec

(German Aerospace Centre), Kanady (University of Saskatchewan), USA (University of Texas) i Finlandii (University of Jyväskylä). Badania lekkoatletów Masters podczas Halowych Mistrzostw Europy Masters w Toruniu (16-23.03.2024 r.)

- Kopiczko A.: kontynuacja zadania badawczego pomiarów densytometrycznych i antropometrycznych w prospektywnym badaniu kohortowym PREMATURITAS 20 „Stan zdrowia młodych dorosłych (20 lat) urodzonych przedwcześnie ze szczególnym uwzględnieniem oceny czynności płuc i zaburzeń metabolicznych”. Projekt realizowany przez dr hab. Magdalenę Rutkowską Prof. IMiD, Zakład Epidemiologii i Biostatystyki, Instytut Matki i Dziecka w Warszawie.
- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Kierownik projektu Monotematyczne Zadanie Badawcze Nr 4/2024 pt. "Kondycja psychofizyczna i wybrane zachowania zdrowotne u zawodowych tancerek w okresie szczytu sezonu artystycznego", wykonawca: mgr Sara Kaźmierska-Urban. Termin realizacji: 1.03.2024 r. - 31.12.2024 r.
- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Kontynuacja projektu jako członek zespołu w Uczelnianym Projekcie Badawczym UBP Nr 3 - Kierownik: dr hab. prof. AWF Jan Gajewski "Ocena postawy ciała i akcelerometryczna charakterystyka techniki ruchu w wybranych dyscyplinach sportowych". Termin realizacji: 06.03.2023 r. - 31.12.2024 r.
- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Kontynuacja projektu jako członek zespołu w Uczelnianym Projekcie Badawczym UBP Nr 4 - Kierownik: dr hab. prof. AWF Dariusz Boguszewski "Skuteczność metod i środków wspomagających trening sportowy, odnowę powysiłkową oraz profilaktykę uszkodzeń narządu ruchu u sportowców". Termin realizacji: 03.04.2023 r. - 31.12.2024 r.
- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Kontynuacja projektu WF z AWF – Aktywny dzisiaj dla zdrowia w przyszłości. Projekt <https://projekt.wfzawf.pl/> finansowany przez MNiSW. Krajowy ekspert panelu Zdrowie, członek

zespołu ds. badania kondycji fizycznej i sprawności fizycznej dzieci i młodzieży oraz zespołu ds. weryfikacji wniosków. Program "WF z AWF: Aktywny dzisiaj dla zdrowia w przyszłości" to inicjatywa na rzecz zdrowia i sprawności młodego pokolenia. Największą uwagę stawiana jest na kompleksowe działania mające na celu poprawę kondycji fizycznej i nawyków ruchowych dzieci i młodzieży. Celem udziału nauczycieli w programie "WF z AWF" jest podnoszenie jakości edukacji fizycznej poprzez zwiększenie aktywności ruchowej dzieci i młodzieży oraz systematyczne monitorowanie i poprawę ich kondycji fizycznej. Program ten ma za zadanie nie tylko promować zdrowy tryb życia, ale także wzmacniać wewnętrzną motywację uczniów do regularnego uczestnictwa w aktywności fizycznej.

- Widłak P. (kierownik zad. 2), Kopiczko A. (kierownik zad. 3), Gryko K. (członek zespołu): kontynuacja zadań badawczych w Uczelnianym Projekcie Badawczym (UPB nr 4) pt.: Skuteczność metod i środków wspomagających trening sportowy, odnowę powysiłkową oraz profilaktykę uszkodzeń narządu ruchu u sportowców. Projekt realizowany w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie.
- Widłak P. kontynuacja Projektu WF z AWF – Aktywny dzisiaj dla zdrowia w przyszłości. Projekt finansowany ze środków MNiSW.
- Widłak P.: (kierownik) kontynuacja projektu polsko-greckiego realizowanego wspólnie z National and Kapodistrian University of Athens, pt. „Evaluation of selected aspects of students’ lifestyles and their relation to university studies”.

WF z AWF: Aktywny dzisiaj dla zdrowia w przyszłości.

80	89	86
procent dzieci nie wypełnia zaleceń WHO w zakresie dziennej dawki aktywności fizycznej	procent uczniów nie potrzebi poprawić składek przez szkolenie	procent dzieci z klas 1-3 nie potrafi rzucić i chwycić piłki odbitej od ściany

Strona projektu WF z AWF: <https://projekt.wfzawf.pl/> (dostępne dn. 9.12.2024 r.)

Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie

- Pastuszek A.: Kierownik projektu badań nr NdS-II/SN/0183/2004/01. Zakończono I etap badań w ramach projektu nr NdS-II/SN/0183/2004/01 Siatki centylowe wysokości, masy ciała i wskaźnika masy ciała dzieci i młodzieży w Polsce realizowanego przez Instytut Sportu – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie pod kierownictwem dr Anny Pastuszek. Ten ogólnopolski projekt badań finansowany jest przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ze środków Nauka dla Społeczeństwa II 2024, w kwocie 2 000 000,00 zł. Wykonaliśmy badania w ponad 200 szkołach w Polsce, wśród 10000 tyś uczniów w szkołach podstawowych i średnich ze środowisk o różnym poziomie zurbanizowania, a kolejne 200 badań zaplanowane jest do końca kwietnia 2025. Dzięki aktywności naszych koordynatorów wojewódzkich przeprowadzono badania w większości placówek szkolnych, w których wykonano pomiary w ramach projektu OLAF PL0080 w latach poprzednich. Jak trudne formalnie, logistycznie i fizycznie jest to przedsięwzięcie, które napotyka na problemy związane z pozyskaniem zgód przez dyrekcję na przeprowadzenie badań w szkole, uzyskaniem zgód rodziców na zmierzenie dziecka oraz przeprowadzeniem

pomiarów i prób sprawnościowych w określonym dniu w szkole, wiedzą tylko antropolodzy zaangażowani w te działania:

- z województwa dolnośląskiego zespół badawczy koordynowany przez dr hab. Annę Lipowicz, prof. UPWr, dr Katarzyna Graja
- z województwa kujawsko-pomorskiego prof. Krzysztof Buśko
- z województwa lubelskiego dr Anna Majcher
- z województwa lubuskiego zespół badawczy koordynowany przez dr hab. Ryszarda Asienkiewicza, prof. UZ, dr Bartłomiej Hes
- z województwa małopolskiego zespół badawczy koordynowany przez dr hab. Agnieszkę Suder, prof. AWF, dr Katarzyna Kubasiak, mgr Paulina Handzlik-Waszkiewicz
- z województwa podkarpackiego dr Alfreda Dencikowska
- z województwa świętokrzyskiego dr Agnieszka Przychodni
- z województwa warmińsko-mazurskiego dr Joanna Lewandowska
- z województwa wielkopolskiego zespół badawczy koordynowany przez dr hab. Anitę Szwed, prof. UAM, dr Magdalena Durda-Masny
- z województwa zachodniopomorskiego zespół badawczy koordynowany przez dr Kingę Michnik, dr hab. Ewa Rębacz-Marón, prof. US

Składam ogromne podziękowania wszystkim antropologom, którzy zgodzili się na udział w tym ogólnopolskim przedsięwzięciu i samodzielnie wykonali tak trudną pracę (Kierownik projektu dr Anna Pastuszek).

Pracownia Antropologii Instytut - Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka

- Różdżyńska-Świątkowska A. (kierownik grantu): Właściwy pomiar długości urodzeniowej jako kluczowy element oceny stanu odżywienia noworodków (Length Evaluation for Nutritional Assessment of Newborns - LENA) grant sponsorowany przez firmę HIPPI
- Kontynuacja grantu wewnętrznego w Instytucie Pomnik Centrum Zdrowia

dziecka – G-G9/2020 pt: Opracowanie norm dla szerokości szpary powiekowej jako cechy niezbędnej w diagnostyce Płodowego Zespołu Alkoholowego (FAS)-badanie pilotażowe.

e) **Udział w innych projektach i grantach**

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie

- Kopiczko A., Kubot P. członkinie zespołu badawczego z ramienia AWF w Warszawie w Międzynarodowym Projekcie SUNRISE (Koordynator Projektu z AWF w Warszawie: dr Hanna Nałęcz).
- Kopiczko A. udział w projekcie “Senior w dobrej formie” na zaproszenie MultiSport Fundacja. Program dla seniorów miał na celu wsparcie ich zdrowia i samopoczucia poprzez edukację w zakresie aktywności fizycznej i żywienia. Dwa webinary eksperckie i konsultacje na temat: „Wspomaganie żywieniowe układu kostnego” i „Dieta w profilaktyce osteoporozy” na portalu internetowym ABCsenior.com (październik 2024 – luty 2025 r.)

Pracownia Antropologii Instytut - Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka

- Agnieszka Rózdżyńska-Świątkowska oraz Anna Zielińska pomysłodawczynie oraz opiekunki merytoryczne aplikacji mobilnej do monitorowania rozwoju fizycznego dzieci Antek – „Mamo, Tato sprawdź czy zdrowo się rozwijam!”
- Dr Anna Zielińska, dr hab. Agnieszka Rózdżyńska-Świątkowska - członkinie zespołu badawczego w Ogólnopolskim Programie Leczenia Otyłości
- Dr hab. Agnieszka Rózdżyńska-Świątkowska, dr Anna Zielińska, – antropolożki w badaniu klinicznym: pt Ocena skuteczności i bezpieczeństwa empagliflozyny w leczeniu neutropenii u pacjentów z glikogenozą IB (ABM nr 2020/ABM/01/00047)
- Dr hab. Agnieszka Rózdżyńska-Świątkowska, dr Anna Zielińska, –

antropolożki w badaniu klinicznym pt: A Randomized, Double-blind, Multicenter Study to Determine the Effect of Triheptanoin Compared with Even-chain, Medium-chain Triglycerides (MCT) on Major Clinical Events (MCEs) in Pediatric Patients with Long-chain Fatty Acid Oxidation Disorders (LC-FAOD

f) **Udział w badaniach terenowych**

Zakład Antropologii Środowiskowej i Toksykologii, Instytut Nauk Biologicznych UKSW w Warszawie

Już piaty sezon na przełomie lipca i sierpnia grupa antropologów, w składzie prof. dr hab. Jacek Tomczyk oraz dr hab. Anna Myszka, brała udział w wykopaliskach prowadzonych na cmentarzysku nowożytnym położonym we wsi Dąbrówki (gm. Wasilków, woj. podlaskie). Badania zaowocowały eksploracją i analizą licznego, ciekawego z punktu widzenia zarówno badaczy biologii populacji ludzkich, jak i archeologów, materiału szkieletowego.

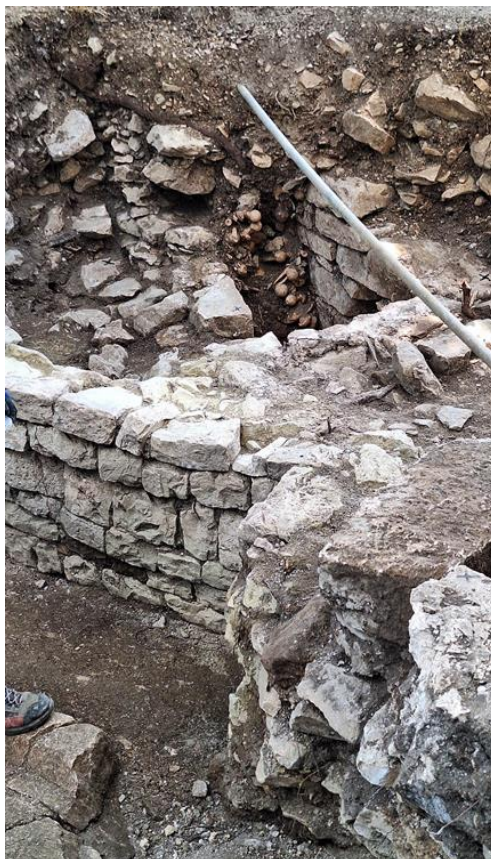

Stanowisko Dąbrówki (Fot. J. Tomczyk).

W sierpniu rozpoczęły się terenowe badania antropologiczne pod kierunkiem prof. dr hab. Jacka Tomczyka przy kościele św. Daniela w Danilo (Dalmacja), na terenie dawnego rzymskiego miasta Redit. Stanowisko zlokalizowane jest niedaleko miasta Šibenik i eksplorowane od dwóch lat przez zespół polsko-chorwacki archeologów. Badane materiały pochodzą z cmentarza, który funkcjonował od IX do XV wieku. Eksplorowane materiały osteologiczne zostały przeanalizowane w bazie terenowej, a cenne próbki przewiezione do Warszawy celem prowadzenia kolejnych ekspertyz.

Stanowisko w Dalmacji (Fot. J. Tomczyk)

g) Uzyskane stopnie naukowe i awanse naukowe

Zakład Antropologii Środowiskowej i Toksykologii, Instytut Nauk Biologicznych UKSW w Warszawie

- **Habilitacja dr Anny Myszki.** Z ogromną radością informujemy, iż Pani dr Anna Myszkowa uzyskała stopień naukowy doktora habilitowanego. Tytuł osiągnięcia naukowego: Zmiany zwyrodnieniowe stawów w dawnych populacjach szkieletowych – problemy badawcze i interpretacyjne, perspektywy badawcze.

Pani dr hab. Annie Myszcze gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów naukowych.

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie

- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Recenzent w jednym postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz czterech przewodach doktorskich. Członek lub przewodnicząca licznych komisji doktorskich i komisji oceniających koncepcje doktorskie i dokumentację studentów SD. Promotor trzech otwartych przewodów doktorskich, opiekun naukowy młodych naukowców.

h) Uzyskane nagrody i wyróżnienia

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie

- Gryko K.: nominacja do nowej kadencji Rady ds. Kształcenia i Doskonalenia Kadr Kultury Fizycznej przy Ministerstwie Sportu i Turystyki.
- Kopiczko A.: Brązowy Medal za Długoletnią Służbę przyznany postanowieniem Prezydenta RP z dnia 28.06.2024 r. na wniosek Ministra Nauki; Nagroda Rektorska AWF prof. Dr hab. Bartosza Molika za osiągnięcia naukowe. AWF Warszawa 15.10.2024 r.; Dyplom uznania Rektora AWF prof. Dr hab. Bartosza Molika za osiągnięcia organizacyjne.

AWF Warszawa 15.10.2024 r.

- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Cztery dyplomy uznania Dziekana WWF prof. J. Adamczyka dla najlepszego dydaktyka WWF w kategorii wykłady i kategorii ćwiczenia (sem. letni) oraz jednego z pięciu najlepszych dydaktyków w kategorii wykłady i kategorii ćwiczenia (sem. zimowy).
- Łopuszańska-Dawid M. 2024. List gratulacyjny dla promotora najlepszej na Uczelni pracy magisterskiej z zakresu Teorii Sportu i przyznanie decyzją Kapituły Medalu oraz Senat AWF Złotego Medalu im. Profesora T. Ulatowskiego dla mgr. Marcina Szczepańskiego (Uchwała Nr 7/2024/2025 Senatu Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie z dnia 19 listopada 2024 roku).
- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Podziękowanie dla promotora jednej z dwóch wyróżnionych prac magisterskich na Wydziale Wychowania Fizycznego AWF Warszawa mgr. Marcina Szczepańskiego.
- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Srebrny Medal za Długoletnią Służbę przyznany przez Prezydenta RP. Nagroda Rektora AWF Warszawa za osiągnięcia naukowe; Nagroda Rektora AWF Warszawa za osiągnięcia organizacyjne.
- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Wyróżnienie dla opiekuna naukowego i mgr Sary Kaźmierskiej za najlepsze wystąpienie na Jubileuszowej X Konferencji Młodych Naukowców w Lublinie.
- Widłak P.: Brązowy Medal za Długoletnią Służbę przyznany postanowieniem Prezydenta RP z dnia 28.06.2024 r. na wniosek Ministra Nauki.

Wręczenie Medali im. Profesora T. Ulatowskiego w AWF Warszawa - źródło:

<https://www.awf.edu.pl/uczelnia/aktualnosci/swieto-uczelni-2024>

Pracownia Antropologii Instytut - Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka

- Aplikacja Antek finalistą konkursu Zdrowa Przyszłość Inspiracje w kategorii: „Nowatorskie rozwiązania, produkty i usługi poprawiające jakość życia, zdrowia, dostęp do usług”
- Aplikacja Antek finalistą IV edycji Konkursu „Dziecięcy Szpital Przyszłości” w kategorii: profilaktyka i edukacja prozdrowotna

Zakładu Antropologii Środowiskowej i Toksykologii, Instytut Nauk Biologicznych UKSW w Warszawie

- Krzysztof Szostek – Nagroda JM Rektora UKSW za osiągnięcia naukowe w roku 2023.

i) Współpraca z innymi ośrodkami badawczymi

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie i Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w Warszawie

- Charzewska J.: współpraca z Department of Epidemiology, Michigan State University, USA oraz z Ośrodkiem Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów OPEN w Poznaniu, z Akademią Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie.
- Gryko K.: Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu, German Aerospace Centre, University of Saskatchewan, University of Texas, University of Jyväskylä, Akademia Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu.
- Kopiczko A.: Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu, German Aerospace Centre, University of Saskatchewan, University of Texas, University of Jyväskylä, Akademia Wychowania Fizycznego im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu, Instytut Matki i Dziecka w Warszawie, Zakład Badań Naukowych i Innowacji w Ratownictwie Medycznym Katedra Ratownictwa Medycznego Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu, Group of Research in Care (GRUPAC), Faculty of Health Science, University of La Rioja Logrono Spain, Katedra Kinezyjologii i Profilaktyki Zdrowia Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Universidad de Málaga, Facultad de Ciencias de la Salud, Spain, Centre for Cardiovascular Health, School of Health and Social Care, Edinburgh Napier University, Edinburgh UK.
- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Liczne ośrodki krajowe i zagraniczne.

- Widłak P.: Uniwersytet Medyczny w Łodzi; Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu; Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie; National and Kapodistrian University of Athens, Greece; Universidade de Lisboa, Portugal; Univerzita Palackého v Olomouci, Czech Republic.

j) Szczególne osiągnięcia dydaktyczne

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie

- Wydanie anglojęzycznego e-booka do zajęć dydaktycznych, kursów, szkoleń z kinantropometrii: Kopiczko A., Łopuszańska-Dawid M., Adamczyk J.G., Gryko K., Gajda R.: Kinanthropometry - Exercise Manual. Zeszyty Naukowo-Metodyczne Publikacja Elektroniczna Wydanie I, Warsaw 2024

k) Członkostwo w gremiach

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie i Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w Warszawie

- Charzewska J. Członek Rady Naukowej internetowego kwartalnika dla środowisk medycznych „DIETA DLA ZDROWIA”, wyd. Medius Sp.z o.o.
- Charzewska J.: Członek Komisji Żywienia Dzieci i Młodzieży, Komitetu Nauki o Żywieniu Człowieka, w Wydziale V Nauk Medycznych Polskiej Akademii Nauk,
- Charzewska J.: Członek Komitetu Nauki o Żywieniu Człowieka w Wydziale V Nauk Medycznych Polskiej Akademii Nauk,
- Gryko K.: Członek Rady ds. Kształcenia i Doskonalenia Kadr Kultury Fizycznej przy Ministerstwie Sportu i Turystyki, Dyrektor Sportowy Polskiego Związku Koszykówki, Członek Rady Wydziału Wychowania Fizycznego AWF w Warszawie, Członek Polskiego Towarzystwa

Antropologicznego.

- Kopiczko A.: Członek Polskiego Towarzystwa Antropologicznego, Członek Polskiego Towarzystwa Medycyny Stylu Życia, Full Member of the European Anthropological Association, In-Training Member International Society of Bone and Soft Tissue Pathology.
- Kopiczko A.: Członkostwo w radach i komisjach Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie: Członek Senatu, Członek Rady Wydziału Wychowania Fizycznego, Członek Rady Nauk o Kulturze Fizycznej, Członek Senackiej Komisji ds. Strategii Uczelni, Członek Wydziałowej Komisji ds. Intenacjonalizacji.
- Kubot P.: Członek Polskiego Towarzystwa Antropologicznego, Członek Polskiego Towarzystwa Medycyny Stylu Życia.
- Widłak P.: Członek Polskiego Towarzystwa Antropologicznego, Członek

Pracownia Antropologii Instytut - Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka

- Agnieszka Rózdżyńska - Świątkowska: Członkini Rady Biznesu UKSW, Członkini Rady Naukowej I-PCZD

1) Czynny udział w wydarzeniach popularyzujących naukę

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie

- Widłak P.: Jakie aktywności fizyczne podejmować wspólnie z dzieckiem? 2024. Aktywnie po zdrowie: merytorycznie o zdrowiu / Fundacja Banku Ochrony Środowiska
- Kopiczko A. popularnonaukowe webinary dla seniorów na portalu internetowym ABCsenior.com „Wspomaganie żywieniowe układu kostnego” i „Dieta w profilaktyce osteoporozy” (październik 2024 – luty 2025 r.)

Pracownia Antropologii Instytut - Pomnik Centrum Zdrowia

Dziecka

- Agnieszka Różdżyńska-Świątkowska, Anna Zielińska: Cykl: Sprawdź, czy zdrowo się rozwijasz? Kilka słów o dzieciństwie i rozwoju fizycznym oraz Ćwiczę, jem kolorowo i rosnę zdrowo.
  - Anna Zielińska, Diagnostyka i monitorowanie stanu odżywienia dzieci i młodzieży w oparciu o metody antropologiczne, wykład na posiedzeniu Oddziału Warszawskiego PTA
  -
- m) Relacja z konferencji, jubileuszy, wydarzeń najbardziej spektakularnych i okolicznościowych**

Pracownia Antropologii Instytut - Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka

Nagroda Antek

Wykład Festiwal Nauki

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

1. Organizowanie konferencji, warsztatów, szkoleń naukowych

Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie
 – Łopuszańska-Dawid M. 2024. Kierownik konferencji i Przewodnicząca Komitetu Naukowego Jubileuszowej XX Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych, Warszawa, 7.06.2024 r.

Wykład plenarny Pana Prof. Jacka Tomczyka na otwarciu Jubileuszowej XX Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych, 7.06.2024 r., udostępnione przez: Monika Łopuszańska-Dawid.

- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Członek Komitetu Naukowego I Ogólnopolskiej Konferencji Doktorantów AWF Warszawa, 28.05.2024.
- Łopuszańska-Dawid M. 2024. Koordynator i kierownik Strefy Aktywności Ruchowej AWF Warszawa na II Kongresie Gospodarka i Zdrowie, SGH Warszawa, 5-6.03.2024 r.
- Kubot P., Widłak P. 2024. Członkinie Komitetu Organizacyjnego Jubileuszowej XX Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych, Warszawa, 7.06.2024.
- Kubot P. 2024. Członek Komitetu Organizacyjnego I Ogólnopolskiej Konferencji Doktorantów AWF Warszawa, 28.05.2024. Kubot P. 2024. Obsługa Strefy Aktywności Ruchowej AWF Warszawa dot. oceny kondycji psychofizycznej na II Kongresie Gospodarka i Zdrowie, SGG Warszawa, 05-06.03.2024.

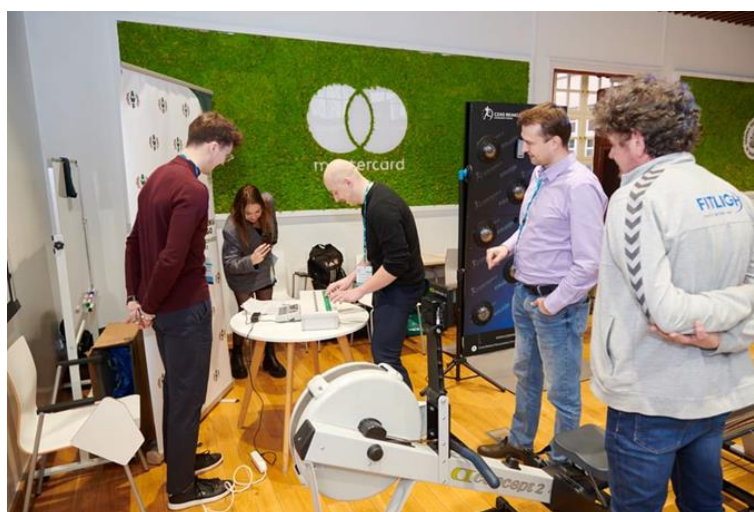

**Jubileuszowa XX Ogólnopolska Konferencja Studenckich Kół Naukowych, 7.06.2024 r.
AWF Warszawa, udostępnione: Kubot Paulina**

Strefa Aktywności Ruchowej AWF Warszawa, Najwyższe Władze Uczelni, pracownicy, studenci Uczelni, udostępnione przez: Monika Łopuszańska-Dawid.

Strefa Aktywności Ruchowej AWF Warszawa, udostępnione przez: Monika Łopuszańska-Dawid.

Zakład Antropologii Środowiskowej i Toksykologii, Instytut Nauk Biologicznych UKSW w Warszawie

- Organizacja konferencji, warsztatów: Jacek Tomczyk, Anna Myszka, Aleksandra Lisowska-Gaczorek (członkowie komitetu organizacyjnego).
Funeralia Gnieźnieńskie (spotkanie 24). Od „Adama i Ewy” do współczesności: więzy rodzinne i społeczne w ujęciu biologicznym i kulturowym. Gniezno, 15-16.05.2024r.

WROCLAWSKI ODDZIAŁ PTA

SEMINARIA

27.11.2024r odbyło się stacjonarne posiedzenie Wrocławskiego Oddziału PTA. Spotkanie odbyło się z Zakładzie Antropologii Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu. W spotkaniu wzięło udział 10 osób (członkowie z Uniwersytetu Przyrodniczego oraz Akademii Wychowania Fizycznego).

W czasie spotkania dr Aleksandra Karykowska zaprezentowała szczegóły swojego projektu, który realizuje w ramach Mikrograntów wrocławskich. Projekt pt. "SEN-ior. Warsztaty z optymalizacji snu dla seniorów" został wybrany jako jeden z 12 w jesiennej edycji mikrograntów i jak sugeruje tytuł koncentrował się na śnie osób po 64. roku życia. Celem była szeroko pojęta edukacja osób starszych na temat tego, jak przebiega sen, dlaczego jest ważny, a także, jak poprawić jego jakość. Osoby starsze z uwagi na zmiany zachodzące z wiekiem, mają więcej trudności w uzyskaniu odpowiedniej ilości snu głębokiego oraz utrzymaniu efektywności snu na poziomie przekraczającym 90%. W ramach programu zaplanowano cykl 4 spotkań teoretyczno-praktycznych, na których oprócz teorii uczestnicy wykonywali ćwiczenia wspomagające sen oraz uczyli się, jak uzupełniać i interpretować dzienniki snu. Na zakończenie warsztatów każdy z uczestników otrzymał pakiet prosennych upominków oraz broszurę edukacyjną stworzoną na potrzeby projektu.

DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA

1. Udział w konferencjach czynny i bierny:

a) Referaty

Zakład Antropologii IITD PAN

- Joanna Heuchert. Cichy złodziej kości - czyli o osteoporozie w przeszłości. XVII Ogólnopolska Studencka Konferencja Antropologiczna, 19-21.04.2024, Kraków, Polska
- Joanna Wysocka, Dawid Kobialka. An Analysis and Reconstruction of Remains From a World War II Mass Grave in the Szpęgawski Forest, Poland. 76th Annual Conference of AAFS, 19-24.02.2024, Denver, Colorado, USA
- Joanna Wysocka, Beata Drupka, Marcin Krzepakowski. Health status of the Inhabitants of the Medieval Village and Town in Greater Poland. 89th meeting of SAA; 17-21.04.2024, Nowy Orlean, Luizjana, USA
- Dawid Kobialka, Alfredo González-Ruibal, Mikołaj Kostyrko, Michał Czarnik, Joanna Wysocka, Zuzanna Kowalczyk, Piotr Torłop, Candela Martínez Barrio, Joanna Rennwanz. Topography of mass extermination – Intelligenzaktion, T-4 and internment camps. 30th EAA Annual Meeting, 28-31.08.2024, Rzym, Włochy
- Robert Mahler, Joanna Lesiak, Joanna Wysocka. New population specific stature reconstruction formulae from Mediaeval Egypt based on length of dry long bones. 30th EAA Annual Meeting, 28-31.08.2024, Rzym, Włochy
- Piotr Fedurek, Dariusz Danel. Relationship between Behavioural Immune System and frequency of proximity contacts among secondary school students. 23rd Congress of the European Anthropological Association. Zagrzeb, Chorwacja, 06.09. 2024
- Sławomir Koziel. Is a body surface area a good predictor of maturity status among school children and adolescents. 23rd Congress of the European Anthropological Association. Zagrzeb, Chorwacja, 06.09.2024
- Piotr Fedurek, Sławomir Koziel, Height and integration in proximity network among Hadza women. Annual Meeting of Human Biology and Public Health, Krobielowice 23.11.2024.
- Anna E. Spinek, Marta Kurek, Anna Drażkowska, The unique example of the palatal obturator prosthesis from 18th century Cracow (Poland). 30th EAA Annual Meeting, 28-31.08.2024, Rzym, Włochy

- Katarzyna Górka, Claudia Regina Plens, Melania Mazur. The Xavante case: an interdisciplinary research approach to human rights violation in Indigenous populations. XI Multidisciplinary Meeting on Indigenous Peoples, 4-7.06.2024, Paryż, Francja
- Katarzyna Górka, Claudia Regina Plens, Melania Mazur. Xavante: an example of interdisciplinary forensic research of human rights violation in Indigenous populations. 23 kongres European Anthropological Association, 4-8.09.2024, Zagrzeb, Chorwacja
- Claudia Regina Plens, Katarzyna Górka, Paulo Sergio Delgado. Arqueologia e ação humanitária com comunidades Indígenas Xavante: memória e o caminho para a justiça de transição. 1 kongres Associação Brasileira para a Arqueologia Histórica, 25-29.11.2024, Belo Horizonte, MG, Brazylia
- Katarzyna Górka. Reclaiming health: a decolonial lens on the Xavante historical well-being. 23 Międzynarodowa konferencja Aschauer Soirée, 23.11.2024, Krobielowice, Polska
- Sławomir Koziół. Upward social mobility and social variation in height: the case of Mongolian students in Ulaanbaatar. Międzynarodowa konferencja Aschauer Soirée, 23.11.2024, Krobielowice, Polska
- Urszula M. Marcinkowska, Anna Apanasewicz, Aleksandra Ciochoń, Dariusz Danel, Magdalena Klimek, Magdalena Mijas, Anna Ziomkiewicz-Wichary, Andrzej Galbarczyk. Maternal anxiety and prenatal support predict pregnancy outcomes during the pandemic - evolutionary perspective. 10konferencja Polskiego Towarzystwa Nauk o Człowieku i Ewolucji, 17-20.09.2024, Katowice, Polska
- Anna Ziomkiewicz, Anna Apanasewicz, Magdalena Babiszewska-Aksamit, Maja Matyas, Ali Jawaid, Weronika Tomaszewska, Marek Szoltysik. Breast Milk as a Potential Medium for Trauma Transmission from Mother to Infant. 24th Convergence of International Society on Infant Studies, 8-11.07.2024, Glasgow, UK

- Aleksandra Ciochoń, Dariusz Danel, Magdalena Kozela, Magdalena Klimek, Anna Ziomkiewicz, Patrycja Winczowska, Magdalena Mijas, Michał Zabdyr-Jamróż, Urszula M. Marcinkowska. Szczepić czy nie szczepić?- opinie kobiet w ciąży na temat szczepień własnych i noworodka. IV Kongres Młodej Nauki, 11-13.07.2024, Gdańsk, Polska

Zakład Biologii Człowieka, Uniwersytet Wrocławski

- Górecka K., Krzyżanowska M. – Poziom aktywności fizycznej wśród kobiet peri- i postmenopauzalnych doświadczających wazomotorycznych objawów menopauzalnych. Referat wygłoszony podczas XX Ogólnopolskiej Konferencji Studenckich Kół Naukowych AWF im. Józefa Piłsudskiego w Warszawie, 07 czerwca 2024r.
- Kurysz U., Cieplak E., Krzyżanowska M. - Which students parents prefer – parental investments in adult offspring. Referat wygłoszony podczas konferencji we Lwowie oraz PTNCE w Katowicach.
- Pietras M., Krzyżanowska M. – “Discriminant analysis of postmenopausal women’s voices in the context of the evolutionary significance of voice pitch as a signal of strong sexual dimorphism “. Referat wygłoszony podczas konferencji PTNCE w Katowicach.
- Pietras M., Krzyżanowska M. – Strategie radzenia sobie ze stresem wśród kobiet o zróżnicowanym statusie menopauzalnym. Referat wygłoszony podczas Studenckiej Konferencji Naukowej „OSKA”.

Zakład Antropologii, IBŚ Uniwersytet Przyrodniczy We Wrocławiu

- Aleksandra Karykowska. Co-sleeping dawniej i dziś. Czyli jak z modelu spania z matką przeszliśmy do usług konsultantów snu dziecka. Funeralia Gnieźnieńskie, Od „Adama i Ewy” do współczesności: więzy rodzinne i społeczne w ujęciu biologicznym i kulturowym, Maj 2024 Gniezno.
- Paweł Konczewski, Radosław Biel, Katarzyna Biernacka, Barbara Kwiatkowska, Jacek Szczurowski, Natalia Bernacka, Natalia Gałdyn, Agata

- Sady-Bugajska, Łukasz Orlicki. „Hidden totalitarian heritage: Nazi concentration sub-camps, prisoner of war camps and labour camps in the Lower Silesian Forests (Poland). 30th EAA Annual Meeting, 2024, 28-31.08.2024 Rome, Italy
- Jacek Szczurowski, Barbara Kwiatkowska, Klementyna Mackiewicz. Ciałoopalne groby wieloosobnicze – potencjalny wyznacznik więzów rodzinnych i społecznych w populacjach kultury łużyckiej. Funeralia Gnieźnieńskie. Spotkanie 24. Od „Adama i Ewy” do współczesności: więzy rodzinne i społeczne w ujęciu biologicznym i kulturowym, 2024, 15-05-2024 -16-05-2024, Gniezno, Polska
  - Jacek Szczurowski. Szczątki kostne z krypty pod kaplicą Trzech Króli w katedrze p.w. św. Stanisława i Wacława w Świdnicy – analiza antropologiczna. XXII Śląskie Sympozjum Archeologiczne, 2024, 25-28.09.2024, Sobótka
  - Katarzyna Biernacka, Paweł Konczewski, D. Pokutta, D. Sych,, Radosław Biel, Jacek Szczurowski, Barbara Kwiatkowska, Katarzyna Martewicz, Aleksandra Karykowska, Daniel Soliński. Kobieta ścięta w późnej epoce brązu (Wiązów): osteobiografia, rekonstrukcja wyglądu, sposób dekapitacji. XXII Śląskie Sympozjum Archeologiczne, 2024, 25-28.09.2024, Sobótka
  - Paweł Konczewski, Radosław Biel, M. Mackiewicz, Barbara Kwiatkowska, Jacek Szczurowski, Katarzyna Biernacka, Agata Sady-Bugajska, Łukasz Orlicki. Poza KZ Groß-Rosen (Rogoźnica): archeologia represji hitlerowskich w Borach Dolnośląskich. XXII Śląskie Sympozjum Archeologiczne, 2024, 25-28.09.2024, Sobótka
  - Konczewski P., Kwiatkowska B., Bonczarowska J., Biel R., Biernacka K., Smolnicka J., Konczewska M., Lissek P., Dzieci pochowane na cmentarzu parafialnym w Libkovicach (Czechy, XIII-XIX w.). Niektóre aspekty życia i śmierci w środkowo-europejskiej wsi. XXIII Śląskie Sympozjum Archeologiczne, 25-28.09.2024, Sobótka.

- Konczewski P., Bonczarowska J., Kwiatkowska B., Biernacka K., Graja K., Biel R., Witan J., Kuraszewicz K., Grabka D., Lissek P. – Czy w grobach zbiorowych z cmentarza parafialnego w Libkovicach (Czechy, XIII-XIX w.) chowano krewnych? *Funeralia Gnieźnieńskie „Od „Adama i Ewy” do współczesności: więzy rodzinne i społeczne w ujęciu biologicznym i kulturowym”*, 14-16.05.2024, Instytut Kultury Europejskiej, Gniezno.
- Marszałek-Kruk B., Myśliwiec A., Lipowicz A., Wolański W., Kulesa-Mrowiecka M., Dowgierd K. *Rare genetic diseases: genetics and clinical basis*. Książ, Poland, 30th Genetic Days 10-13 September 2024
- Kawlewska E., Łysy I., Wolański W., Lipowicz A., Myśliwiec A., Dowgierd K. *Trójwymiarowa morfometria w leczeniu wad i deformacji szczękowo-twarzowych - XVI Konferencja Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii*, Pabianice 6-7 grudnia 2024
- Biel R., Konczewski P., Bernacka N., Gałdyn N., Kwiatkowska B., Biernacka K., Szczurowski J., Sady-Bugajska A., Mackiewicz M., Gliński R., Mielczarek G., Witowska O., *Discovery of a mass grave in Mała Lipna and community engagement in the archaeology of Nazi repressive landscapes (Poland)*, International Conference Archaeology of the 20th Century in Central-Eastern European perspective, 7-8.12.2024, University of West Bohemia, Pilzno.
- Pawelec Ł., Lipowicz A. „Relationships between voice features and body build and composition in Polish men and women” na międzynarodowej konferencji *The 10th Conference Of The Polish Society For Human And Evolution Studies*, Katowice, Polska 2024.

Studenci SKN Antropologów „Juvenis”:

- Aleksandra Wilk „Zmiany metodologii pomiaru glikemii. Znaczenie stosowania systemów CGM w samokontroli u osób z cukrzycą typu 1”. *Ogólnopolska Studencka Konferencja Antropologiczna*, Kraków 19-21.04.2024 r.

- Alicja Kotuła „Sen studentów uczelni wrocławskich”. Ogólnopolska Studencka Konferencja Antropologiczna, Kraków 19-21.04.2024 r.
- Barbara Borczyńska „Senne rewolucje – czyli jak sen ewoluował na przestrzeni wieków”. Ogólnopolska Studencka Konferencja Antropologiczna, Kraków 19-21.04.2024 r.
- Weronika Tador „CRISPR-Cas19 i edycja genomu: Postawy społeczeństwa wobec zaawansowanych technologii genomiki”. Ogólnopolska Studencka Konferencja Antropologiczna, Kraków 19-21.04.2024 r. Praca wygłoszona w języku polskim.
- Justyna Smolnicka „Wybrane różnice z badań na cmentarzysku przy kościele św. Michała w Libkovicach (Czechy, XIII – XIX w.)”. Konferencja „Organic. Rozważania nad materiałem organicznym pozyskanym z grobów”, Łódź 15.03.2024 r.
- Barbara Borczyńska „Sen na przestrzeni wieków”. XXVIII Międzynarodowa XXVIII Konferencja Studenckich Kół Naukowych (XL Sejmik SKN), Wrocław 25-24.04.2024 r. Praca wygłoszona w języku polskim.

b) Plakaty

Zakład Antropologii IITD PAN

- Maja Matyas, Anna Apanasewicz, Magdalena Babiszewska, Magdalena Piosek, Magdalena Orczyk-Pawiłowicz, Anna Ziomkiewicz. Association between maternal childhood trauma and levels of immunoactive factors in her breast milk and infant growth. 24th Convergence of International Society on Infant Studies, 8-11.07.2024, Glasgow, UK

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

- Aleksandra Karykowska, Jacek Szczurowski. Changes in sleep and wakefulness rhythms after Sars-Cov-2 virus infection in adult Polish women. The 27 th Conference of the European Sleep Research Society Seville, Spain 24 – 27 September 2024

- Aleksandra Karykowska. Association of bruxism with the occurrence of sleep disorders and the nature of dreams. The 27 th Conference of the European Sleep Research Society, Seville, Spain 24 – 27 September 2024
- Pietras M., Pawelec Ł., Krzyżanowska M., Lipowicz A.. „Discriminant analysis of postmenopausal women’s voices in the context of the evolutionary significance of voice pitch as a signal of strong sexual dimorphism” na międzynarodowej konferencji The 10th Conference Of The Polish Society For Human And Evolution Studies, Katowice, Polska 2024.

c) Udział bierny

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy We Wrocławiu

- Borysławski K. - Funeralia Lednicko-Gnieźnieńskie (spotkanie 24)

d) Wykłady na zaproszenie

Zakład Antropologii IITD PAN

- Prof. dr hab. Sławomir Kozieł. The 2D:4D digit ratio as a predictor of health, physical fitness and social behaviour. The 6th International Conference Evolutionary Medicine: How Evolutionary Thinking Can Contribute To The Medical And Health Sciences (18th– 22nd June 2024, Vilnius University, Vilnius, Lithuania)
- Prof. dr hab. Sławomir Kozieł. Long-term effects of early life exposure to a natural disaster on the growth and development of Indian children. (wykład wygłoszony na seminarium w Zakładzie Antropologii Uniwersytetu Surabaya w Indonezji).
- Prof. dr hab. Sławomir Kozieł. Looking from Above – Is Being Tall Advantageous? (wykład wygłoszony na seminarium w Zakładzie Antropologii Uniwersytetu Surabaya w Indonezji).

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

- dr Aleksandra Karykowska „Rola snu w zapobieganiu i leczeniu chorób współczesnego człowieka. Wykład na zaproszenie Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu, 19 kwiecień 2024 r.
- dr Aleksandra Karykowska Wykład Inauguracyjny roku akademickiego 2024/25 na Wydziale Informatyki i Telekomunikacji Politechniki Wrocławskiej. SEN- kluczowy element dobrego zdrowia i droga do sukcesu, 10 październik 2024

e) Granty/projekty kontynuowane i uzyskane w nowym roku przez członków Oddziału

Zakład Antropologii IITD PAN

- Ogólnopolskie badania 19-letnich mężczyzn. Międzypokoleniowe zmiany cech biologicznych w kontekście przemian społeczno-ekonomicznych w drugiej połowie XX i na początku XXI wieku w Polsce. Kierownik grantu – prof. dr hab. Sławomir Kozieł. OPUS-21, numer grantu - 2021/41/B/HS3/03471, okres realizacji grantu: 11.01.2022-10.01.2025
- Kolonizacja miejsc świętych na terytorium ludności Xavante z Marãiwatsédé i São Marcos. Kierownik grantu – dr Katarzyna Górka. NCBiR, Trans Atlantic Platform for Social Innovation (T-AP SI), numer grantu: T-AP SI/1/CSPXMSM/02/2020, okres realizacji grantu: 01.12.2021-31.11.2024
- Twardówka człowieka: rola zabarwienia i kontrastu w postrzeganiu oczu innych. Kierownik grantu z ramienia IITD PAN: dr hab. Dariusz Danel. OPUS-25 realizowany we współpracy z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika w Toruniu, nr grantu 2023/49/B/HS6/02343, okres realizacji grantu: 10.07.2024- 09.07.2027,
- Kiedy dziecko spotyka dziecko – związek pomiędzy stresem z okresu dzieciństwa matki a mikrobiomem jelitowym jej potomstwa. Kierownik grantu – dr Anna Apanasewicz Grzegorzyc. PRELUDIUM-22, numer

grantu 2023/49/N/NZ8/04029, okres realizacji grantu: 24.07.2024-23.07.2026

Zakład Biologii Człowieka, Uniwersytet Wrocławski

- dr hab. Monika Krzyżanowska- Kierownik projektu badawczego „W poszukiwaniu uwarunkowań starzenia reprodukcyjnego – multidyscyplinarne badania kobiet w wieku 40-65 lat”, finansowanego w ramach programu „Inicjatywa Doskonałości – Uczelnia Badawcza (IDUB)”.

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

- dr Aleksandra Karykowska- Travel Grant oraz Childcare Grant- na wyjazdy od European Sleep Research Society

Zespół Antropologów Akademii Wychowania Fizycznego Im. Polskich Olimpijczyków We Wrocławiu

- Realizacja grantu wewnętrznego: Ocena składu tkankowego ciała biegaczy z wykorzystaniem różnych narzędzi pomiarowych (BIA, DXA, metoda antropometryczna)

f) Udział w innych projektach i grantach

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

- Aleksandra Karykowska- Laureatka Mikrograntów wrocławskich, Edycja III 2024. Projekt pt. SEN-ior. Warsztaty z optymalizacji snu dla Seniorów. Realizacja listopad-grudzień 2024r.
- Kwiatkowska B., Szczurowski J., Biernacka K. - udział w projekcie „Bioarcheologia i archeologia krajobrazów represji narodowo-socjalistycznych: Perspektywa Europy Środkowo-Wschodniej”. Projekt finansowany z grantu NCN w konkursie OPUS 22 program WEAVE (NCN 2021/43/I/HS3/02072), kierownik dr hab. Paweł Konczewski

- Kwiatkowska B., Biernacka K.- udział w projekcie „Krucze Dziedzictwo” Projekt Finansowany z EFRR, (PLSN.01.01-IP.01-0003/24), kierownik projektu: dr hab. Paweł Konczewski

g) Udział w badaniach terenowych

Zakład Antropologii IITD PAN

- Mgr Joanna Wysocka – Gać, gmina Łopuchowo, Polska – prowadzenie zajęć terenowych/wykopaliskowych dla studentów ze Stanów Zjednoczonych, Kanady i Australii w ramach Slavia Field School in Mortuary Archaeology, 24.06-9.08.2024
- Mgr Joanna Wysocka – Cmentarz Jeńców Wojennych w Łambinowicach, Polska - udział w pracach wykopaliskowych, ekshumacja Włoskich Jeńców Wojennych oraz analiza materiału kostnego w ramach współpracy z dr Dawidem Kobiąką oraz Centralnym Muzeum Jeńców Wojennych, 4-25.09.2024
- Mgr Joanna Heuchert – Książnice, gmina Pacanów, Polska – udział w badaniach wielokulturowego kompleksu osadniczo-funeralnego z eneolitu i wczesnej epoki brązu, 05.08-24.08.2024

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

W ramach projektu „Bioarcheologia i archeologia krajobrazów represji narodowo-socjalistycznych: Perspektywa Europy Środkowo-Wschodniej” prowadzono liczne badania terenowe na obszarze Borów Dolnośląskich. Jednym z celów tegorocznego sezonu było poznanie infrastruktury i otoczenia Arbeitslager Kittlitztreben w Karczmarce – największej filii obozu koncentracyjnego Gross-Rosen. Eksploracje prowadzono również w Małej Lipnej (miejsce drugowojennego obozu jenieckiego), w Przybyszowie – gdzie funkcjonowały filie KL Gross-Rosen (Schlesiersee I i II), a także w Ruszowie, gdzie znajdowało się komando więźniów Gross-Rosen z podoboju Bunzlau I

W czasie badań otoczenia AL Kittlitztreben studenci I roku biologii człowieka na UPWr nabierali umiejętności pracy w terenie

Eksploracje w obszarze obozu Schlesiersee I koło Ślawy.

Dzień otwarty wykopalisk archeologicznych – dr Jacek Szczurowski, prof. UPWr przybliżył zgromadzonym pracę antropologa na przykładzie znalezisk w Małej Lipnej

h) Redakcja czasopism

Zakład Antropologii IITD PAN

- Prof. dr hab. Sławomir Kozieł – Redaktor Naczelny w „Anthropological Review” oraz redaktor w „Human Biology and Public Health”

i) Uzyskane stopnie naukowe i awansy naukowe

Zakład Biologii Człowieka Uniwersytet Wrocławski

- **Habilitacja dr Wioletty Nowaczewskiej** . Z ogromną radością informujemy, iż Pani dr Wioletta Nowaczewska uzyskała stopień naukowy doktora

habilitowanego. Tytuł osiągnięcia naukowego: Uwarunkowania zmienności morfologicznej wybranych cech czaszek *Homo sapiens*.

Pani dr hab. Wioletcie Nowaczewskiej gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów naukowych.

Zakład Antropologii IITD PAN

- Anna Apanasewicz-Grzegorzczak: publiczna obrona doktoratu (25.10.2024r.) realizowanego w ramach Studium Doktoranckiego przy Instytucie Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN pod tytułem “Związek pomiędzy traumatycznym stresem matki z okresu dzieciństwa a rozwojem wybranych cech biologicznych i behawioralnych niemowlęcia w pierwszym roku życia”, promotor: dr hab. Anna Ziomkiewicz-Wichary prof. UJ (Instytut Zoologii i Badań Biomedycznych Uniwersytet Jagielloński), recenzenci: prof. dr hab. Maria Kaczmarek (Instytut Biologii i Ewolucji Człowieka, Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska (Katedra Antropologii, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Uniwersytet Łódzki), dr hab. Anna Lipowicz prof. UPWr (Zakład Antropologii, Instytut Biologii Środowiskowej, Wydział Biologii i Hodowli Zwierząt, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu).

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

- Agnieszka Witek – publiczna obrona doktoratu (21.03.2024) realizowanego w ramach Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, pod tytułem „Parametry snu a styl życia i kondycja psychiczna dorosłych mężczyzn i kobiet”. Promotor: dr hab. Barbara Kwiatkowska, prof. uczelni Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu; promotor pomocniczy: (dr hab. Anna Lipowicz, prof. uczelni (Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu), recenzenci: dr hab. Wioleta Umławska, prof. UWr (Zakład Biologii Człowieka, Uniwersytet Wrocławski), dr hab. Iwona Wronka, prof. UJ (Zakład Antropologii,

Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), dr hab. Monika Łopuszańska-Dawid, prof. uczelni (Katedra Biologii Człowieka, Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie).

- Agata Bisiecka – publiczna obrona doktoratu (09.04.2024) realizowanego w ramach Szkoły Doktorskiej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, pod tytułem: „Obecność kości wstawnych czaszki ludzkiej jako wskaźnik niestabilności rozwojowej”. Promotor: dr hab. Barbara Kwiatkowska, prof. uczelni (Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu); promotor pomocniczy: dr Agnieszka Tomaszewska (Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu); recenzenci: prof. dr hab. Jacek Tomczyk (Instytut Nauk Biologicznych (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie), dr hab. Marta Krenz-Niedbała, prof. UAM, (Wydział Biologii, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu); dr hab. Monika Krzyżanowska, prof. UWro (Zakład Biologii Człowieka, Uniwersytet Wrocławski)

Nowym Doktorom gratulujemy i życzymy kolejnych sukcesów naukowych.

j) Uzyskane nagrody i wyróżnienia

Zakład Antropologii IITD PAN

- prof. dr hab. Sławomir Koziół, dr Aleksandra Gomuła, dr Natalia Nowak-Szczepańska - Zespołowa Nagroda Dyrektora za opublikowanie pracy oryginalnej o najwyższym współczynniku wpływu (IF) w kategorii „współpraca międzyośrodkowa” za publikację: NCD Risk Factor Collaboration: Diminishing benefits of urban living for children and adolescents’ growth and development. Nature, 2023, 615: 874-883, IF 50,5 (200 pkt MEiN);
- prof. dr hab. Sławomir Koziół, dr Aleksandra Gomuła, dr Natalia Nowak-Szczepańska – Zespołowa Nagroda Dyrektora za opublikowanie w latach 2021 - 2023 pracy oryginalnej o najwyższej liczbie cytowań – NCD Risk

Factor Collaboration: Worldwide trends in hypertension prevalence and progress in treatment and control from 1990 to 2019: a pooled analysis of 1201 population-representative studies with 104 million participants. *The Lancet*, 2021, 398(10304): 957-980, IF 202,731 (200 pkt MEiN) – cytowania: 1617;

- prof. dr hab. Sławomir Koziół, dr Aleksandra Gomuła – Zespołowa Nagroda Dyrektora za opublikowanie pracy oryginalnej o najwyższym współczynniku wpływu (IF) w kategorii „współpraca międzyośrodkowa” za publikację: NCD Risk Factor Collaboration: Global variation in diabetes diagnosis and prevalence based on fasting glucose and hemoglobin A1c. *Nature medicine*, 2023, 29(11): 2885-2901, IF 58,7 (200 pkt MEiN).

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

- dr hab. Krzysztof Borysławski - Złoty Medal za Długoletnią Służbę
- dr Katarzyna Graja - Nagroda Fundacji Uniwersytet Dzieci w kategorii Wykładowca Roku 2023/2024; „Za rozbudzanie ciekawości dzieci do odkrywania niezwykłego świata badań człowieka podczas warsztatów „Co można wyczytać z kości? Za przedstawienie w prosty sposób skomplikowanej tematyki z zakresu antropologii”

Zdjęcie z gali rozdania nagród Fundacji Uniwersytet Dzieci w Warszawie.

Studenci SKN Antropologów „Juvenis”

- Aleksandra Wilk „Zmiany metodologii pomiaru glikemii. Znaczenie stosowania systemów CGM w samokontroli u osób z cukrzycą typu 1”. Ogólnopolska Studencka Konferencja Antropologiczna, Kraków 19-21.04.2024 r. – wyróżnienie.
- Alicja Kotuła „Sen studentów uczelni wrocławskich”. Ogólnopolska Studencka Konferencja Antropologiczna, Kraków 19-21.04.2024 r. – wyróżnienie.
- V miejsce w Rankingu SKN działających na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu
- III miejsce w rankingu SKN działających na Wydziale Biologii i Hodowli Zwierząt Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

k) Współpraca z innymi ośrodkami badawczymi

Zakład Antropologii IITD PAN

- PAN – Laboratorium Studiów Archeologicznych Federalnego Uniwersytetu w Sao Paulo (Laboratório de Estudos Arqueológicos (LEA/UNIFESP), Brazylia (współpraca formalna – projektu Trans-Atlantic Platform for Social Innovation, finansowanego, ze strony polskiej, przez NCBiR – umowa konsorcjum).
- PAN – University of Winnipeg, Kanada (współpraca formalna – projektu Trans-Atlantic Platform for Social Innovation, finansowanego, ze strony polskiej, przez NCBiR – umowa konsorcjum).
- PAN – University of Montana, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej (współpraca formalna – umowa Porozumienie o współpracy pomiędzy IITD a UM z dnia 21/09/2023).
- PAN – Vidyasagar University, Midnapore, West Bengal, Indie (współpraca formalna – Memorandum of understanding on scientific cooperation z 10.10.2018).
- PAN – Imperial College London, Wielka Brytania (współpraca formalna – NCD Risk Collaboration).
- PAN – Department of Anthropology and Tribal Studies, Sidho-Kanho-Birsha University, Purulia, Indie – współpraca formalna – Memorandum of understanding on scientific cooperation z 2021).
- PAN – Katedra Językoznawstwa Eksperymentalnego, Instytut Językoznawstwa, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (współpraca formalna – umowa Porozumienie o współpracy pomiędzy IITD a UMK z dnia 02/02/2022).
- PAN – Wydział Historyczno-Pedagogiczny, Instytut Historii, Uniwersytet Opolski (współpraca formalna – porozumienie o współpracy z dn. 17.07.2023).

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

- dr hab. Krzysztof Borysławski - Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Zakład Fizjoterapii
- dr Aleksandra Karykowska: Technical University in Denmark w Kopenhadze przy tworzeniu aplikacji monitorującej sen pacjentów uczestniczących w terapii bezsenności (Program Ignite przy DTU Skylab; patronat firmy Microsoft).
- dr Aleksandra Karykowska: Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu przy projekcie „Wpływ drzemki na jakość snu, jakość życia oraz funkcje poznawcze” od 02.2024 r.
- dr Aleksandra Karykowska: Poradnia Psychologiczna BeBalance we Wrocławiu: Projekt psychologiczny skierowany do dzieci: Zostań swoim bohaterem, czyli jak wspierać się w trudnościach psychicznych.
- dr hab. Anna Lipowicz, prof. uczelni – Udział w pracach interdyscyplinarnego zespołu zajmującego się prawidłowym rozwojem twarzy i jego zaburzeniami, w którego skład wchodzi m.in. fizjoterapeuci (AWF Katowice), ortodonci (Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego), chirurdzy twarzowi (Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie, Uniwersytet Warmińsko- Mazurski w Olsztynie), bioinżynierowie (Politechnika Śląska), genetyk (UPWr). Współpraca obejmuje badania morfometryczne, mechaniczne, funkcjonalne, terapeutyczne i inne osób zdrowych, z zaburzeniami narządu żucia oraz z patologiami rzadkimi rozwoju twarzy i szyi.
- dr Łukasz Pawelec – Podpisanie umowy pomiędzy Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu a firmą Inter Technologie Artur Hanisz, z siedzibą na ul. Inowrocławskiej 17/74, 53-653 we Wrocławiu, (NIP 925-185-18-52, REGON: 977905240) dotyczącej współpracy w zakresie dostarczania surowców w postaci roztworów feromonów męskich i żeńskich do badań w ramach prac dyplomowych realizowanych w Zakładzie Antropologii Instytutu Biologii Środowiskowej Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu.

- Bioarcheologia i archeologia krajobrazów represji narodowo-socjalistycznych: Perspektywa Europy Środkowo-Wschodniej”. Projekt finansowany z grantu NCN w konkursie OPUS 22 program WEAVE (NCN 2021/43/I/HS3/02072)- współpraca z Uniwersytetem Zachodnioczeskim w Pilźnie

1) Członkostwo w gremiach

Zakład Antropologii IITD PAN

- Prof. dr hab. Sławomir Koziół – członek Komitetu Biologii Organizmalnej PAN
- Prof. dr hab. Sławomir Koziół – wiceprzewodniczący Komisji Antropologicznej PAU

Zakład Biologii Człowieka, Uniwersytet Wrocławski

- dr hab. Monika Krzyżanowska - Decyzją członków Europejskiej Asocjacji Antropologicznej (EAA) wybrana w skład Zarządu EAA na lata 2025-2026 jako Adjunct Treasurer.

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

- Aleksandra Karykowska - członkostwo w European Sleep Research Society
- Anna Lipowicz - członek Zespołu Tematycznego do spraw Jakości i Monitorowania Procesu Fizjoterapii przy Krajowej Izbie Fizjoterapeutów.
- Anna Lipowicz - członek Komitetu Biologii Organizmalnej PAN

Zespół Antropologów Akademii Wychowania Fizycznego Im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu

- dr hab. Jadwiga Pietraszewska i dr Justyna Andrzejewska zostały wybrane do Senatu Uczelni.
- dr Justyna Andrzejewska pełni funkcję prodziekana ds. studenckich na Wydziale Wychowania Fizycznego i Sportu

m) Czynny udział w wydarzeniach popularyzujących naukę

Zakład Antropologii IITD PAN

- Wysocka Joanna, Polak Anna, Karp Paweł: Niezwykła historia świątyni, czyli jak przeszłość przypominała się teraźniejszości. Część V. 2024. Prolibris Nieskończoność. 1 (87)/2024.
- Kobiątka Dawid, Jankowski Tomasz, Kostyrko Mikołaj, Nita Daniel, Krzepakowski Marcin, Wysocka Joanna: Wojenne dziedzictwo chojnickich lasów–poszukiwania szczątków pięciu „gryfowców” z oddziału „Sokoła” w lasach pod Czarnizem, pow. chojnicki. 2023. Wojna i Pamięć. Czasopismo Muzeum II Wojny Światowej w Gdańsku (5).

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

- Borysławski K., 2024. Wszyscy jesteśmy migrantami, Archeologia Żywa, 4[94], (37-41).
- Borysławski K., 2024. Jeść, aby żyć czy żyć, aby jeść? Archeologia Żywa, 2[92], (50-55)
- Borysławski K., 2024. Jedna Ziemia, dwa światy, czyli o kobietach i mężczyznach okiem biologa, Archeologia Żywa, 1[91], (9-15)
- Krzysztof Borysławski wykłady dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie Wrocławskim: Zaloty, czyli sztuka oszukiwania, Czy ludzie są altruistami? Czy istnieje uniwersalny kanon piękna ciała ludzkiego? Jedna Ziemia, dwa światy, czyli 101 różnic między kobietami i mężczyznami.
- Krzysztof Borysławski- wykłady dla ANS AS w Wałbrzychu: Atrakcyjność jako sygnał biologiczny, Tajemnice mumii egipskiej z Wrocławia, Jak sobie pościelisz tak się wyśpisz. O zaburzeniach snu.
- Katarzyna Graja- warsztaty anatomiczne wraz z członkami Studenckiego Koła Naukowego Juvenis- w ramach Nocy Biologów 2024r.

- Katarzyna Graja- cykl warsztatów organizowanych we współpracy z Fundacją Uniwersytet Dzieci dla kierunku „Inspiracje” : „Ile kości ma człowiek” oraz dla kierunku „Mistrz i uczeń” : „Co można wyczytać z kości” luty-marzec 2024.
- Katarzyna Graja- wykłady w szkołach podstawowych we Wrocławiu, dla uczniów klas 1-3: „Jak zbudowany jest szkielet człowieka” we współpracy z Uniwersytetem Dzieci we Wrocławiu
- Karykowska A. 2024. Jak cykl światła i ciemności wpływał na tworzenie struktur społecznych, Archeologia Żywa. 2[92] (80-83)
- Aleksandra Karykowska: Skowronek, sowa, czy wiecznie zmęczona gęś, czyli kilka słów o tym, jak śpimy. Wykład w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki, wrzesień-październik 2024, Wrocław i Bolesławiec (I. Liceum Ogólnokształcące).
- Aleksandra Karykowska- „Sen jako uniwersalny lek na bolączki współczesnego człowieka”. Wykład na zaproszenie Uniwersytetu Wrocławskiego w ramach Interdyscyplinarnego Seminarium Studium Generale Universitatis Wratislaviensis im. Profesora Jana Mozrzymsa., 05 marzec 2024 r.
- Aleksandra Karykowska- udział w projekcie SleepWell uczniów I Liceum Ogólnokształcącego im. Juliusza Słowackiego w Częstochowie, który uczniowie ci realizowali w ramach konkursu „Zwonieni z teorii”. Projekt miał na celu promowanie zdrowego snu wśród uczniów.
- Aleksandra Karykowska- Warsztaty z anatomii i fizjologii człowieka dla Przedszkola nr 27 we Wrocławiu, marzec 2024
- Aleksandra Karykowska- Popularyzowanie nauki na blogu naukowym „dr Aleksandra Karykowska – Instytut Dobrego Snu” (https://www.facebook.com/Setyourbodyclock/?locale=pl_PL) na Facebooku i dr _aleksandra_karykowska na Instagramie (https://www.instagram.com/dr_aleksandra_karykowska_/)

- Aleksandra Karykowska- Liczne wywiady dla mediów: wywiadów dla radia, telewizji i prasy (TVN24, TV Polonia, Czwórka Polskie Radio, Forum Akademickie - Nauka przez duże K; tygodnik Polityka)
- Aleksandra Karykowska: Warsztaty z optymalizacji snu dla przedsiębiorstw: Plantule, Volvo Polska, Medik8, Healthlabs Care
- Aleksandra Karykowska- Udział w podcaście „Mamy zielone pojęcie” pt. Po co nam mózg? Chronobiologia i przepis na pamięć absolutną. <https://podcasty.upwr.edu.pl/podcast/po-co-nam-mozg-chronobiologia-i-przepis-na-pamiec-absolutna/>
- Łukasz Pawelec, Agnieszka Witek- Prowadzenie cyklu zajęć pt. „Jak zabezpieczyć ślady przestępstwa?” dla kierunku „Inspiracje (8-9 lat)” w ramach Fundacji Uniwersytet Dzieci w roku 2024.
- Łukasz Pawelec, Agnieszka Witek- Prowadzenie cyklu zajęć pt. „Techniki kryminalistyczne” dla kierunku „Mistrz i uczeń” w ramach Fundacji Uniwersytet Dzieci w roku 2024.
- Jacek Szczurowski- wykład Młodzi, piękni i... Biologiczne znaczenie atrakcyjności fizycznej człowieka. II Dni Nauki, II LO. im Stefana Banacha w Świdnicy.
- Jacek Szczurowski- warsztaty- Zapisane na palcach- analiza listewek dermatoglicznych. II Dni Nauki, II LO. im Stefana Banacha w Świdnicy
- Barbara Kwiatkowska wykład: „Na co dawniej ludzie chorowali- co możemy wyczytać ze szkieletów- wykład dla uczniów Salezjańskiego Liceum Ogólnokształcącego we Wrocławiu, 11.12.2025 r.
- Barbara Kwiatkowska, Katarzyna Biernacka- wykład „Nowe badania antropologiczne w Polsce, Antropolog jako odkrywca ludzkich historii:- Studeium Generale Uniwersytetu Wrocławskiego

Wykład na Uniwersytecie Wrocławskim w ramach Studium Generale.

- popularyzacja działań w projekcie Bioarcheologia i archeologia krajobrazów represji narodowo-socjalistycznych: „Perspektywa Europy Środkowo-Wschodniej”. Projekt finansowany z grantu NCN w konkursie OPUS 22 program WEAVE (NCN 2021/43/I/HS3/02072):
  - media społecznościowe:
<https://www.facebook.com/TotalitarneDziedzictwo>
  - Webinar z kierownikiem projektu dr hab. Pawłem Konczewskim, prof. UPWr
<https://www.youtube.com/watch?v=Q7z9zrSBjTo&t=1s>
  - <https://www.national-geographic.pl/artykul/mroczna-przeszlosc-borow-dolnoslaskich-zapomniane-obozy-ii-wojny-swiatowej-zdradzaja-tajemnice-240813113425?fbclid=IwY2xjawHH-pRleHRuA2FlbQIxMQABHUVtOH9zGQ3Rc5Y5E7kB3gn4xCF>

wyj5phOoFCqfzZ35LFG2n1_NkqvQ2Xg_aem_avqAat0878cKN
QCurOCEOw

- https://archeologia.com.pl/wroclawscy-badacze-ujawniaja-mroczna-przeszlosc-borow-dolnoslaskich/?fbclid=IwY2xjawHH_ExleHRuA2FlbQIxMQABHRDGJWkwEM7IhtlKVXwQurzZlyiVe77mb72Pgl-bdNwfmYyHFNUU8pYPqg_aem_UgtsCuP_s5AO4p5e3vqC5A
- <https://upwr.edu.pl/aktualnosci/odkrywanie-krajobrazow-represji-nazistowskich-badania-naukowcow-z-upwr-4410.html>

- Studenci Studenckiego Koła Antropologów „Juvenis” w ciągu ostatniego roku prowadzili liczne warsztaty dydaktyczne, m.in. w ramach Dni Otwartych Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Szalonej Studenckiej Nocy Naukowej oraz licznych warsztatów dla uczniów szkół podstawowych i liceów, zarówno z Wrocławia jak i innych miejscowości.

Studentki SKN Antropologów Juvenis podczas Dni Otwartych UPWr.

SKN Juvenis podczas warsztatów dydaktycznych.

Szalona Studencka Noc Naukowa.

**Zespół Antropologów Akademii Wychowania Fizycznego im. Polskich
Olimpijczyków we Wrocławiu**

- dr hab. Aleksandra Stachoń, dr hab. Jadwiga Pietraszewska, dr Justyna Andrzejewska- warsztaty „Jaką masz sylwetkę? Zbadaj swój kręgosłup metodą elektroniczną”- XXVII Dolnośląski Festiwal Nauki

n) Relacja z konferencji, jubileuszy, wydarzeń najbardziej spektakularnych i okolicznościowych

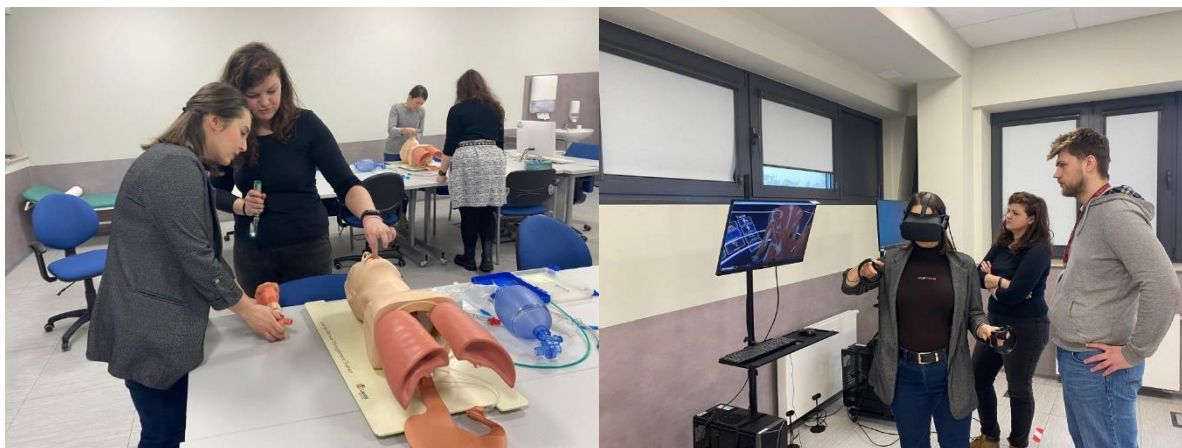
Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Podczas Funeraliów Lednicko Gnieźnieńskich, które odbyły się w dniach 14-16.05.2024r. w Gnieźnie, antropolodzy z Uniwersytetu Przyrodniczego zaprezentowali 3 referaty.

Funeralia Gnieźnieńskie 2024 – reprezentanci z Wrocławia

W lutym 2024 roku dr Katarzyna Graja i mgr Katarzyna Biernacka wzięły udział w warsztatach „Anatomia dla Antropologów”, które zostały zrealizowane przez Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie.

Warsztaty „Anatomii dla Antropologów”

Zespół Antropologów Akademii Wychowania Fizycznego Im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu

W październiku 2024 dr hab. Aleksandra Stachoń odbyła staż naukowy na Uniwersytecie w Ostrawie w Human Movement Diagnostics Center. Opiekunem stażu był dr hab. Petr Kutáč. Staż był finansowany ze środków Ministra Nauki w ramach Programu Regionalna Inicjatywa Doskonałości i był elementem realizacji grantu wewnętrznego. Podczas stażu dr. hab. Aleksandra Stachoń uczestniczyła w badaniach prowadzonych w jednostce w ramach grantu europejskiego LERCO (Life Environment Research Center Ostrava, reg. no. CZ.10.03.01/00/22_003/0000003). Grant ten ma na celu podniesienie jakości badań naukowych prowadzonych w regionie morawsko-śląskim, obejmuje zarówno budowę nowoczesnej infrastruktury do badań jak i prowadzenie szeroko zakrojonych badań. Część realizowana przez Human Movement Diagnostics Center polega na ocenie wpływu czynników środowiskowych na kondycję biologiczną osób uprawiających bieganie. W trakcie stażu Pani Doktor obserwowała badania prowadzone z wykorzystaniem aparatu DEXA, przeszła też krótkie szkolenie dotyczące obsługi aparatu i oprogramowania.

Ponadto brała udział w badaniach antropometrycznych i badaniach składu ciała prowadzonych wśród dzieci i młodych dorosłych. Przygotowała także wniosek o dostęp do bazy danych z pomiarów DEXA administrowanej przez jednostkę goszczącą i obecnie jest na etapie opracowywania danych z tej bazy. Dodatkowo Pani Doktor uczestniczyła w uroczystości wręczenia dyplomów doktorskich oraz tytułu doktora honoris causa Profesorowi Joseph'owi Hamill'owi, specjalście biomechaniki.

Nowy budynek Wydziału Pedagogicznego Uniwersytetu w Ostrawie – siedziba Human Movement Diagnostics Center.

Uroczystość z udziałem władz Uniwersytetu w Ostrawie (na pierwszym planie pedle z insygniami poszczególnych Wydziałów Uniwersytetu)

Rektor Uniwersytetu z Profesorem Josephem Hamillem.

W trakcie XXVII Dolnośląskiego Festiwalu Nauki pracownicy Zakładu Biologicznych i Medycznych Podstaw Sportu: dr Justyna Andrzejewska, dr hab. Aleksandra Stachoń i dr hab. Jadwiga Pietraszewska przeprowadziły warsztaty w

kontakcie bezpośrednim pt. Jaką masz sylwetkę? Zbadaj swój kręgosłup metodą elektroniczną. W zajęciach teoretycznych i praktycznych wzięli udział uczniowie z dwóch szkół ponadpodstawowych, klasa z Technikum Ortopedycznego w Świdnicy oraz klasa z II Liceum Ogólnokształcącego we Wrocławiu. W ramach badań oceniono kręgosłup oraz stopy, przy zastosowaniu posturometru i podoskopu. W części teoretycznej zaprezentowano multimedialny pokaz autorstwa dr Justyny Andrzejewskiej, autorka skupiła się na zagadnieniach związanych z postawą ciała, jej kształtowaniem się, uwzględniając ewolucję w ontogenezie, zagrożeniami, metodami oceny oraz prewencyjnym powstępowaniem w celu poprawy jakości postawy ciała, z uwzględnieniem stóp. Podjęte działania warsztatowe miały na celu wzbudzenie w odbiorcy potrzeby dbałości o swoje ciało, aby świadomie wpływać na jego jakość, aż do późnej starości. W części praktycznej oceniono postawę ciała, z uwzględnieniem ukształtowania cech podometrycznych oraz posturalnych. Każdy uczestnik warsztatów otrzymał wydruk z badania oraz informację na temat jakości postawy ciała oraz zaleceniami jej poprawy.

Warsztaty realizowane w ramach Dolnośląskiego Festiwalu Nauki.

o) Inne

- Aleksandra Karykowska: Ukończenie kursu Terapii poznawczo-behawioralnej bezdenności (CBT-I). Instytut Psychiatrii i Neurologii, Polskie Towarzystwo Badań nad Snem, Narodowa Fundacja Snu); Akredytowany przez Europejskie Towarzystwo Badań nad Snem

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

1. Organizowanie konferencji, warsztatów, szkoleń naukowych

Zakład Antropologii IITD PAN

- Zakład antropologii IITD PAN we Wrocławiu wraz z towarzystwem Auxological Society (Niemcy) współorganizował konferencję naukową International Conference 32nd Aschauer Soirée w Krobielowicach, Sobota, 23 listopad 2024 „Human growth and development across time & space”. Podczas spotkania wygłoszono 16 referatów, a prelegenci przyjechali z Niemiec, Austrii, Czech, Japonii, Turcji, Chorwacji, a także z Polski.

Zakład Antropologii, IBŚ, Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu

Z końcem września 2024 roku w Zakładzie Antropologii Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu odbyły się warsztaty pt. „Rekonstrukcja wyglądu przyżyciowego twarzy”. Wydarzenie zorganizowane zostało z okazji obchodów 100-lecia Polskiego Towarzystwa Antropologicznego.

Prowadzącymi były: dr hab. Barbara Kwiatkowska, prof. UPWr; dr Katarzyna Graja oraz mgr Katarzyna Biernacka. W organizacji pomagały studentki II stopnia studiów kierunku biologia człowieka – Natalia Gałdyn i Natalia Bernacka. Uczestnicy przyjechali do Wrocławia z całej Polski. Jako że nie byli tylko antropolodzy, ale też specjaliści z innych dziedzin nauki oraz studenci i doktoranci, warsztaty okazały się świetną okazją do wymiany doświadczeń, pogłębienia wiedzy oraz nawiązania nowych znajomości.

Spotkanie rozpoczęło się prelekcją, w trakcie której prof. Barbara Kwiatkowska przedstawiła najważniejsze zasady rekonstrukcji wyglądu twarzy na

podstawie czaszki, a Katarzyna Biernacka przybliżyła możliwości rekonstrukcji cyfrowych. W czasie wykładu zaprezentowano prace Wrocławskiej Szkoły Rekonstrukcji funkcjonującej od 1958 roku. Uczestnicy warsztatów mieli okazję poznać metodę pełnoplastycznego odtworzenia wyglądu przyżyciowego twarzy metodą kombinowaną Manchester. Pracując w dwuosobowych zespołach nanoszono na modele markery grubości tkanek dopasowane do wieku i płci osobnika, kluczowe mięśnie oraz inne tkanki miękkie głowy. Dużym wyzwaniem okazało się ukształtowanie małżowiny usznej oraz nozdrzy. W finalnych etapach warsztatów uczestnicy dali upust swojej kreatywności – na odtwarzanych rekonstrukcjach pojawiły się wąsy, fryzury, a nawet nakrycia głowy!

W czasie warsztatów przedstawiono również pracę z urządzeniem haptycznym do modelowania swobodnego. Była to okazja do wypróbowania swoich sił w używaniu tzw. wirtualnej gliny. Archiwizacja cyfrowa, wirtualna rzeczywistość oraz sztuczna inteligencja mają obecnie coraz większy udział w rozwoju antropologii. Ważne było zatem zaprezentowanie możliwości, ale i ograniczeń obu metod stosowanych podczas rekonstrukcji wyglądu przyżyciowego twarzy na podstawie czaszki.

Uczestnicy warsztatów „Rekonstrukcja wyglądu przyżyciowego twarzy” zrealizowanych w Zakładzie Antropologii UPWr

9 listopada 2024 r. w Zakładzie Antropologii UPWr odbyła się III Międzynarodowa Studencka Konferencja Antropologiczno – Archeologiczna „Connected by People”, zorganizowana przez SKN Antropologów „Juvenis” Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu we współpracy z Katedrą Archeologii Uniwersytetu Zachodnioczeskiego w Pilźnie. Zgodnie z tradycją jesienią przyszłego roku wydarzenie odbędzie się w Czechach.

Uczestnicy III Międzynarodowej studencko- doktoranckiej Konferencji CBP

Zakład Anatomii Prawidłowej , Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu

Dr n. biol. Paweł Dąbrowski:

1. Udział w konferencjach

- Dąbrowski Paweł, Domagała Dominika, Kulus Michał, Piotrowska Aleksandra, Melnyk Oleg, Nowakowski Dariusz, Grzelak Joanna: Współczesna problematyka badań staroegipskich z mumifikowanych szczątków ludzkich - doniesienie wstępne, W: XIII Symposium "Współczesna Myśl Techniczna w Naukach Technicznych i Biologicznych". Wrocław, 27-28 września 2024 roku (poster). Materiały konferencyjne, Wrocław 2024, Oddział Polskiej Akademii Nauk we Wrocławiu, s. 24-25.

2. Projekty

- „Ocena stanu zdrowia i jakości diety mieszkańców wczesno nowożytnych aglomeracji miejskich na podstawie badań materiałów osteologicznych”.

Subwencja 2024 UMW, Wydział Lekarski, SUBK.A350.24.082, UMW, realizacja projektu 2024-25. Kierownik projektu – Paweł Dąbrowski

- „Ocena kliniczno-radiologiczna dysplazji cementowo-kostnych w obrębie kości szczęki i żuchwy” . Projekt wewnętrzny UMW, Wydział lekarsko-stomatologiczny. Udział naukowy w zespole badawczym- wykonawca zadań naukowych.
- NCN, SONATA-18, 2022/47/D/HS3/02162. „Kobiety w Fatymidzkiej Aleksandrii. Dlaczego umierały młodo? Biokulturowe czynniki zmian w warunkach życia muzułmanów pochowanych na Kom el-Dikka w średniowiecznej Aleksandrii w odniesieniu do chrześcijańskiej populacji żyjącej na obrzeżach Fajum”, Kierownik dr Robert Mahler, 2023-2026, wykonawca i konsultant naukowy: Paweł Dąbrowski.

3. Koło Naukowe

- Opiekun naukowy SKN „VERTEX”
- Studenckie Koło Naukowe Paleoanatomii „VERTEX”- Udział w konferencjach krajowych i międzynarodowych, liczne publikacje, ukończony w 2023/24 projekt FAST - Fundusz Aktywności Studenckiej: „Zmarli mogą ratować i uczyć żywych”.
- Konferencje studenckie – I miejsce: za przedstawienie pracy: “Rola edukacji w zwiększeniu transplantacji i dawstwa zwłok na uniwersytety medyczne” podczas II Konferencji Ogólnopolskiej W Medycynie – KOOM, Opole 14-15.06.2024 r.

Opiekun naukowy pracy: dr. n. biol. Paweł Dąbrowski

PUBLIKACJE W ODDZIAŁACH PTA

ODZIAŁ BYDGOSKI

1. Artykuły:

- Brzezińska P., Mieszkowski J., Stankiewicz B., Kowalik T., Reczkowicz J., Niespodziński B., Durzyńska A., Kowalski K., Borkowska A., Antosiewicz J., Kochanowicz A. (2024). Direct effects of remote ischemic preconditioning on post-exercise-induced changes in kynurenine metabolism. *Frontiers in Physiology*. 15, 2024 doi.org/10.3389/fphys.2024.1462289..
- Kochanowicz A, Waldziński T , Niespodziński B , Brzezińska P , Kochanowicz M , Antosiewicz J , Mieszkowski J. (2024). Acute inflammatory response following lower-and upper-body Wingate anaerobic test in elite gymnasts in relation to iron status. *Frontiers in Physiology*, 15, 1383141.
- Kochanowicz M., Brzezińska P., Mieszkowski J., Kochanowicz A., Niespodziński B., Surmiak M., Reczkowicz J., Borkowska A., Antosiewicz J. (2024). Single and consecutive 10-day remote ischemic preconditioning modify physical performance, post-exercise exerkin levels, and inflammation. *Frontiers in Physiology*; 15: 1428404.
- Lewandowski A., Piekorz Z., Kryst Ł. Magnitude and pace of secular trends of body proportions among young adults with different place of, between 2001 and 2019. *Anthropol. Anz.* 2024; DOI: 10. 1127/anthanz/2024/1706.
- Lewandowski A., Siedlaczek M., Piekorz Z. Physical strain during realization of certain physiotherapeutical procedures – research report. *Physical Medicine and Rehabilitation – International* 2024; 11(1): 1223.
- Lewandowski A., Siedlaczek M., Piekorz Z., Kryst Ł. Secular trends (2001-2020) in physical fitness as a health component in physiotherapy students from Bydgoszcz (Poland). *Scientific Reports* (2024) 14:11490, Article, Open Access, Published: 21 Mai 2024. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-62157-1>
- Lewandowski A., Siedlaczek M., Piekorz Z., Zukow W. Selected occupational burdens of masseur's job - research report, *Journal of Education*,

Health and Sport, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, vol. 66, 2024, DOI:10.12775/IJ8H5.2024.66.54516.

- Mieszkowski J., Kochanowicz A., Brzezińska P., Kochanowicz M., Żołądkiewicz K., Stankiewicz B., Niespodziński B., Reczkowicz J., Kowalski K., Antosiewicz J. (2024). Ubiquinone (Coenzyme Q-10) Supplementation Influences Exercise-Induced Changes in Serum 25(OH)D₃ and the Methyl-Arginine Metabolites: A Double-Blind Randomized Controlled Trial. *Antioxidants*, 13(7):760.
- Mieszkowski J., Konert M., Kochanowicz A., Niespodziński B., Brzezińska P., Stankiewicz B., Piskorska E., Żołądkiewicz K., Antosiewicz J., Śledziński T., Mika A. (2024). Supplementation with n-3 polyunsaturated fatty acids does not impact physical performance but affects n-6 polyunsaturated fatty acid levels. *Journal of Functional Foods*; 121:106427.
- Naderza W., Niespodziński B., Studnicki R. (2024) Analyzing the Impact of Accumulated Training Shots on Electromyography Parameters in Trained Archery Athletes: Exploring Fatigue and Its Association with Training Practices. *Applied Sciences*, 14(14):6109.
- Niespodziński B., Waldziński T., Durzyńska A., Mieszkowski J., Knaś M., Kochanowicz A. (2024) Joint position and force senses in young female tennis players and untrained adolescents. *PLoS ONE* 19(10): e0312483.
- Stankiewicz B., Mieszkowski J., Kochanowicz A., Brzezińska P., Niespodziński B., Kowalik T., Waldziński T., Kowalski K., Borkowska A., Reczkowicz J., Daniłowicz-Szymanowicz L., Antosiewicz J. (2024). Effect of Single High-Dose Vitamin D₃ Supplementation on Post-Ultra Mountain Running Heart Damage and Iron Metabolism Changes: A Double-Blind Randomized Controlled Trial. *Nutrients*, 31;16(15):2479.
- Studnicki R., Skup K., Sochaj M., Niespodziński B., Aschenbrenner P., Laskowski R., Łuczkiwicz P. Hip Manipulation Increases Electromyography Amplitude and Hip Joint Performance: A Double-Blind Randomized Controlled Study. *Life*. 2024; 14(11):1353.

- Studnicki R., Naderza W., Niespodzinski B., Hansdorfer-Korzon R., Kawczynski, A. S. (2024). Effects of shoulder manipulation on electromyography measures in archery athletes during recovery from fatigue: a comparison between sexes. *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*, (60), 720-729.
- Waldziński T., Waldzińska E., Durzyńska A., Niespodziński B., Mieszkowski J., Kochanowicz A. (2024). One-year developmental changes in motor coordination and tennis skills in 10–12-year-old male and female tennis players. *BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation*, 16(1), 190.

Wydarzenia	Sumaryczna liczba w roku
Seminaria w Oddziale	-
Uczestnicy seminariów	-
Artykuły	15
Monografie	-
Podręczniki	-
Rozdziały	-
Udział w konferencjach	1
Referaty	-
Postery	-
Członkowie PTA uczestniczący w konferencjach	1
Wykłady na zaproszenia	-
Granty/projekty nowe	-
Nagrody	-
Medale	-
Wydarzenia popularnonaukowe	3

GDAŃSKI ODDZIAŁ PTA

1. Artykuły

- Erdmann W.S., 2024. Agave: application of ancient bionics and biomechanics. *MOJ App Bio and Biomech* 8(1):35-36. DOI: 10.15406/mojabb.2024.08.00204.
- Erdmann W.S., 2024. Body positions of ancient Egyptians. *MOJ App Bio Biomech* 8(1):67-69. DOI: 10.15406/mojabb.2024.08.00211.
- Karafová A., Budnicka D., Duda-Biernacka B., Mikuláková W., Karafa M., 2024. Does the frequency and number of ESWT sessions in patients with heel spurs affect the final result of the therapy? *Baltic Journal of Health and Physical Activity* 16(4). DOI:10.29359/BJHPA.16.4.08.
- Leźnicka K., Gąsiorowska A., Pawlak M., Jażdżewska A., Maciejewska-Skrendo A., Lubkowska A., Szumilewicz A., 2024. How can the pain sensitivity to be affected by maximal progressive exercise test during pregnancy? *PLoS One* 19(8). DOI:10.1371/journal.pone.0300058.
- May L.E., Moss S.J., Szumilewicz A., Santos-Rocha R., Shojaeian, N.A., 2024. Barriers and Facilitators of Physical Activity in Pregnancy and Postpartum Among Iranian Women: A Scoping Review. *Healthcare* 12(23). DOI:10.3390/healthcare12232416.
- Paner H., Masojć M., Pudło A., et al., 2024. Prehistoric communities in the Bayuda Desert, Sudan. *Antiquity*. DOI:10.15184/aqy.2024.161.
- Piernicka M., Ossowski Z., Kortas J., Bojar D., Labun J., Szumilewicz A., 2024. Can We Improve the Technique of Pelvic Floor Muscle Exercises in Postmenopausal Women Using a Single Electromyography Biofeedback Session? An Experimental Study. *Journal of Clinical Medicine* 13. DOI:10.3390/jcm13113062.
- Pudło A., Paner H., Osypińska M., 2024. Zwierzęta w pochówkach z czasów Królestwa Kerma na Pustyni Bayuda w Sudanie [w:] M. Jaeger, J. Tomczyk, J. Wrzesiński (red.), „Prawy dba o duszę swego zwierzęcia domowego.

Pochówki ludzi i zwierząt. Funeralia Gnieźnieńskie. Spotkanie 23, Gniezno. 75-84. DOI:10.48226/978-83-68006-24-7.

- Santos-Rocha R., Ferreira M., Pimenta N., Branco M., Oviedo-Caro M., Szumilewicz, A., 2024. Understanding and Involving the Perspective of Pregnant Women as Users When Designing the Framework of e-Health and Exercise Interventions during Pregnancy: Preliminary Study. *Healthcare* 12(11). DOI:10.3390/healthcare12111121.
- Santos-Rocha R., Szumilewicz, A., 2024. Fostering the social and physical challenges of female recreational or professional athletes in pregnancy and postpartum. *BMC Pregnancy and Childbirth* 24(1). DOI:10.1186/s12884-024-06312-6.
- Sun J., Radziminski L., Santos-Rocha R., Szumilewicz, A., 2024. High-intensity interval training is an effective exercise mode to maintain normal blood pressure during pregnancy: a randomized control trial. *Scientific Reports* 14(1). DOI:10.1038/s41598-024-79552-3.
- Sun J., Ren Y., Qian G., Yue S., Szumilewicz, A., 2024. Development and application of the integration of physical activity into health care - a scoping review. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine* 31(2), 160-169. DOI:10.26444/aaem/183778.
- Szarszewski A., Pudło A., 2024. Nowożytna troska o chorych i cierpiących w luterańskim środowisku wielkomięjskim. *Szpital Wszystkich Aniołów Bożych w Gdańsku – aktualny stan badań [w:] W. Zawadzki (red.) Chorzy i cierpiący w Prusach Królewskich, Pelplin, 35-63.*
- Szumilewicz A., Kwiatkowska E., 2024. Zagadnienia specyficzne dla sportu kobiet. In P. Ciężczyk (Ed.), *Fizjologia wysiłku* (pp. 535-577). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
- Szumilewicz A., Davenport M. H., Scholz A., Sikora-Szubert A., Santos-Rocha R., Karowicz-Bilinska A., . . . Kwiatkowska E., 2024. Translation and cross-cultural adaptation of the Get Active Questionnaire for Pregnancy (kwestionariusz “Badź Aktywna w Ciąży”) to support physical activity

among pregnant women in Poland. *Ginekologia Polska* 0(0). DOI:10.5603/gpl.97888.

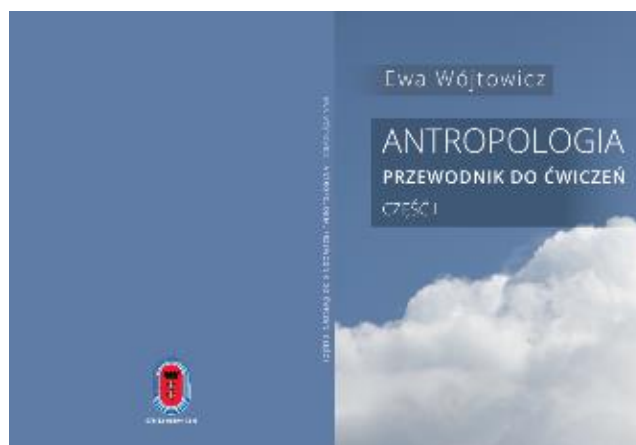
- Wilczynska D., Walczak-Kozłowska T., Santos-Rocha R., Laskowski R., Szumilewicz A., 2024. Stress is not so bad-cortisol level and psychological functioning after 8-week HIIT program during pregnancy: a randomized controlled trial. *Frontiers in Public Health* 11. DOI:10.3389/fpubh.2023.1307998.
- Yu H., Li M., Qian G., Yue S., Ossowski Z., Szumilewicz A., 2024. A Systematic Review and Bayesian Network Meta-Analysis Comparing In-Person, Remote, and Blended Interventions in Physical Activity, Diet, Education, and Behavioral Modification on Gestational Weight Gain among Overweight or Obese Pregnant Individuals. *Advances in nutrition* 15(7). DOI:10.1016/j.advnut.2024.100253.

2. Monografie

- Erdmann W. S. (2023) *Korporacja Microsoft: Turystyka i rekreacja*. Oddane do druku: Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa, Gdańsk.

3. Podręczniki

- Wójtowicz E. (2024) *Antropologia-przewodnik do ćwiczeń, cz.1*, Wydawnictwo Uczelniane AWF i S, Gdańsk. ISBN 978-83-66894-13-6.

Wydarzenia	Sumaryczna liczba w roku
Seminaria w Oddziale	1
Uczestnicy seminariów	72
Artykuły	17
Monografie	1
Podręczniki	1
Rozdziały	-
Udział w konferencjach	9
Referaty	14
Postery	-
Członkowie PTA uczestniczący w konferencjach	5
Wykłady na zaproszenie	5
Granty/projekty nowe	8
Nagrody	3
Medale	-
Wydarzenia popularnonaukowe	7

KRAKOWSKI ODDZIAŁ PTA

1. Artykuły

- Artymiak P., Żegleń M., Kryst Ł. (2024). Analysis of Changes in Physical Fitness in Children and Adolescents (11–15 Years) From Kraków (Poland) During COVID-19 Pandemic. *Journal of Physical Activity and Health*, 21(5), 500-507.
- Artymiak P., Żegleń M., Kryst Ł. (2024). Changes in BMI and the prevalence of overweight and obesity in children and adolescents (11-15 years) from Kraków (Poland) during COVID-19 pandemic. *Anthropologischer Anzeiger*; doi: 10.1127/anthranz/2024/1746.
- Artymiak P., Żegleń M., Kryst Ł. (2024). The effect of the COVID-19 pandemic lockdown on the distribution of fat tissue and skinfold thickness in adolescents from Kraków (Poland). *Pediatric Obesity*, 19(10), e13160.

- Artymiak P., Żegleń M., Kryst Ł. (2024). The Impact of the COVID-19 Pandemic on Waist and Hip Circumference and Selected Indicators Related to It Among Adolescents From the Kraków (Poland) Population. *American Journal of Human Biology*, e24182.
- Badzińska J., Żegleń M., Kryst Ł., Bąbel P. What you don't know can hurt others. A systematic review on calibration of electrical stimuli in pain research. 10.31219/osf.io/jt39a
- Bańbur-Pawłowska S., Żarów R. 2024. Opinions of pregnant women and young mothers on infant participation in water-based physical activity. *Health Promotion & Physical Activity*, Vol 26 no. 1.
- Koziel M.S., Suder A., Chrzanowska M., Kralik M., Malina R.M. (2024). Growth status and age at peak height velocity among youth participants in several sports: the Cracow Longitudinal Study. *BMC Sports Science, Medicine and Rehabilitation* 16, 121.
- Lewandowski A., Piekorz Z., Kryst Ł. (2024). Magnitude and pace of secular trends of body proportions among young adults with different place of origin, between 2001 and 2019. *Anthropologischer Anzeiger*, 81(4).
- Lewandowski A., Siedlaczek M., Piekorz Z., Kryst Ł. (2024). Secular trends (2001–2020) in physical fitness as a health component in physiotherapy students from Bydgoszcz (Poland). *Scientific Reports*, 14(1), 11490.
- Meeuwis S.H., Kłosowska J., Bajcar E.A., Wasylewski M.T., Badzińska J., Rubanets D., Di Nardo M., Mazzoni G., Bąbel P. (2024). Placebo Hypoalgesia and Nocebo Hyperalgesia Induced by Observational Learning May Be Difficult to Disentangle in a Laboratory Setting. *The Journal of Pain*, 25(3), 805–818. <https://doi.org/10.1016/j.jpain.2023.10.011>
- Phelps N.H., Singleton R.K., Zhou B., Heap R.A., Mishra A., Bennett J.E., Kryst Ł., Żegleń M., Barbagallo C.M. (2024). Worldwide trends in underweight and obesity from 1990 to 2022: a pooled analysis of 3663 population-representative studies with 222 million children, adolescents, and adults. *The Lancet*, 403(10431), 1027-1050.

- Rubanets D., Badzińska J., Kłosowska J., Bąbel P., Bajcar E.A. (2024). Pain Rating is Worth a Thousand Words: Nocebo Hyperalgesia Induced by Verbal Modeling Prevails Over the Effects of Symbolic Modeling and Verbal Suggestion. *The Journal of Pain*, 25(5), 104442. <https://doi.org/10.1016/j.jpain.2023.11.025>
- Schab K., Żarów R. 2024. Physical activity and lifestyle of female students of the Faculty of Health Sciences University of Applied Sciences in Tarnów (Poland). *IgMin Research*. Vol. 2, iss. 7.
- Słowik, J. (2024). Budowanie mostów, nie murów: czyli dlaczego dialog jest tak ważny w nowoczesnej edukacji. *Hejnał Oświatowy*, 5(233).
- Spring B.A., Woronkiewicz A., Żarów R., Kowal M. (2024). Age at pubarche and the risk of developing cardiometabolic complications among 50–52-year-old men from Krakow Longitudinal Study (Poland). *Anthropological Review*, 87(1), 11–31. <https://doi.org/10.18778/1898-6773.87.1.02>
- Suder A., Makiel K., Targosz A., Maciejczyk M., Kosowski P., Haim A. (2024) Exercise-induced effects on asprosin and indices of atherogenicity and insulin resistance in males with metabolic syndrome: a randomized controlled trial. *Scientific Reports* 14, 985.
- Suder A., Makiel K., Targosz A., Kosowski P., Malina R. M. (2024). Positive effects of aerobic-resistance exercise and an ad libitum high-protein, low-glycemic index diet on irisin, omentin, and dyslipidemia in men with abdominal obesity: a randomized controlled trial. *Nutrients* 16 (20), 3480.
- Suder A., Makiel K., Targosz A., Kosowski P., Malina R. M. (2024). Effects of exercise and dietary interventions on asprosin, leptin, and lipid metabolism in males with abdominal obesity, a randomized controlled trial. *Scientific Reports* 14, 28109.
- Zhou B., Bennett J.E., Wickham A.P., Singleton R.K., Mishra A., Carrillo-Larco R.M., Kryst Ł., Żegleń M., Bjertness M.B. (2024). General and

abdominal adiposity and hypertension in eight world regions: a pooled analysis of 837 population-based studies with 7· 5 million participants. *The Lancet*, 404(10455), 851-863.

- Żarów R., Żarów-Konarska K. 2024. Methods for predicting adult body height. *Asian Journal of Basic Science & Research*. - Vol. 6, iss. 6
- Żarów R., Żegleń M., Woronkiewicz A., Spring B., Kowal M., Matusik S. (2024). Changes in physical fitness and body build of women and men surveyed in 2004 and 2022—A longitudinal study. *American Journal of Human Biology*, 36(8), e24066. <https://doi.org/10.1002/ajhb.24066>
- Żegleń M., Kryst Ł., Bąbel P. (2024). Diet, gym, supplements, or maybe it is all in your mind? A systematic review and meta-analysis of studies on placebo and nocebo effects in weight loss in adults. *Obesity Reviews*, 25(2), e13660.
- Żegleń M., Kryst Ł., Bąbel P. (2024). Want to be fit? Start with your mind! The role of the placebo effect in physical fitness in children: a preliminary systematic review and meta-analysis. *International Journal of Obesity*, 48(2), 177-187.
- Żegleń M., Kryst Ł., Kowal M., Woronkiewicz A. (2024). Sexual dimorphism of adiposity and fat distribution among children and adolescents (8–18 year olds) from Poland. *American Journal of Human Biology*, e24046.
- Żegleń M., Kryst Ł., Kowal M., Słowik J., Woronkiewicz A. (2024). The Normal Weight Obesity (NWO) Problem - Prevalence and Time Changes in Children and Adolescents from Kraków (Poland). *American Journal of Human Biology*, 2024 Aug 10:e24145. doi: 10.1002/ajhb.24145

Wydarzenia	Sumaryczna liczba w roku
Seminaria w Oddziale	1 + 2
Uczestnicy seminariów	11 (seminarium Oddziału)
Artykuły	28
Monografie	-
Podręczniki	-
Rozdziały	-
Udział w konferencjach	13
Referaty	3
Postery	3
Członkowie PTA uczestniczący w konferencjach	4
Wykłady na zaproszenie	1
Granty/projekty nowe	8
Nagrody	4
Medale	-
Wydarzenia popularnonaukowe	3

ŁÓDZKI ODDZIAŁ PTA

1. Artykuły

- Antonio L.M., Weiß C.L., Gao Z., Sawyer S., Oberreiter V., Moots H.M., Spence J.P., Cheronet O., Zagorc B., Praxmarer E., Özdoğan K.T., Demetz L., Gelabert P., Fernandes D., Lucci M., Alihodžić T., Amrani S., Avetisyan P., Baillif-Ducros C., Bedić Z., Bertrand A., Bilić M., Bondioli L., Borówka P., Botte E., Burmaz J., Bužanić D., Candilio F., Cvetko M., De Angelis D., Dnić I., Elschek K., Fantar M., Gaspari A., Gasperetti G., Genchi F., Golubović S., Hukeľová Z., Jankauskas R., Vučković K.J., Jeremić G., Kaić I., Kazek K., Khachatryan K., Khudaverdyan A., Kirchengast S., Korać M., Kozłowski V., Krošlákova M., Kušan Špalj D., La Pastina F., Laguardia M.,

- Legrand S., Leleković T., Leskovar T., Lorkiewicz W., LosAna Maria Silva D., Masaryk R., Matijević V., Seddik Cherifi Y.M., Meyer N., Mikić I., Miladinović-Radmilović N., Milošević Zakić B., Nacouzi L., Natuniewicz-Sekuła M., Nava A., Neugebauer-Maresch C., Nováček J., Osterholtz A., Paige J., Paraman L., Pieri D., Pieta K., Pop-Lazić S., Ruttkay M., Sanader M., Sołtysiak A., Sperduti A., Stankovic Pesterac T., Teschler-Nicola M., Teul I., Tončinić D., Trapp J., Vulović D., Waliszewski T., Walter D., Živanović M., Filah M., Čaušević-Bully M., Šlaus M., Borić D., Novak M., Coppa A., Pinhasi R., Pritchard J.K. 2024. Stable population structure in Europe since the Iron Age, despite high mobility. *eLife* 13
- Bogusz I., Bogusz M., Borowska B., Szleszkowski Ł., Żelazna-Wieczorek J. 2024, A critical assessment of the diatom test of rib bone marrow as a supporting procedure in the case of drowning, *Journal of Forensic and Legal Medicine*, 107, 1-13
  - Borowska B., Marchewka-Długońska, J., Dzieńkowski, T., Wołoszyn, M., Budnik, A., Leszczyński, B., Wróbel, A., Mrożek, K., Bartecki, B., Hyrchała, A., Bruzda-Zwiech, A. 2024. Primary double teeth in archaeological medieval material from the area of Poland: A report on two cases. *International Journal of Osteoarchaeology*, 34(2), e3287
  - Gackowski J., Kowalski Ł., Lorkiewicz W., Noryskiewicz A.N., Jankowski M., Kamiński D., Molewski P., Purowski T., Wagner B., Garbacz-Klempka A., Osipowicz G., Przymorska-Sztuczka M., Kowalski A.P., Sosnowski M., Podgórski A., Szczepańska G. 2024. The Sacred Lake project: preliminary findings from the Lusatian site of Papowo Biskupie. *Antiquity* vol. 98 (398): e10, 1-9.
  - Galassi FM., Lorkiewicz W., Filipiak J., Nikodem A., Żądzińska E. 2024. Age- and sex related changes in vertebral bone architecture in Neolithic and Mediaeval populations from Poland. *Scientific Reports* 14, 9977
  - Marchewka J., Woźniak K., Majchrzak Ł., Borowska B., Bogdanovich V., et al . 2024. CT-Analysis and Facial Reconstruction of Children Mummy

- from Cerro La Horca (Barranca District, Peru). *Global Journal of Archaeology & Anthropology* 14(1): 555877
- Mietlińska-Sauter J., Varotto E., Żądzińska E., Lorkiewicz W., Galassi F.M. 2024. Bifid rib in bioarchaeological material on the example of new cases from Poland with literature review and proposal of classification. *Scientific Reports* 14, 30152
  - Moraes, C., Galassi, F.M., Sineo, L., Šindelář, J., Varotto, E., Mietlińska-Sauter, J., Antunes-Ferreira, N., Habicht, M.E., Beaini, T. 2024. The anatomical bases of the 3D digital facial approximation of the Zlatý kůň 1 woman (ca. 43,000 BP). *Anthropological Review* 87, 85–97
  - Mrożek K., Marchewka J., Borowska B., Budnik A., Leszczyński B., Wróbel A., Wronka I. 2024. Morphology and morphometry of frontal sinuses as a tool in sex estimation based on modern skulls from Poland. *Anthropological Review*, 87
  - Noroozi R., Rudnicka J., Pisarek A., Wysocka B., Masny A., Boroń M., Migacz-Gruszka K., Pruszkowska-Przybylska P., Kobus M., Lisman D., Zielińska G., Iljin A., Wiktorska J. A., Michalczyk M., Kaczka P., Krzysztofik M., Sitek A., Ossowski A., Spólnicka M., Branicki W., Pośpiech, E. 2024. Analysis of epigenetic clocks links yoga, sleep, education, reduced meat intake, coffee, and a SOCS2 gene variant to slower epigenetic aging. *GeroScience*, 10.1007/s11357-023-01029-4.
  - Opoka A., Pruszkowska-Przybylska P., Żądzińska E. 2024. Birth parameters and parental factors influence on breastfeeding incidence in Polish population across three decades. *Anthropologischer Anzeiger*.
  - Pośpiech, E., Rudnicka, J., Noroozi, R., Pisarek-Pacek, A., Wysocka, B., Masny, A., Boroń, M., Migacz-Gruszka, K., Pruszkowska-Przybylska, P., Kobus, M., Lisman, D., Zielińska, G., Cytacka, S., Iljin, A., Wiktorska, J.A., Michalczyk, M., Kaczka, P., Krzysztofik, M., Sitek, A., Spólnicka, M., Ossowski, A., Branicki, W. 2024. DNA methylation at AHRR as a master

predictor of smoke exposure and a biomarker for sleep and exercise. *Clinical epigenetics*, 16(1), 147.

- Pruszkowska-Przybylska P., Cichy I., Ignasiak Z., Kochan K., Kociuba M., Koziel S., Sebastjan A., Ściślak M., Żądzińska E., Rokita A. 2024. Association between expression level of the miR-320, miR-182, miR-223 and miR-486 and body composition among young Polish female volleyball players. *Anthropological Review*, 87(2), 147-158
- Pruszkowska-Przybylska P., Dupont M.E., Jacobsen S.B., Smerup M., Tfelt-Hansen J., Morling N., Andersen J.D. 2024. Evaluation of DNAmAge in paired fresh, frozen, and formalin-fixed paraffin-embedded heart tissues. *Plos One*, 19(5), e0299557
- Pruszkowska-Przybylska P., Noroozi R., Rudnicka J., Pisarek A., Wronka I., Kobus M., Wysocka B., Ossowski A., Spólnicka M., Wiktorska J., Iljin A., Pośpiech E., Branicki W., Sitek A. 2024. Potential Predictor of Epigenetic Age Acceleration in Men: 2D: 4D Finger Pattern. *American Journal of Human Biology*, e24151.
- Pruszkowska-Przybylska P., Wronka I., Kliś K., Flis W., Sitek A. 2024. Prenatal exposure to air pollutants and the second to fourth digit ratio in adult women. *Scientific Reports* 14, 27211
- Rudnicka J., Pisarek A., Noroozi R., Wysocka B., Masny A., Boron M., Migacz-Gruszka K., Pruszkowska-Przybylska P., Kobus M., Lisman D., Michalczyk M., Kaczka P., Krzysztofik M., Piniewska-Rog D., Wojas-Pelc A., Sitek A., Ossowski A., Spolnicka M., Branicki W., Pospiech E. 2024. Epigenetic signatures of smoking, alcohol abuse and BMI. *European Journal of Human Genetics* vol. 32, pp. 732-732
- Saniotis A., Papa V., Mietlińska J., Galassi F.M., 2024. Rare case of adult truncus arteriosus from the Vernon-Roberts Museum of The University of Adelaide (Australia). *Italian Journal of Anatomy and Embryology* 128, 17–20

- Spinek AE., Kurek M., Demidziuk K., Nowak M., Śliwka-Kaszyńska M., Drażkowska A. 2024. A palatal prosthesis from archaeological research in the St Francis of Assisi church in Cracow (Poland). *Journal of Archaeological Science: Reports*
- Varotto E., Landini L., Desiderato A., Mietlińska J., Sineo L., Galassi FM. 2024. Comparative Osteological Skills in the Practice of Forensic Anthropology: an Example to Stress an Educational and Professional Point. *Anthropologie – International Journal of Human Diversity and Evolution* 1–8

2. Rozdział

- Bartecki B., Borowska B., Dzieńkowski T., Hajdas I., Hyrchała A., Wołoszyn M. 2024. Early medieval inhumation cemeteries in Gródek-Volyn'. Research status and future perspectives. [in:] *From Paganism To Christianityburial Rites During The Transition Period*. Lithuanian Institute of History, Vilnius, s. 145-170.
- Borowska B. 2024. Antropologia sądowa [w:] *Biologiczne i Środowiskowe Ślady Kryminalistyczne* (red. I. Bogusz), Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, Legionowo, 2024, s. 49-55.
- Budnik A., Borowska B., Marchewka-Długońska J. 2024. Gruźlica w nowożytnym Zbuczu (XVII-XVIII wiek). Doniesienie wstępne. *Funeralia Gnieźnieńskie. Spotkanie 23. Prawy dba o duszę swego zwierzęcia domowego Pochówki ludzi i zwierząt*, s. 215-230.
- Muzyka K.M. 2024. Określanie pochodzenia geograficznego osób o nieustalonej tożsamości na podstawie cech metrycznych czaszki w praktykach antropologiczno-sądowych [w:] *Współczesne wyzwania nauk przyrodniczych – analiza i perspektywy rozwoju Tom 1*. Kalbarczyk K., Świtalski M. (red.). Wydawnictwo Naukowe TYGIEL, Lublin, ss. 69-82.

Wydarzenia	Sumaryczna liczba w roku
Seminaria w Oddziale	2
Uczestnicy seminariów	49
Artykuły	20
Monografie	0
Podręczniki	0
Rozdziały	4
Udział w konferencjach	12
Referaty	6
Postery	1
Członkowie PTA uczestniczący w konferencjach	9
Wykłady na zaproszenie	0
Granty/projekty nowe	3
Nagrody	2
Medale	2
Wydarzenia popularnonaukowe	9

POZNAŃSKI ODDZIAŁ PTA

1. Artykuły

- Cicero M., Krenz-Niedbała M., Łukasik S., Serrano Prada C., 2024. Forensic facial approximation of an individual with achondroplasia from medieval cemetery in Central Europe. *Digital Applications in Archaeology and Cultural Heritage* 32, s.1-8, e00301. DOI:10.1016/j.daach.2023.e00301
- Durda-Masny M., Goździk-Spychalska J., Morańska K., Pawłowska N., Mazurkiewicz M., Skrzypczak I., Cofta Sz., Szwed A. 2024. Gut microbiota in adults with cystic fibrosis: Implications for the severity of the CFTR gene mutation and nutritional status *Journal of Cystic Fibrosis* 23(5):977–983

- Kaczmarek M., Durda-Masny M., Hanć T. 2024. Reference data for body composition parameters in normal-weight Polish adolescents: results from the population-based ADOPOLNOR study. *European Journal of Pediatrics* 183(11):5021–5031
- Koníková L., Liczbińska G., Králík M. 2024. The Effects of War-Related Stress on Human Development: Differences in Body Proportions of Polish Women Born Before and During World War II. *American Journal of Human Biology* DOI: 10.1002/ajhb.24175.
- Kundu R.N., Gautam R.K., Chatterjee A., Bharati P., Liczbińska G., Malina R.M. 2024. Nutritional status of infants and young children in India across three decades: Analysis of five national family health surveys. *European Journal of Clinical Nutrition* 78(7):591–606. doi: 10.1038/s41430-024-01427-7. DOI: 10.1038/s41430-024-01427-7.
- Manske F., Durda-Masny M., Grundmann N., Mazela J., Englert-Golon M., Szymankiewicz-Bręborowicz M., Ciomborowska-Basheer M., Makałowska I., Szwed A., Makałowski W. 2024. Application of a new data management system to the study of the gut microbiome in small for gestational age children. *BioRxiv*. <https://doi.org/10.1101/2024.06.11.598475>
- Nikitin A., Lazaridis I., Patterson N., Ivanova S., Videiko M., Dergachev V., Kotova N., Potekhina I., Krenz-Niedbała M., Łukasik S., Makhortykh S., Renson V., Shephard H., Sirbu G., Svyryd S., Tkachuk T., Włodarczak P., Callan K., Curtis E., Harney E., Iliev E., Kearns A., Lawson A.M., Michel M., Mah M., Micco A., Oppenheimer J., Qiu L., Workman J., Zalzała F., Mallick S., Rohland N. A genomic history of the North Pontic Region from the Neolithic to the Bronze Age. *Nature*. Artykuł zaakceptowany 8 listopada 2024
- Liczbińska G., Antosik Sz., Brabec M., Tomczyk A. 2024. Ambient temperature-related sex ratio at birth in historical urban populations: the example of the city of Poznań, 1848–1900. *Scientific Reports* 14, 14001 DOI: 10.1038/s41598-024-64799-7.

- Liczbińska G., Gautam R.K., Bharati P., Malina R.M. 2024. Variation in body size and weight status among Hindu and Muslim Indian males born in the 1890s through the 1950s. *Scientific Reports* 14: 4189. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-54637-1>.
- Liczbińska G., Vögele J., Brabec M. 2024. Climate and disease in historical urban space. Evidence from 19th-century Poznań, Poland. *Climate of the Past* 20: 137–150, <https://doi.org/10.5194/cp-20-137-2024>.
- Liczbińska G., Gautam R.K., Bharati P., Malina R.M. 2024. Regional variation in body size and estimated secular change among adult Indian males born in the 1890s–1950s. *Anthropologischer Anzeiger* 81(2), 219–232, DOI: 10.1127/anthranz/2023/1741.
- Liczbińska G., Králík M. 2024. Did the grandmother's exposure to environmental stress during pregnancy affect the birth body size of her grandchildren? The Polish evidence *The History of the Family* 29(1): 157–181 doi.org/10.1080/1081602X.2023.2290027.
- Wendt M., Waszak M., 2024. Assessment of the stiffness of the upper trapezius muscle in a group of asymptomatic people with cervical spine rotation asymmetry. *PLoS One* 19 (2): 1-22. DOI: 10.1371/journal.pone.0298544

Wydarzenia	Sumaryczna liczba w roku
Seminaria w Oddziale	3
Uczestnicy seminariów	50
Artykuły	13
Monografie	
Podręczniki	
Rozdziały	
Udział w konferencjach	17
Referaty	15
Postery	3
Członkowie PTA uczestniczący w konferencjach	7
Wykłady na zaproszenie	6
Granty/projekty nowe	12
Nagrody	3
Medale	
Wydarzenia popularnonaukowe	

WARSZAWSKI ODDZIAŁ PTA

1. Artykuły

- Adamczyk J.G., Michalak B., Kopiczko A., Gryko K., Boguszewski D., Popowczak M., Gutkowski Ł., Gajda R., 2024. Relation between skin temperature and muscle stiffness in masters athletes: effect of specific training adaptation. *J Therm Biol.* Aug; 124:103952. <https://doi.org/10.1016/j.jtherbio.2024.103952>
- Bałdyka J., Kopiczko A., 2024. Relationship between bone mineral density and body compositions, strength, type of sport competition, vitamin D and birth-related factors in elite Polish track and field athletes: a cross-sectional

study. *Acta Kinesiologica* Vol.18.issue 3., 2024. DOI: 10.51371/issn.1840-2976.2024.18.3.05

- Gackowski Jacek, Grzegorz Osipowicz, Łukasz Kowalski, Jadwiga Chudziakowa, Albin Sokół, Michalina Brzozowska, Aleksandra Lisowska Gaczorek, Krzysztof Szostek, Andrzej P. Kowalski, Jacek Kukuczka, Magdalena Kozicka. 2024. Traceology reveals an unexpected function of antler cheekpieces from the Early Iron Age site of Gzin, Poland. *Archaeological and Anthropological Sciences*. DOI: <https://doi.org/10.1007/s12520-024-02089-z>
- Kopiczko A., Czapla M., Juárez-Vela R., Ross C., Uchmanowicz B., 2024. Dairy product consumption, eating habits, sedentary behaviour and physical activity association with bone mineral density among adolescent boys: a cross-sectional observational study. *BMC Pediatr* 24, 53. <https://doi.org/10.1186/s12887-024-04539-y>
- Kopiczko A., Czapla M., Kubiela G., Uchmanowicz B., 2024. Determinants of bone mineral density in various regions of the skeleton among smokers and non-smokers: the role of physical activity. *Front. Physiol.* 15:1403102. <https://doi.org/10.3389/fphys.2024.1403102>
- Lipiński P., Rózdżyńska-Świątkowska A., Ługowska A., Marucha J., Drabko K., Tylki-Szymańska A., 2024. Body height of MPS I and II patients after hematopoietic stem cell transplantation: the impact of dermatan sulphate. *Diagnostics* Vol. 14, Nr 17, Article 1956 Authors contributed equally to this work: Patryk Lipiński, Agnieszka Rózdżyńska-Świątkowska
- Łukasiewicz-Śmietanska D., Godlewski D., Nowakowska E., Szpak A., Chabros E., Juszczyk G., Charzewska J., Rybaczyk-Pathak D., 2024. Association of the bitter taste genes TAS2R38 and CA6 and breast cancer risk: a case-control study in Polish women in Poland and Polish immigrants in USA, *PLoS ONE* 19(4), (doi.org/10.1371/journal.pone.0300061).
- Malara M., Widłak P., 2024. Body fat, lipid profile and selected hormones in active male Polish students characterized by lower and higher normal

- thyroid-stimulating hormone levels. *Biomed. Hum. Kinet.* Vol. 16, s. 278-284. DOI: 10.2478/bhk-2024-0029
- Malara M., Widłak P., 2024. Metabolic disturbances in sedentary and active Polish male students with normal body mass index and waist circumference. *Biomed. Hum. Kinet.* Vol. 16 (Iss. 1), s. 12-18. DOI: 10.2478/bhk-2024-0002
  - Michalak B., Kopiczko A., Gajda R., Adamczyk J., 2024. Recovery effect of self-myofascial release treatment using different type of a foam rollers. *Sci Rep* 14, 15762. <https://doi.org/10.1038/s41598-024-66577-x>
  - Mních Barbara, Krzysztof Szostek, Oskar Nowak, Judyta Rodzińska-Nowak, Marcin M. Przybyła, Małgorzata Marcinkowska-Swojak and Marek Nowak, 2024. One place, many worlds – nutrition strategies of human groups inhabiting the site 3 in Miechów (southern Poland) since the Neolithic until the Iron Age. *Praehistorische Zeitschrift.* <https://doi.org/10.1515/pz-2024-2030>
  - Nowacka-Dobosz Sylwia., 2024. Sprawność funkcjonalna kobiet z Mazowsza a ich miejsce zamieszkania. W *Sport kobiet – historia i współczesność.* Red. Pędraszewska B., *Studia i Monografie nr 183.* AWF Warszawa.
  - Perkowski K., Marczyńska-Stolarek M., Regulski P., Tomczyk J., 2024. Characteristics of dental malocclusion in a 18th/19th century population from Radom (Poland). *International Journal of Paleopathology.* 47:21–26. DOI: 10.1016/j.ijpp.2024.09.001
  - Rózdżyńska-Świątkowska A., Majcher A., Helwich E., Lauterbach R., Czubak J., Socha P., Grusfeld D., 2024. Tytuł oryginału: Standard wykonywania pomiaru długości ciała noworodków i niemowląt. *Czasopismo: Standardy Medyczne Pediatria Szczegóły* Vol. 21, Nr 1, s. 7-9
  - Stec P., Lopuszanska-Dawid M., 2024. Quality of biological night-time regeneration and socioeconomic factors, health behaviors and body composition among middle-aged women: a cross-sectional pilot study.

Medical Science Pulse, Vol. 18 (no 4): (2024-10-29) DOI: <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.8161>.

- Stoś K., Rychlik E., Woźniak A., Ołtarzewski M., Przygoda B., Matczuk E., Wajszczyk B., Charzewska J., 2024. Dietary survey on the adult population, EFSA Supporting Publications, vol.21, issue 5, (doi.org/10.2903/sp.efsa.2024.EN-8839).
- Stoś K., Woźniak A., Rychlik E., Ołtarzewski M., Matczuk E., Przygoda B., Charzewska J., Wajszczyk B., 2024. Dietary survey on the children population, EFSA Supporting Publications, vol.21, issue 5, ([doi: 10.2903/sp.efsa.2024.EN-8838](https://doi.org/10.2903/sp.efsa.2024.EN-8838)).
- Szczepański M., Łopuszańska-Dawid M., Kubot P., 2024. Determinants of reaction speed in female and male table tennis players. *Acta Kinesiologica* (w recenzji)
- Tomczyk Jacek, Anna Myszką, Anna Gręzak, Aleksandra Lisowska-Gaczorek, Krzysztof Szostek. 2024. Dieta populacji Radomia (XI-XIX w.) w badaniach odontologiczno-środowiskowych. w: Mateusz Jaeger, Jacek Tomczyk, Jacek Wrzeński (red.) *Prawy dba o duszę swego zwierzęcia domowego - Pochówki ludzi i zwierząt. Funeralia Gnieźnieńskie 23*. Wyd. Rys, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu- Instytut Kultury Europejskiej w Gnieźnie. s. 202-214. ISBN 978-83-68006-24-7; DOI 10.48226/978-83-68006-24-7
- Tomczyk Jacek, Krzysztof Szostek, Aleksandra Lisowska-Gaczorek, Katarzyna Schellner, Dorota Olczak-Kowalczyk. 2024. Case study: Assessment of dietary behavior based on odontological and isotopic analyses of Lusatian culture human remains from Koziegłowy, Poland (2470 ± 35 BP). *Journal of Archaeological Science: Reports*. 60 (2024) 104832. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jasrep.2024.104832>
- Trzcńska S., Cieplińska J., Kopiczko A., Kuszewski M., Sanchez M.G., 2024. Relationships Between Spinal Curvature Parameters and Somatic Variables, Bone Mineral Density, Sedentary Habits and Physical Activity

Levels in Young Adults: A Cross-Sectional Study. *Med Rehabil* 28(1), 31-38. <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.4484>

- Turska-Szybka A., Piotrkowicz Z., Prokopczyk M., Olczak-Kowalczyk D., Sierakowski M., Gozdowski D., Tomczyk J., 2024, Concentration of fluoride in saliva after fluoride gel application using toothbrush in young adults. *International Dental Journal* 74(4):794–800. DOI:10.1016/j.identj.2024.01.005
- Weker H., Fredrich M., Zabłocka-Sławińska K., Sadowska J., Długosz A., Hamułka J., Charzewska J., Socha P., Wądołowska L., 2023/24. Position Statement of the Polish Academy of Sciences Committee of Human Nutrition Science on the Principles for the Nutrition of preschool children (4-6 years of age) and early school-age children (7-9 years of age): *Journal of Mother and Child*,:27(1) 222-245, (doi: 10.34763/jmotherandchild 202327001.d-23-00094). (praca ukazała się w roku 2024 z datą wsteczną 2023).
- Widłak P., Malara M., Tomczyk Ł., Dania A., Panagiotakou G., Papoulia G., 2024. Evaluation of the dietary habits of Polish and Greek university students in the context of the health benefits of their diets. *Nutrients*.16(22), 3819; <https://doi.org/10.3390/nu16223819>.
- Widłak P., Tomczyk Ł., Woldańska-Okońska M., Bartnicki P., 2024. Effect of low-frequency magnetic field (magnetic stimulation) and kinesitherapy on the level of selected blood parameters in haemodialysis patients. *Med. Res. J. Vol. 9 (nr 1), s. 3-10*. DOI: 10.5603/mrj.98022

2. Monografie

- Łopuszańska-Dawid M., Piotrowska J., Leś A. (red.), 2024. XX Ogólnopolska Konferencja Studenckich Kół Naukowych, Zagadnienia kultury fizycznej i zdrowia w badaniach młodych naukowców. Książka streszczeń, ISBN 978-83-67228-34-3. Wydawnictwo AWF Warszawa.
- Molik B. (red), Łopuszańska-Dawid M. i wsp., 2024. WF z AWF Aktywny

dzisiaj dla zdrowia w przyszłości (Raport merytoryczny projektu – 2023 r.).
red. B. Molik. ISBN 978-83-61509-81-3.

3. Rozdziały

- Łopuszańska-Dawid M., 2024. Rozdział 2. Metody badań. 2.4. Badania ankietowe opisujące sytuację zdrowotną, aspekty społeczno-ekonomiczne i wybrane elementy stylu życia uczestników zajęć (Monika Łopuszańska-Dawid) 57-58. Raport merytoryczny projektu WF z AWF Aktywny dzisiaj dla zdrowia w przyszłości za rok 2023, red. B. Molik. ISBN 978-83-61509-81-3.
- Łopuszańska-Dawid M., 2024. Rozdział 3. Wyniki badań. 3.4. Sytuacja zdrowotna, aspekty społeczno-ekonomiczne oraz wybrane elementy stylu życia charakteryzujące uczestników zajęć. 86-110. Raport merytoryczny projektu WF z AWF Aktywny dzisiaj dla zdrowia w przyszłości za rok 2023, red. B. Molik. ISBN 978-83-61509-81-3.
- Łopuszańska-Dawid M., 2024. Rozdział 4. Wnioski i rekomendacje. 4.2. Wnioski i rekomendacje odnoszące się do wyników badań ankietowych rodziców/ opiekunów prawnych uczestników Sport Klubów 138-139. Raport merytoryczny projektu WF z AWF Aktywny dzisiaj dla zdrowia w przyszłości za rok 2023, red. B. Molik. ISBN 978-83-61509-81-3.

Wydarzenia	Sumaryczna liczba w roku
Seminaria w Oddziale	2
Uczestnicy seminariów	30
Artykuły	25
Monografie	2
Podręczniki	0
Rozdziały	3
Udział w konferencjach	51
Referaty	49
Postery	2
Członkowie PTA uczestniczący w konferencjach	
Wykłady na zaproszenie	6
Granty/projekty nowe	14
Nagrody	11
Medale	3
Wydarzenia popularnonaukowe	

WROCLAWSKI ODDZIAŁ PTA

1. Artykuły

- Antonosyan M., Roberts P., Aspaturyan N., Mkrтчhyan S., Lucas M., Boxleitner K., Jabbour F., Hovhannisyan A., Cieślik A., Sahakyan L., Avagyan A., Spengler R., Kandel A.W., Petraglia M., Boivin N., Yepiskoposyan L., Noel A. 2024. Multiproxy evidence for environmental stability in the Lesser Caucasus during the Late Pleistocene. *Quaternary Science Reviews* 330 (108559).
- Apanasewicz A., Matyas M., Piosek M., Jamrozik N., Winczowska P., Krzystek-Korpaczka M., Ziomkiewicz A. 2024. Infant Temperament Is

Associated With Milk Cortisol but Not With Maternal Childhood Trauma. *American Journal of Human Biology* 24150.

- Babiszewska-Aksamit M., Żelaźniewicz A., Apanasewicz A., Piosek M., Winczowska P., Barbarska O., Ziomkiewicz A. 2024. Breast size in lactating women and the content of macronutrients in human milk. *American Journal of Human Biology* 36(6), e24055.
- Biernacka K., Szczurowski J. 2024. Czy na Drzwiach Gnieźnińskich znajduje się małpa? Analiza elementu bordiury Porta Regia z perspektywy antropologa”, W: *Prawy dba o duszę swego zwierzęcia domowego. Pochówki ludzi i zwierząt. Funeralia Gnieźnińskie. Spotkanie 23 / Jaeger Mateusz, Tomczyk Jacek, Wrzeński Jacek (red.), 2024, Gniezno, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, s.259-265, ISBN 978-83-68006-24-7*
- Dąbrowski Paweł, Nowaczewska Wioletta, Domagała Dominika, Styczyńska Marzena, Grzelak Joanna, Szyller Hubert, Olchowy Cyprian, Kulus Michał: Searching for a relationship between the elemental composition of archaeological bones and the occurrence of caries, *Dental and Medical Problems*, 2024, vol. 61, nr 6, s. 933–941, DOI:10.17219/dmp/186623, 70 punktów, IF(2,7)
- Domagała Zygmunt A., Mazurek Mateusz, Kozłowski Oskar, Drażyk Mateusz, Tarkowski Victoria, Domański Jurand, Dąbrowski Paweł, Woźniak Sławomir: Challenges associated with vascular access through the common carotid artery during embalming procedures in humans: a technical note, *Folia Morphologica*, 2024, vol. 83, nr 2, s. 360-366, DOI:10.5603/fm.95539, 70 punktów, IF(1,2)
- Fedurek P., Aktipis A., Cronk L., Danel D., Lacroix L., Lehmann J., Makambi J., Mabulla I., Berbesque C. 2024. Prosocial reputation and stress among contemporary hunter-gatherers: the Hadza case. *Scientific Reports* 14(1), 21403.

- Fedurek P., Aktipis A., Cronk L., Danel D., Makambi J., Mabulla I., Berbesque C., Lehmann J. Relationship between perceived friendship and proximity networks in a small-scale hunter-gatherer society. *Hunter Gatherer Research* 14(21403).
- Fedurek P., Danel D., Aktipis A., Berbesque C., Cronk L., Makambi J., Lehmann J., Mabula I., Koziel S. 2024. Height and integration in proximity networks among Tanzanian Hadza men. *American Journal of Human Biology* 2024. e24129.
- Fortuna M., Szczurowski J., Kaczorowska A. 2024. „Assessment of aerobic capacity in young women after the Covid-19 pandemic, a pilot study”, *Pomeranian Journal of Life Sciences*, 70(2), s.53-56.<http://dx.doi.org/10.21164/pomjlifesci.962>
- Gawlikowska-Sroka, Stocki Ł. Szczurowski J., Nowaczewska W., Światłowska-Bajzert M. 2024. „Topography of the mandibular canal in male human skulls originating from different time periods”, *Folia Morphologica*, 83(1),168-175, DOI:10.5603/FM.a2023.0030
- Gomula A., Nowak-Szczepanska N., Králík M., Malina R. M., Zaręba M., Koziel S. 2024. Age at peak height velocity in Polish adolescents: Effect on socioeconomic factors. *American Journal of Human Biology* 36(9), e24083.
- Górka K, 2024. The biological foundations of forensic anthropology. *Revista de Antropologia*. (w druku).
- Heuchert J., Koziel S., Spinek A. E. 2024. Radiomorphometric indices of the mandible as indicators of decreased bone mineral density and osteoporosis – meta-analysis and systematic review. *Osteoporosis International*, 35, 401-412.
- Hnitecka S, Olchowy C, Olchowy A, Dąbrowski P, Dominiak M. : Advancements in alveolar bone reconstruction: „A systematic review of bone block utilization in dental practice, *Dental and Medical Problems*, 2024, vol.61, nr 6, s. DOI:10.17219/dmp/181532, 70 punktów, 2,7 IF

- Kobiąłka D., Ceran T., Mazanowska I., Wysocka J., Czarnik M., Nita D., Kostyrko M., Jankowski T. 2024. An Archaeology of the Pomeranian Crime of 1939: The Case of Mass Crimes in the Szpęgawski Forest (Poland). *International Journal of Historical Archaeology* 28(2), 469-499.
- Kobiąłka D., Michalski M., Karski K., Lokś A., Pawleta M., Rezler-Wasielewska V., Wroniecki P., Wysocka J., Czarnik M. 2024. Searching for the Missing Graves of PoWs from the Second World War—an Example of Research Conducted in the Area of Stalag VIII B (344) Lamsdorf. *Journal of Field Archaeology*, 1-16.
- Koziel S., Suder A., Chrzanowska M., Kralik M., Malina R.M. 2024. Growth status and age at peak height velocity among youth participants in several sports: the Cracow longitudinal study. *BMC Sport Sciences, Medicine and Rehabilitations*, 16(121).
- Koziel S., Konarski J. M., Konarska A., Ignasiak Z., Heuchert J., Chakraborty R.: Digit ratio (2D:4D) moderates the change in handgrip strength after physical exercise: A study among the young adults in Poland. *American Journal of Human Biology*, 2024. 36(9), e24078.
- Kulesa-Mrowiecka M., Lipowicz A., Marszałek-Kruk B., Kania, D., Wolański, W., Myśliwiec, A., Dowgierd, K., 2024. Characteristics of factors influencing the occurrence of cleft lip and/or palate: a case analysis and literature review. *Children* 11(4): 399. DOI:10.3390/children11040399
- Kulus Michał J., Cebulski Kamil, Kmiecik Piotr, Sputa-Grzegorzółka Patrycja, Grzelak Joanna, Dąbrowski Paweł: New equations for the estimation of the age of the formation of the Harris lines, *Life*, 2024, vol. 14, nr 4, art.501 [13 s.], DOI:10.3390/life14040501, 70 punktów, IF(3,2)
- Lis Agnieszka, Zając Hanna, Lachowski Krzysztof, Zatoński Tomasz, Olchowy Anna, Dąbrowski Paweł, Domagała Zygmunt, Olchowy Cyprian: Distance of the cervical part of the internal carotid artery from the selected anatomical structures in the parapharyngeal space and its relation to patient

- characteristics, *Folia Morphologica*, 2024, vol. 83, nr 2, s. 253-261, DOI:10.5603/FM.a2023.0042, 70 punktów, IF(1,2)
- Mackiewicz K., Pawelec Ł., Šimon J., Szczurowski J. 2024. „Assessment of the changes in the petrous portion of temporal bone (pars petrosa ossis temporalis) under the influence of high temperature during the cremation process”, *International Journal of Osteoarchaeology*, 34(5), <https://doi.org/10.1002/oa.3325>
  - Malina R. M., Králík M., Kozieł S., Cumming S. P., Konarski J. M., Sousa-e-Silva P., Martinho D. V., Figueiredo A. J., Coelho-e-Silva M. J. 2024. Ages at Peak Height Velocity in Male Soccer Players 11-16 Years: Relationships with Skeletal Age and Comparisons among Longitudinal Studies. *Biology of Sport* 41(1), 135-144.
  - Marszałek-Kruk B., Myśliwiec A., Lipowicz A., Wolański, W., Kulesa-Mrowiecka, M., Dowgierd, K. 2024. Children with rare Nager Syndrome — literature review, clinical and physiotherapeutic management. *Genes* 15(1): 29 DOI:10.3390/genes15010029
  - Matyas M., Apanasewicz A., Krzystek-Korpacka M.a, Jamrozik N., Cierniak A., Babiszewska-Aksamit M., Ziomkiewicz A. 2024. The association between maternal stress and human milk concentrations of cortisol and prolactin. *Scientific Reports* 14(28115).
  - NCD-Risk Collaboration (NCD-RisC) (Kozieł S., Gomuła A., Nowak-Szczepańska N. 2024. General and abdominal adiposity and hypertension in eight world regions: a pooled analysis of 837 population-based studies with 7.5 million participants. *The Lancet*, 2024. 404(10455),851-863.
  - NCD-Risk Collaboration (NCD-RisC), (Kozieł S., Gomuła A., Nowak-Szczepańska N. 2024. Worldwide trends in underweight and obesity from 1990 to 2022: a pooled analysis of 3663 population-representative studies with 222 million children, adolescents, and adults. *The Lancet*, 403(10431), 1027-1050.

- NCD-Risk Collaboration (NCD-RisC), Kozieł S., Gomuła A. 2024. Worldwide trends in diabetes prevalence and treatment from 1990 to 2022: a pooled analysis of 1108 population representative studies with 141 million participants. *The Lancet*, 404(10467):2077-2093, DOI: [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(24\)02317-1](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(24)02317-1)
- Nelke Kamil, Matys Jacek, Janeczek Maciej, Małyszek Agata, Łuczak Klaudiusz, Łukaszewski Marceł, Frydrych Marta, Kulus Michał, Dąbrowski Paweł, Nienartowicz Jan, Maag Irma, Dobrzyński Maciej: The occurrence and outcomes of cemento-osseous dysplasias (COD) in the jaw bones of the population of Lower Silesia, Poland, *Journal of Clinical Medicine*, 2024, vol. 13, nr 22, art.6931 [14 s.], DOI:10.3390/jcm13226931, łączna liczba autorów: 13, 140 punktów, IF(3)
- Piwowar Adrian, Hożejowski Tomasz, Zolbach Zuzanna, Brawańska Kinga, Data Krzysztof, Dąbrowski Paweł: Meta-analysis of application of minimally-invasive ablation methods and classical surgical approach in osteoid osteoma and osteoblastoma, *Medical Journal of Cell Biology*, 2024, vol. 12, nr 2, s. 60-68, DOI:10.2478/acb-2024-0009, 20 punktów
- Podstawski R., Borysławski K., 2024. 30 years of change: declining motor fitness and anthropometric shifts in Polish university students (1994–2024), *Life*, 14 (10), 1325,. DOI: 10.3390/life14101325
- Podstawski R., Borysławski K., Grodz D., 2024. Validity and reliability of a repeated 5 x 20-s maximal rowing test in trained young volleyball players. *Physical Activity Review*, 13, 1 (1-13), DOI: 10.16926/par.2025.13.01
- Podstawski R., Borysławski K., Józefacka N.M., Snarska J., Hinca B., Biernat E., Podstawska A., 2024. The influence of extreme thermal stress on the physiological and psychological characteristics of young women who sporadically use the sauna: practical implications. *Frontiers in Public Health*. DOI: 10.3389/fpubh.2023.1303804

- Podstawski R., Borysławski K., Wąsik J.. 2024. COVID-19 as a factor influencing maximal heart rates among male university students. *Applied Sciences*, 14, 6146. DOI: 10.3390/app14146146
- Polańska S, Karykowska A, Pawelec Ł 2024. Associations between chronotype and physical activity and well-being in adults. *Chronobiol Int.* Apr;41(4):521-529. doi:10.1080/07420528.2024.2321942. Epub 2024 Feb 27. PMID: 38410867.
- Slowik Grzegorz Piotr, Richer Renee, Stryjska Aleksandra Zofia, Dąbrowski Paweł: Bacteria *Acidithiobacillus ferrooxidans*, terrestrial analogue of extraterrestrial microorganisms?, *International Journal of Astrobiology*, 2024, vol. 23, art.e22 [19 s.], DOI:10.1017/s1473550424000181, 70 punktów, IF(1,7)
- Spinek A. E., Kurek M., Demidziuk K., Nowak M., Śliwka-Kaszyńska M., Drażkowska A. 2024. A palatal prosthesis from archaeological research in the St Francis of Assisi church in Cracow (Poland). *Journal of Archaeological Science: Reports*, 54, 104443.
- Wolański W., Kawlewska E., Łysy I., Lipowicz A., Walatek J., Dowgierd K., Kulesa-Mrowiecka M., Marszałek-Kruk B., Myśliwiec A., 2024. Morphometric assessment of mandibles with complications resulting from temporomandibular joint ankylosis in children from 4 months to 3 years of age. *Acta of Bioengineering and Biomechanics*, 2024, 26(3): 1-22. DOI:10.37190/ABB-02439-2024-02
- Żyrek J., Klimek M., Apanasewicz A., Ciochoń A., Danel D.P., Marcinkowska U., Mijas M., Ziomkiewicz A., Galbarczyk A. 2024. Social support during pregnancy and the risk of postpartum depression in Polish women: A prospective study. *Scientific Reports* 14(1): 6906.

2. Rozdziały

- Borysławski K., 2024. Per exploratio corporis ad cognito de vitae – analizy i perspektywy, [in]: Nauka-Edukacja-Rozwój. Wspólnie dla przyszłości. [red. B. Detyna], (53-58). Wydawnictwo Uczelniane ANS AS w Wałbrzychu
- Břeszka A., Chyleński M., Dąbrowska-Burkhardt J., Dąbrowski R., Gruszka B., Juras A., Kałagate S., Legendziewicz Aj, Lorkiewicz-Muszyńska D, Macioszek-Zieleźnik N., Pospieszny Ł., Ronij M., Sobol J., Solnica K. Spinek A. 2024. Cmentarz św. Jana – najstarsza nekropolia Zielonej Góry. Podsumowanie wyników badań, w: Gruszka B., Kałagate S. (red.), 2023, Cmentarz św. Jana. Najstarsza nekropolia Zielonej Góry, str. 297 – 306, Wydawnictwo Fundacja Tłocznia, Zielona Góra, ISBN 978-83-961119-4-4
- Juras A., Chyleński M., Břeszka A., Spinek A.: Pokrewieństwo genetyczne osobników pochowanych około roku 1506 na cmentarzu św. Jana w Zielonej Górze, na podstawie badań kopalnego DNA, w: Gruszka B., Kałagate S. (red.), 2023, Cmentarz św. Jana. Najstarsza nekropolia Zielonej Góry, str. 259 – 262, Wydawnictwo Fundacja Tłocznia, Zielona Góra, ISBN 978-83-961119-4-4

Wydarzenia	Sumaryczna liczba w roku
Seminaria w oddziale	1
Uczestnicy seminariów	10
Artykuły	32
Monografie	-
Podręczniki	-
Rozdziały	3
Udział w konferencjach	37
Referaty	32
Postery	4
Członkowie PTA uczestniczący w konferencjach	1
Wykłady na zaproszenie	5
Granty/projekty nowe	7
Nagrody	4
Medale	1
Wydarzenia popularnonaukowe	27